

สารบัญ CONTENTS

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)	3 – 4
บทที่ 1 : ภาพรวมเขตทดลองการค้าเสรีจีน (เซี่ยงไฮ้)	
1) นิยามและวัตถุประสงค์การก่อตั้ง	5 – 6
2) พัฒนาการจากอดีตถึงปัจจุบัน	6 – 7
3) ขอบเขตและรูปแบบการดำเนินงาน	7 – 11
4) องค์ประกอบและระบบการบริหารจัดการ	11– 12
5) ผลตอบรับจากการก่อตั้ง SFTZ	12 – 13
6) การเปรียบเทียบ SFTZ กับเขตพื้นที่อื่น ๆ	13 – 17
บทที่ 2 : โครงสร้างกฎระเบียบ ข้อกำหนด และแนวทางปฏิบัติใน SFTZ	
1) ภาคการลงทุน	18 – 20
2) ภาคการค้า	20 – 22
3) ภาคการเงิน	23
4) ภาคการบริหารจัดการของภาครัฐ	24
บทที่ 3 : นโยบายเปิดกว้างภาคการเกษตรของจีนสู่ต่างประเทศของ SFTZ	
1) การลดข้อจำกัดของภาคการเกษตรภายใต้ SFTZ	25 – 26
2) โอกาสของต่างชาติจากการเปิดกว้างภาคการเกษตรภายใต้ SFTZ	26 – 27
บทที่ 4 : กระบวนการและมาตรการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารสู่จีน	
1) การตรวจสอบกักกันโรคสินค้าเกษตรนำเข้าจีน	28 – 29
2) กลไกการนำเข้า / ตรวจสอบปล่อยสินค้าเกษตรและอาหาร	30 – 35
3) มาตรการและข้อกำหนดเกี่ยวกับการนำเข้า-ส่งออกสินค้าของ SFTZ	35 – 40
4) ช่องทางการหมุนเวียนสินค้าเกษตรและสินค้าอาหารใน SFTZ	41 – 42

บทที่ 5 : สภาพตลาดสินค้าเกษตร (ผลไม้) และอาหารไทยในนครเซี่ยงไฮ้และมณฑลไถ่เกียง

1) ภาพรวมสภาพตลาดสินค้าเกษตร (ผลไม้) และอาหารไทยในจีน	43 – 47
2) ความนิยมผลไม้ไทยในนครเซี่ยงไฮ้และมณฑลไถ่เกียง	48
3) สถานการณ์นำเข้าผลไม้ไทยของนครเซี่ยงไฮ้และมณฑลไถ่เกียง	49 – 52
4) ปัญหาและอุปสรรคของการส่งออกผลไม้ไทยสู่จีน	53 – 54

บทที่ 6 : การเปรียบเทียบสินค้าเกษตรไทยกับต่างประเทศในจีน (โดยเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน)

1) การเปรียบเทียบปริมาณนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยกับต่างประเทศของจีน	55 – 64
2) ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT, 5Forces Model, BCG Matrix	64 – 66
3) การวิเคราะห์ตัวอย่างผลไม้ไทยในตลาดจีนด้วย SWOT, 5Forces Model, BCG Matrix	67 – 86
4) ข้อสังเกตเรื่องทุเรียนสด ส้มโอ และมะพร้าวสดของไทยในตลาดจีน	86 – 87

บทที่ 7 : โอกาสของสินค้าเกษตรไทยภายใต้การดำเนินงาน SFTZ

1) การวิเคราะห์ความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างประเทศของจีนด้วยโมเดล PEST	88 – 93
2) โอกาสและประโยชน์ที่สินค้าเกษตรไทยได้รับจาก SFTZ	93 – 96
3) ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมสินค้าเกษตรไทยในตลาดจีน	96 – 97

ภาคผนวก (Negative list ฉบับปี 2558)	98 – 105
-------------------------------------	----------

แหล่งข้อมูลอ้างอิง	106
--------------------	-----

บทสรุปผู้บริหาร EXECUTIVE SUMMARY

การก่อตั้งเขตทดลองการค้าเสรีจีน (เซี่ยงไฮ้) หรือ Shanghai Free Trade Zone (SFTZ) ถือเป็นนโยบายทางเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ของจีน โดยเน้นการทดลองดำเนินงานปฏิรูปในเชิงลึก รวมถึงสร้างสรรค์นโยบายใหม่ที่ผ่อนคลายนโยบายจำกัดและขยายระดับการเปิดกว้างสู่ต่างประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น การลงทุน การค้า การเงิน และการบริหารจัดการของภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจ ซึ่งจะทดลองดำเนินการเป็นระยะเวลา 3 ปี เริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2556 ถึงเดือนกันยายน 2559 โดย SFTZ มีรูปแบบการดำเนินงานคล้ายคลึงกับเขตคลังสินค้าทัณฑ์บน แต่วัตถุประสงค์สำคัญของ SFTZ คือ การเน้นดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในธุรกิจหลากหลายสาขา แตกต่างจากเขตคลังสินค้าทัณฑ์บนที่เน้นเฉพาะธุรกิจนำเข้า-ส่งออกและโลจิสติกส์เป็นสำคัญ สำหรับนโยบายใหม่ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร นั้น SFTZ ได้มุ่งเน้นการปฏิรูปประสิทธิภาพการทำงานด้านตรวจสอบควบคุมกักกันโรคและกระบวนการทำงานด้านพิธีการศุลกากร เพื่อส่งเสริมการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ อาทิ การลดระยะเวลาตรวจสอบสินค้านำเข้าและพิธีการผ่านศุลกากรด้วยการให้ยื่นตรวจสอบเอกสารผ่านระบบออนไลน์ การลดขั้นตอนตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์นำเข้าสำหรับสินค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ เป็นต้น ซึ่งช่วยให้การนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศผ่าน SFTZ สามารถประหยัด เวลาและ ต้นทุนธุรกิจได้มากกว่าการนำเข้าผ่านพื้นที่อื่น ๆ ของจีน นอกจากนี้ ยังให้สิทธิพิเศษทางภาษีด้วยการอนุญาตให้ภาคธุรกิจสามารถเลือกประเมินภาษีได้ 2 รูปแบบในกรณีที่จะส่งสินค้าไปจำหน่ายในพื้นที่อื่น ๆ ของจีนนอกเขต SFTZ ได้แก่ (1) ประเมินจากวัตถุดิบนำเข้า หรือ (2) ประเมินการเสียภาษีจากมูลค่าของปริมาณสินค้าที่ส่งขายจริง การศึกษาวิจัยศักยภาพและโอกาสของสินค้าเกษตรไทยในครั้งนี้ ได้คัดเลือกตัวอย่างสินค้าไทย 3 ชนิด เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาด ได้แก่ (1) ทุเรียน ซึ่งเป็นสินค้านำตลาดของไทยที่เข้าสู่ตลาดจีนมาเป็นระยะเวลานาน (2) ส้มโอ ซึ่งถือเป็นสินค้าระดับกลางที่เข้าสู่ตลาดจีนมาแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง และ (3) มะพร้าว ซึ่งถือเป็นสินค้าใหม่ที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดจีนได้ไม่นาน และเริ่มเป็นที่รับรู้ของผู้บริโภคจีนแล้ว ซึ่งการวิจัยได้ผลสรุปว่า

- 1) ทุเรียนผลสดเป็นสินค้าติดตลาดจีน ผู้บริโภคจีนรู้จักและนิยมรับประทานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไทยเป็นประเทศเดียวที่จีนอนุญาตให้ส่งทุเรียนผลสดเข้าสู่ตลาดจีนได้ อย่างไรก็ตาม มาเลเซียพยายามผลักดันเนื้อทุเรียนแช่แข็งเข้าสู่ตลาดจีน เพื่อเป็นสินค้าทางเลือกทดแทนทุเรียนผลสดของไทยในปัจจุบัน
- 2) ส้มโอเป็นสินค้าที่ยังไม่ติดตลาดจีน มีส่วนแบ่งตลาดน้อยมาก (ส้มโอท้องถิ่นจีนครองส่วนแบ่งตลาดเกือบทั้งหมด) และมีราคาขายค่อนข้างสูง ผู้บริโภคจีนจึงไม่นิยมซื้อมารับประทานในชีวิตประจำวัน

แต่นิยมส่งมอบเป็นของที่ระลึกให้แก่ผู้อื่นในฐานะที่เป็นผลไม้ hi-end โดยปัจจุบันคู่แข่งที่สำคัญของ สัมโธไทยในฐานะผลไม้นำเข้าเช่นเดียวกัน คือ สัมโธจากไต้หวัน

- 3) มะพร้าวแก่เป็นสินค้าที่เงินนำเข้าจากประเทศอาเซียนค่อนข้างมากอย่างต่อเนื่อง แต่ไทยกลับมีส่วนแบ่งตลาดค่อนข้างน้อยมาก โดยผู้นำตลาดมะพร้าวแก่ในจีนที่สำคัญ คือ เวียดนามและอินโดนีเซีย ซึ่งครอบครองส่วนแบ่งตลาดรวมมากกว่าครึ่งหนึ่ง
- 4) มะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดเป็นสินค้าที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่ของจีน โดยปัจจุบันมีเพียงไทยและมาเลเซียเท่านั้นที่ได้อนุญาตให้ส่งมะพร้าวอ่อนเข้าสู่ตลาดจีน ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งตลาดเกือบ 100%

ทั้งนี้ จากการศึกษาวิจัยทั้งหมดได้ผลสรุปว่า การดำเนินงานนโยบายภายใต้ SFTZ ได้อำนวยประโยชน์ และสะท้อนโอกาสทางธุรกิจให้แก่ภาคการเกษตรของไทย โดยธุรกิจไทยสามารถใช้ประโยชน์จาก SFTZ ได้ในหลากหลายด้าน อาทิ (1) การใช้ประโยชน์จากการปฏิรูปประสิทธิภาพงานด้านตรวจสอบสินค้าและพิธีการผ่านด่าน เพื่อส่งเสริมการนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยสู่จีน (2) การใช้ SFTZ เป็นฐานการผลิตหรือแปรรูปสินค้าก่อนส่งเข้าพื้นที่อื่น ๆ ของจีนหรือส่งต่อไปยังต่างประเทศ (3) การใช้ SFTZ เป็นพื้นที่จัดแสดงสินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อแสวงหาซัพพลายเออร์ในจีน และ (4) การใช้ SFTZ เป็นศูนย์กลางสำหรับพัฒนาธุรกิจ E-Commerce คำปลีกในจีน เป็นต้น

ทีมงามคณะผู้วิจัย
วันที่ 30 กันยายน 2558

บทที่ 1

ภาพรวมเขตทดลองการค้าเสรีจีน (เซี่ยงไฮ้)

เขตทดลองการค้าเสรีจีน (เซี่ยงไฮ้) หรือ China (Shanghai) Pilot Free Trade Zone หรือมักเรียกกันโดยย่อว่า “เขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Free Trade Zone : SFTZ)” นับเป็นนวัตกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ล่าสุดของจีน โดยเป็นเขตทดลอง “คิดใหม่ ทำใหม่” เพื่อให้เศรษฐกิจจีนสามารถก้าวสู่ความเป็นสากล โดยเป็นไปตามแนวคิด “กล้าดำเนินการ กล้าทดลอง กล้าปฏิรูป” ของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ซึ่งต้องการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับประเทศจีน

SFTZ ถือเป็นเขตการค้าเสรีแห่งแรกในจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ภายในเขตผู้ตงของนครเซี่ยงไฮ้ โดยได้รับการก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2556 ซึ่งในช่วงเริ่มต้นมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 28.78 ตารางกิโลเมตร และได้รับการขยายพื้นที่เป็น 120.72 ตารางกิโลเมตรเมื่อช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2557

1. นิยามและวัตถุประสงค์การก่อตั้ง

นิยาม :

เขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ (SFTZ) คือ เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ก่อตั้งขึ้นโดยมีการใช้กฎระเบียบ นโยบาย การบริหารจัดการ และการควบคุมที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ ภายในจีน (เสมือนเป็นพื้นที่นอกอาณาเขตของจีน) โดยรัฐบาลจะไม่เข้าแทรกแซง หรือไม่เรียกเก็บภาษีผ่านด่าน พร้อมกับให้สิทธิพิเศษด้านการผ่านด่านสำหรับภาคการค้าภายในพื้นที่ดังกล่าว ตลอดจนรัฐบาลมีนโยบายเปิดกว้างด้านการลงทุนในสาขาธุรกิจที่เคยควบคุมอย่างเข้มงวด โดยสามารถอธิบายภาพการดำเนินนโยบายแบบกว้าง ๆ ได้ดังนี้

- ภาคการค้า : สินค้าที่นำเข้า-ส่งออกจะได้รับการยกเว้นควบคุมโดยศุลกากร (เสมือนว่าสินค้านำเข้า-ส่งออกข้ามอาณาเขตของจีน) พร้อมได้รับการอำนวยความสะดวกในส่วนที่เกี่ยวข้อง

- ภาคการลงทุน : ต่างชาติลงทุนได้ค่อนข้างสะดวกและเสรีมากกว่าพื้นที่ทั่วไปในจีน (บางสาขาธุรกิจที่ต่างชาติเคยถูกคุมเข้ม แต่หากลงทุนใน SFTZ แล้วจะมีความเข้มงวดน้อยลง หรือแทบจะปล่อยให้ต่างชาติดำเนินการได้อย่างเสรี)

วัตถุประสงค์การก่อตั้ง :

การก่อตั้ง SFTZ จัดเป็นกลยุทธ์ใหม่ทางเศรษฐกิจของประเทศจีน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มใหม่ของการพัฒนาเศรษฐกิจโลก โดยเป็นการทดลองดำเนินงานปฏิรูปในเชิงลึก สร้างสรรคนโยบายใหม่ และขยายระดับการเปิดกว้างสู่ต่างประเทศในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์การก่อตั้งที่สำคัญ ดังนี้

- 1) แสวงหาแนวทางใหม่และรูปแบบใหม่ของการเปิดกว้างสู่ต่างประเทศ เพื่อสร้างเป็นเวทีใหม่สำหรับการพัฒนาความร่วมมือกับนานาประเทศทั่วโลก
- 2) ผลักดันการเร่งปรับเปลี่ยนปฏิรูประบบบริหารจัดการและสมรรถนะของภาครัฐบาลจีน เพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจอย่างเต็มที่
- 3) ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเติบโตทางเศรษฐกิจและปรับปรุงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจจีน เพื่อให้จีนมีจุดเด่นด้านการแข่งขันทางเศรษฐกิจครั้งใหม่ และบุกเบิกช่องทางใหม่สำหรับการขยายการเติบโตด้านเศรษฐกิจ
- 4) ดำเนินการทดลองเปิดกว้างส่งเสริมการพัฒนา ส่งเสริมการปฏิรูป ส่งเสริมการสร้างสรรคสิ่งใหม่ เพื่อนำประสบการณ์ความสำเร็จที่ได้จากการทดลองไปขยายผลต่อในพื้นที่ ๆ ของจีน

2. พัฒนาการสู่การเป็น SFTZ

แนวคิดเรื่องการก่อตั้งเขตการค้าเสรีในเซี่ยงไฮ้ได้เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ซึ่งเห็นได้จากการที่รัฐบาลเซี่ยงไฮ้ทำการรวบรวมบูรณาการเขตสินค้าทัณฑ์บนทั้ง 3 แห่งเข้าด้วยกัน ได้แก่ เขตท่าเรือสินค้าทัณฑ์บนหยางชาน เขตสินค้าทัณฑ์บนไว่เกาเจียว และเขตสินค้าทัณฑ์บนสนามบินผู้ตง ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 เซี่ยงไฮ้ยื่นขออนุมัติจากรัฐบาลส่วนกลางเพื่อก่อตั้ง “พื้นที่การค้าเสรี” ในเขตบูรณาการสินค้าทัณฑ์บนดังกล่าว

หลังจากที่ นายกรัฐมนตรีหลี่ เค่อเฉียง ได้เดินทางตรวจราชการที่นครเซี่ยงไฮ้เมื่อช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2556 และได้เล็งเห็นถึงศักยภาพความพร้อมของ เขตบูรณาการสินค้าทัณฑ์บน ในนครเซี่ยงไฮ้ จึงได้ชี้แนะทางให้ศึกษาเรื่องการก่อตั้งเขตการค้าเสรีขึ้น ซึ่งนับเป็นแรงกระตุ้นครั้งสำคัญหลังจากที่ได้เตรียมการมายาวนานถึงเกือบ 4 ปี จนกระทั่ง ทางการเงินประสบความสำเร็จในการก่อตั้งเขตทดลองการค้าเสรี จีน (เซี่ยงไฮ้) ขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2556

(ตารางแสดงลำดับเหตุการณ์สู่การก่อตั้งเขตทดลองการค้าเสรีเชียงใหม่)

ช่วงเวลา	รายละเอียด
พ.ย. 2552	ก่อตั้งเขตบูรณาการสินค้าทัณฑ์บนนครเชียงใหม่ (ควมรวมการบริหารเขตท่าเรือสินค้า ทัณฑ์บนหยางซาน เขตสินค้าทัณฑ์บนไวกาเฉียว และเขตสินค้าทัณฑ์บนสนามบินผู้ตง)
2554	เชียงใหม่ยื่นเรื่องต่อหน่วยงานส่วนกลางของจีน เพื่อขอก่อตั้ง “พื้นที่การค้าเสรี” ภายในเขต บูรณาการสินค้าทัณฑ์บน
พ.ย. 2554	การประชุมสะท้อนพัฒนาการของรูปแบบการบริหารพิเศษในเขตสินค้าทัณฑ์บนนครเชียงใหม่
1 ม.ค. 2556	ทางการเชียงใหม่เสนอแนวคิดที่จะก่อตั้งพื้นที่การค้าเสรีที่สอดคล้องกับธรรมเนียมปฏิบัติสากล
ช่วงปลาย มี.ค. 2556	นายกรัฐมนตรีหลี่ เค่อเฉียง ดำรงเขตสินค้าทัณฑ์บนไวกาเฉียว โดยเห็นว่าปัจจุบันเชียงใหม่ มีพื้นฐานความพร้อมเขตสินค้าทัณฑ์บน จึงสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเรื่องการค้าเสรี
18 เม.ย. 2556	สำนักงานคณะกรรมการพาณิชย์นครเชียงใหม่ประกาศว่า เชียงใหม่อยู่ระหว่างการวางแผน ดำเนินการภาพรวมของเขตพื้นที่การค้าเสรีร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง
14 พ.ค. 2556	โครงการเขตการค้าทดลองการค้าเสรีเชียงใหม่ผ่านความเห็นชอบจากหน่วยงานส่วนกลางของจีน
3 ก.ค. 2556	ที่ประชุมสำนักนายกรัฐมนตรีจีนแสดงความเห็นชอบต่อแผนการภาพรวมของเขตทดลอง การค้าเสรีจีน (เชียงใหม่)
ส.ค. 2556	สำนักนายกรัฐมนตรีจีนอนุมัติให้ก่อตั้งเขตทดลองการค้าเสรีจีน (เชียงใหม่) อย่างเป็นทางการ
30 ส.ค. 2556	ประกาศระงับการบังคับใช้กฎหมายบางส่วนที่เกี่ยวกับการลงทุนโดยต่างชาติในเขตทดลอง การค้าเสรีฯ เริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2556 เป็นต้นไป
27 ก.ย. 2556	สำนักนายกรัฐมนตรีจีนประกาศแผนการภาพรวมของเขตทดลองการค้าเสรีจีน (เชียงใหม่)
29 ก.ย. 2556	พิธีเปิดตัวก่อตั้งเขตทดลองการค้าเสรีจีน (เชียงใหม่) อย่างเป็นทางการ

3. ขอบเขตและรูปแบบการดำเนินงาน

ขอบเขต :

SFTZ มีพื้นที่ครอบคลุมทั้งสิ้น 28.78 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยพื้นที่ 4 ส่วน ได้แก่ 1) เขตสินค้า ทัณฑ์บนไวกาเฉียว 2) เขตโลจิสติกส์สินค้าทัณฑ์บนไวกาเฉียว 3) เขตสินค้าทัณฑ์บนบูรณาการท่าอากาศยาน ผู้ตง และ 4) เขตท่าเรือสินค้าทัณฑ์บนหยางซาน โดย จะดำเนินการทดลอง ปฏิรูปเป็นระยะเวลา 3 ปี ซึ่งจะ นำผลลัพธ์และประสบการณ์ที่ได้รับเรียนเสนอสู่รัฐบาลกลาง เพื่ออนุมัติการขยายผลสำเร็จต่อไปยังพื้นที่อื่น ๆ ของจีนในอนาคต

(ภาพแผนที่แสดงตำแหน่ง SFTZ ในเขตผู้ตง นครเซี่ยงไฮ้)

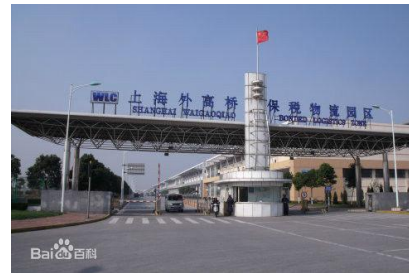

เขตสินค้าทัณฑ์บนไว่เกาเจียว

พื้นที่ 10 ตารางกิโลเมตร ก่อตั้งเดือนกันยายน 2533 ถือเป็นเขตสินค้าทัณฑ์บนแห่งแรกของจีน และมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดใน 15 เขตสินค้าทัณฑ์บนของจีน

เขตโลจิสติกส์สินค้าทัณฑ์บนไว่เกาเจียว

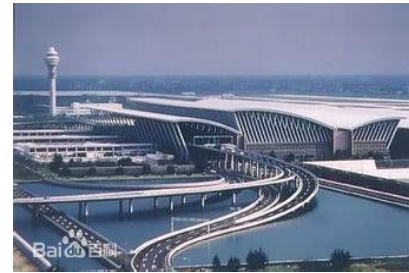
พื้นที่ 1.03 ตารางกิโลเมตร ก่อตั้งเมื่อเดือนธันวาคม 2546 โดยถือเป็นเขตโลจิสติกส์สินค้าทัณฑ์บนแห่งแรกของจีน

เขตท่าเรือสินค้าทัณฑ์บนหยางชาน

พื้นที่รวม 14.16 ตารางกิโลเมตร (เป็นพื้นที่ถมฝั่งทะเล 6.85 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่บนเกาะ 7.31 ตารางกิโลเมตร) ก่อตั้งเมื่อเดือนมิถุนายน 2548

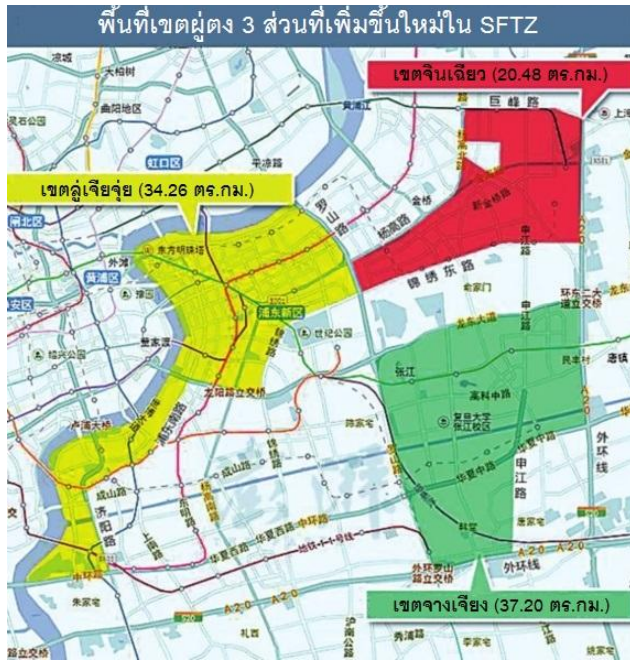
เขตสินค้าทัณฑ์บนบูรณาการท่าอากาศยานผู้ตง

พื้นที่ 3.59 ตารางกิโลเมตร ก่อตั้งเมื่อเดือนกรกฎาคม 2552 โดยถือเป็นพื้นที่หลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการทางอากาศของนครเซี่ยงไฮ้

ทั้งนี้ หลังจากที่ประสบผลสำเร็จจากการทดลองปฏิรูปนโยบายต่าง ๆ ใน SFTZ เป็นระยะเวลา 1 ปีแล้ว สำนักงานรัฐมนตรีจึงตัดสินใจขยายพื้นที่ SFTZ จากเดิมที่ 28.28 ตารางกิโลเมตรเพิ่มเป็น 120.72 ตารางกิโลเมตร โดยได้ประกาศอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ซึ่งได้เพิ่มพื้นที่สำคัญในเขตผงตุ๋กอีก 3 เขตเข้าเป็นส่วนหนึ่งของ SFTZ ได้แก่ 1) เขตธุรกิจการเงินลูเจียจู่ 2) เขตบุกเบิกพัฒนาจินเจียว และ 3) เขตเทคโนโลยีขั้นสูงจางเจียง

รูปแบบการดำเนินงาน :

รัฐบาลจีนมุ่งปฏิรูปและเปิดกว้างเศรษฐกิจใน 4 ด้านสำคัญ ได้แก่

1) การลงทุน โดยส่งเสริมและดึงดูดธุรกิจบริการจากต่างชาติ ด้วยการลดเงื่อนไขและข้อจำกัดด้านการลงทุนที่เดิมที่รัฐบาลจีนเคยคุมเข้มมาโดยตลอด อาทิ การอนุญาตให้ต่างชาติลงทุนได้ 100% โดยไม่ต้องมีหุ้นส่วนฝ่ายจีน การไม่จำกัดเงินทุนจดทะเบียนขั้นต่ำในการลงทุน หรือการอนุญาตให้ต่างชาติเข้ามามีส่วนร่วมลงทุนในสาขาที่เคยถูกจำกัดในอดีต เป็นต้น ซึ่งเป็นผลให้ธุรกิจต่างชาติสามารถลงทุนได้ค่อนข้างเสรีและมีความสะดวกยิ่งขึ้นในธุรกิจบริการ 6 สาขา ดังนี้

1. บริการทางการเงิน

อนุญาตให้ก่อตั้ง (1) ธนาคารเงินทุนต่างชาติ (2) หน่วยงานประกันสุขภาพเฉพาะทางโดยเงินทุนต่างชาติ เช่น บริษัทประกันชีวิต เป็นต้น และ (3) บริษัทสินเชื่อกาญเงิน (Financial Leasing) ได้โดยไม่กำหนดเงินทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ

2. บริการทางการพาณิชย์

อนุญาตให้ต่างชาติก่อตั้ง (1) บริษัทสำรวจเครดิต (2) บริษัทท่องเที่ยวทุนจีน - ต่างชาติที่สามารถจัดกรุ๊ปทัวร์จีนออกไปท่องเที่ยวต่างประเทศได้ ซึ่งแต่เดิมไม่อนุญาตให้กระทำในเรื่องดังกล่าว (3) หน่วยงานนายหน้าจัดหาบุคลากรทุนจีน - ต่างชาติ (4) บริษัทการลงทุนโดยต่างชาติในรูปแบบบริษัทจำกัด (มหาชน)

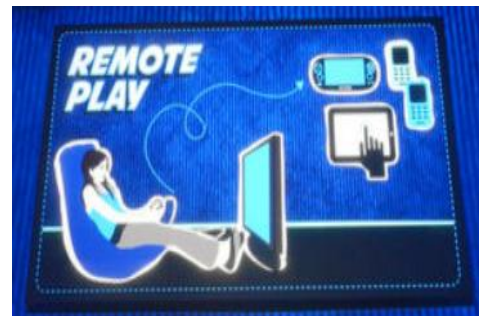

3. บริการขนส่งทางน้ำ

(1) ยกเลิกข้อจำกัดด้านสัดส่วนการลงทุนร่วมกันระหว่างต่างชาติ - จีนในธุรกิจการเดินเรือนานาชาติ ซึ่งเดิมที่ฝ่ายจีนต้องออกเงินทุนมากกว่า 50% และต่างชาติออกเงินทุนได้ไม่เกิน 49% และ (2) อนุญาตให้ต่างชาติลงทุนในธุรกิจบริหารจัดการด้านการเดินเรือระหว่างประเทศ 100%

4. บริการเฉพาะทาง

อนุญาตให้ต่างชาติลงทุนในสาขา (1) ธุรกิจโทรคมนาคมบางส่วนที่กำหนด เช่น การให้บริการเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น (2) ธุรกิจการผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์เกมส์ต่างๆ (ภายใต้การควบคุมความปลอดภัยในระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศอินเทอร์เน็ต)

5. บริการทางสังคม

(1) อำนวยความสะดวกในการก่อตั้งหน่วยงานอบรมความรู้และเทคนิควิชาชีพร่วมทุนจีน - ต่างชาติ ด้วยการลดขั้นตอนอนุมัติจัดตั้งให้ยุ่งยากน้อยกว่าเดิม (2) อนุญาตให้ก่อตั้งหน่วยงานรักษาพยาบาลเงินทุนต่างชาติ 100% เช่น โรงพยาบาล หรือคลินิก เป็นต้น

6. บริการทางวัฒนธรรม

อนุญาตให้ต่างชาติก่อตั้ง (1) หน่วยงานนายหน้าประสานงานด้านการแสดง (Performance agencies) ด้วยทุนต่างชาติ 100% และ (2) สถานบันเทิงด้วยทุนต่างชาติ 100%

2) **การค้า** โดยส่งเสริมธุรกิจที่สามารถเชื่อมโยงเงินกับตลาดโลกได้ อาทิ กิจการข้ามชาติที่จะมาตั้งสำนักงานภูมิภาคในเขตการค้าเสรีเชียงใหม่ เพื่อดำเนินกิจการ e-commerce ข้ามชาติ (ซื้อขายสินค้าและบริการผ่านระบบออนไลน์) ตลาดสินค้าล่วงหน้า (อาทิ สินค้าเกษตร น้ำมัน ทองคำ) และตลาดขายพันธบัตร (เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกสำหรับการระดมทุน) เป็นต้น

3) **การเงิน** โดยส่งเสริม ให้เงินหยวนสามารถแลกเปลี่ยนได้อย่างเสรีสำหรับการทำธุรกรรมระหว่างประเทศและการใช้เป็นเงินทุน กล่าวคือ สามารถนำเงินทุนในรูปเงินหยวนเข้ามาลงทุนได้ง่ายขึ้นกว่า เดิม (ในอดีตต้องใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเงินทุนจดทะเบียนบริษัท) โดยใช้ระบบดอกเบี้ยตามกลไกตลาด (ไม่โดนแทรกแซงโดยกลไกของรัฐดังปัจจุบันที่รัฐบาลจีนควบคุมอยู่) ตลอดจนอนุญาตให้ตั้งสาขาธนาคารที่ต่างชาติดีอีฮุน 100% ได้ และอนุญาตให้ธนาคารจีนทำธุรกรรมนอกประเทศได้ (offshore banking) ซึ่งสามารถทำธุรกรรมการเงินโดยไม่ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบของรัฐบาลกลางดังเช่นพื้นที่อื่นๆ ของจีน

4) **กฎระเบียบและการจัดการของภาครัฐ** โดยมุ่งพัฒนากฎระเบียบให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ รวมถึงพัฒนากลไกการทำงานของภาครัฐที่ส่งเสริมความเป็นธรรมทางการค้าและการลงทุนภายใน เขตการค้าเสรีเชียงใหม่

4. องค์ประกอบและระบบการบริหารจัดการ

ภายหลังจากที่ได้ขยาย SFTZ เป็น 120.72 ตารางกิโลเมตร ล่าสุดเมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2558 ทางการเชียงใหม่ได้ประกาศปรับโครงสร้างระบบบริหารจัดการ SFTZ ใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1) คณะผู้นำกลุ่มงานส่งเสริม SFTZ และสำนักงานคณะผู้นำ ซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบายและบริหารควบคุมการดำเนินงานภาพรวมทั้งหมดของ SFTZ

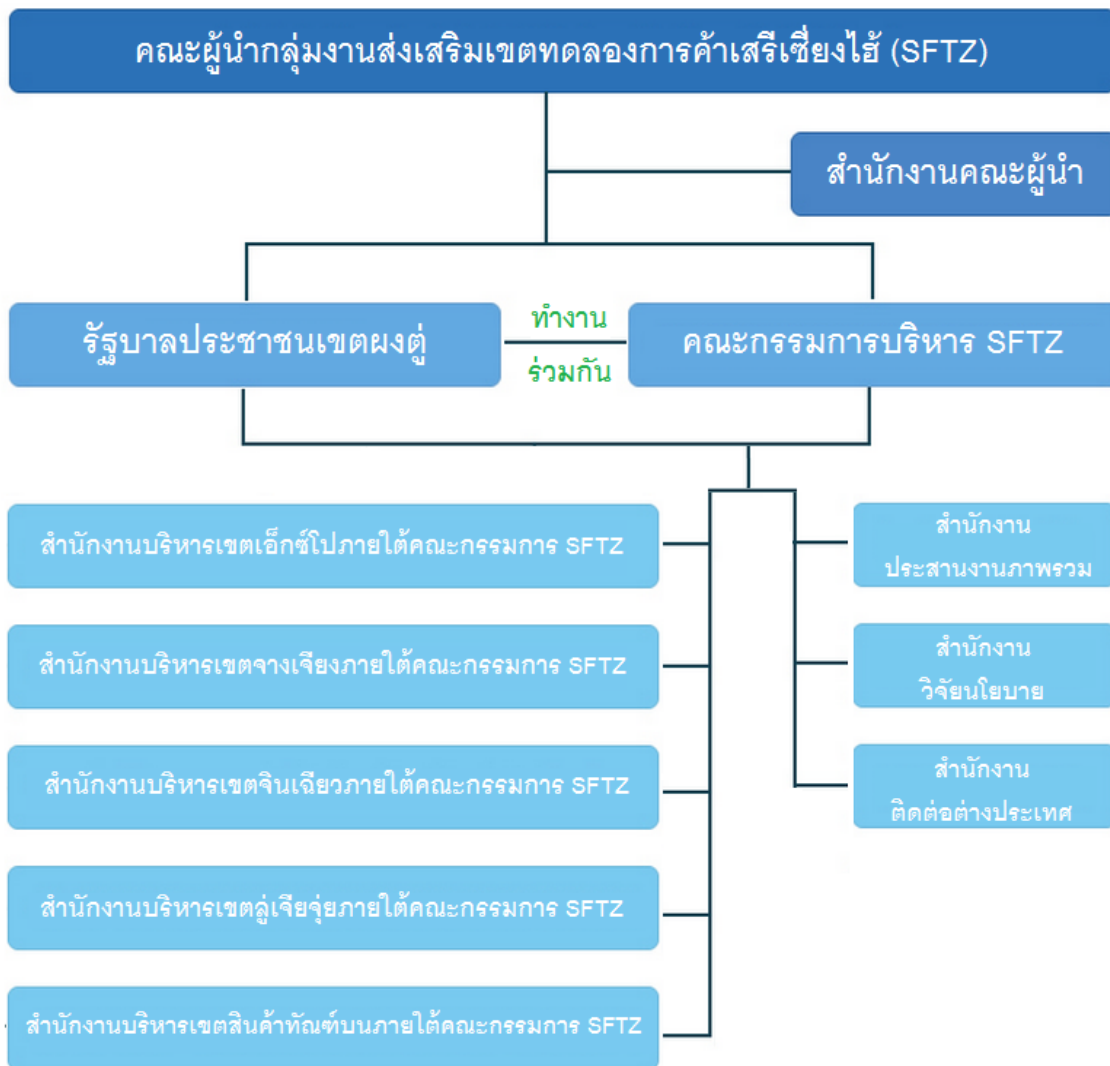
2) คณะกรรมการบริหาร SFTZ และรัฐบาลประชาชนเขตผู้ตง ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับเท่ากันและทำงานร่วมกัน โดยมีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการเขตต่าง ๆ ในพื้นที่ SFTZ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน พร้อมผลักดันการทดลองปฏิรูปให้ทุกพื้นที่ของเขตผู้ตงพัฒนาเป็นเขตการค้าเสรี

3) หน่วยงานย่อยภายใต้คณะกรรมการบริหาร SFTZ และรัฐบาลประชาชนเขตผู้ตง 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 : สำนักงานประสานงานภาพรวม สำนักงานวิจัยนโยบาย และสำนักงานติดต่อต่างประเทศ โดยทำหน้าที่รับผิดชอบส่งเสริมการปฏิรูป ปรับเปลี่ยนนโยบาย วิจัยการสร้างสรรค์ระบบใหม่ และประเมินผลข้อมูลสถิติภายใน SFTZ

ส่วนที่ 2 : สำนักงานบริหารเขตเอ็กซ์โป สำนักงานบริหารเขตจางเจียง สำนักงานบริหารเขตเงินเฉียว สำนักงานบริหารเขตลูเจียจู่ย และสำนักงานบริหารเขตสินค้าทัณฑ์บน โดยทำหน้าที่บริหารงานในแต่ละท้องที่ตามนโยบายหลักของคณะกรรมการ SFTZ

แผนผังโครงสร้างบริหารจัดการเขตทดลองการค้าเสรีเชียงใหม่ (SFTZ)

ข้อมูลอ้างอิง : เว็บไซต์ทางการเขตทดลองการค้าเสรีจีน (เชียงใหม่) www.china-shftz.gov.cn

ทั้งนี้ นอกจากหน่วยงานข้างต้นที่ขึ้นอยู่กับคณะผู้นำกลุ่มงานส่งเสริม SFTZ แล้ว ยังมีหน่วยงานอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานราชการส่วนกลางด้วย ได้แก่ กรมศุลกากร สำนักงานตรวจสอบ ควบคุม และกักกันโรค และสำนักงานบริหารกิจการทางทะเล

5. ผลตอบรับจากการก่อตั้ง SFTZ

ภายหลังจาก SFTZ ได้รับอนุมัติก่อตั้งขึ้นไม่นาน หลายเมืองในจีนได้ยื่นเรื่องขอให้รัฐบาลกลางอนุมัติเป็นเขตทดลองการค้าเสรีเช่นกัน ทั้งนี้ จากความสำเร็จในเบื้องต้นของการทดลองดำเนินนโยบายปฏิรูปใน SFTZ

เป็นระยะเวลา 1 ปี นายกรัฐมนตรีหลี่ เค่อเฉียงจึงได้ประกาศในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีจีนเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ให้อนุมัติก่อตั้งเขตทดลองการค้าเสรีขึ้นอีก 3 แห่งในจีน ได้แก่ เขตทดลองการค้าเสรีเทียนจิน เขตทดลองการค้าเสรีกวางตุ้ง และเขตทดลองการค้าเสรีฝูเจี้ยน โดยได้จัดพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2558

(ภาพแผนที่ตั้งเขตการค้าเสรี 3 แห่งใหม่ของจีน)

6. การเปรียบเทียบ SFTZ กับเขตพื้นที่อื่น ๆ

เปรียบเทียบ SFTZ และเขตสินค้าทัณฑ์บน :

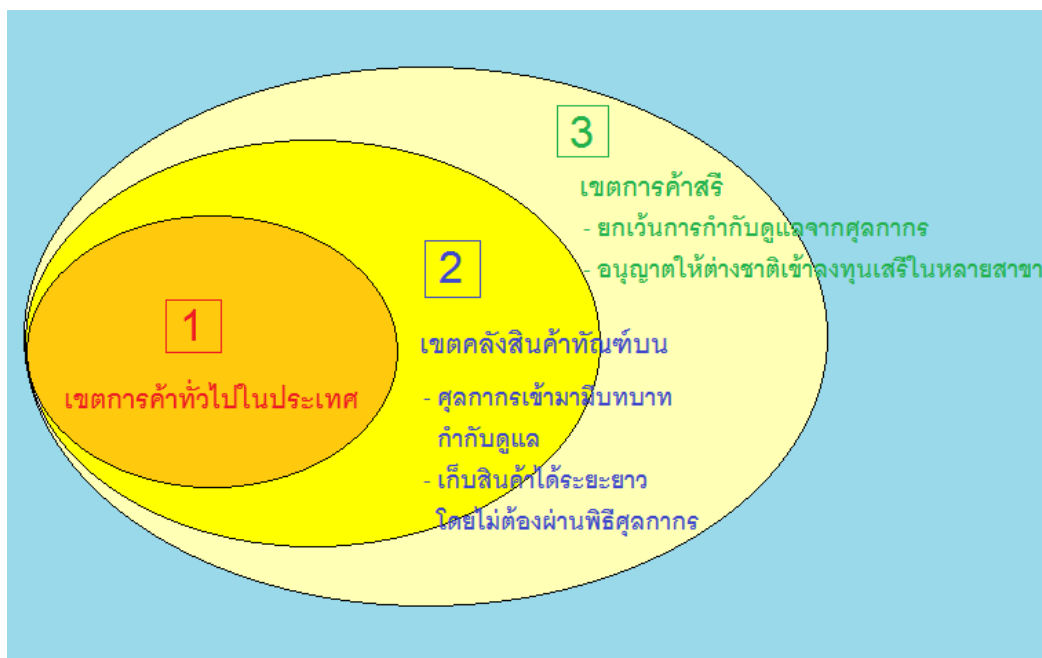
เขตสินค้าทัณฑ์บนในจีน คือ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษที่ได้รับอนุมัติก่อตั้งโดยสำนักนายกรัฐมนตรีจีน ซึ่งสามารถกักเก็บสินค้าได้เป็นระยะเวลานานภายใต้การบริหารและควบคุมพิเศษของศุลกากรจีน โดยสินค้านำเข้าจากต่างประเทศที่กักเก็บไว้หรือขนย้ายภายในพื้นที่ดังกล่าวจะยังไม่ต้องชำระภาษีนำเข้า ภาษีศุลกากร หรือภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น จนกระทั่งเมื่อใดที่เคลื่อนย้ายสินค้าเพื่อส่งไปจำหน่ายยังพื้นที่อื่น ๆ ของจีนที่ตั้งอยู่นอกเขตสินค้าทัณฑ์บน จึงจะดำเนินการชำระภาษีที่เกี่ยวข้องต่อไป

SFTZ คือ เขตเศรษฐกิจพิเศษที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทดลองดำเนินนโยบายปฏิบัติเศรษฐกิจหลากหลายด้าน ทั้งด้านการค้า การลงทุน และการเงิน ซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะการกักเก็บหรือโลจิสติกส์สินค้าเป็นสำคัญเหมือน ดังเช่นเขตสินค้าทัณฑ์บน

หากเปรียบเทียบ SFTZ กับเขตสินค้าทัณฑ์บนในด้านสินค้านำเข้า -ส่งออกนั้น สินค้าจากต่างประเทศ สามารถนำเข้าไปยัง SFTZ ได้อย่างเสรีโดยไม่ผ่านการควบคุมจากศุลกากร และสามารถส่งออกต่อไปยังประเทศอื่น ๆ ได้อย่างเสรีโดยศุลกากรจะไม่เข้ามาเกี่ยวข้องเช่นกัน กล่าวคือ ศุลกากรจะยังไม่ประเมินและเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีนำเข้าจากสินค้านั้น ๆ ทว่า หากต้องการนำสินค้านั้นไปยังพื้นที่อื่น ๆ ของจีนนอกเหนือจาก SFTZ หรือนำสินค้าจากพื้นที่อื่น ๆ ของจีนส่งเข้าไปยัง SFTZ ศุลกากรจะดำเนินการบริหาร ควบคุมตามระเบียบปฏิบัติของจีนและเรียกเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับสินค้านั้น ๆ ตัวอย่างเช่น ผลไม้ไทยที่นำเข้าสู่ SFTZ มีมูลค่ารวม 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ หากขายให้แก่ผู้บริโภค/บริษัทในพื้นที่ SFTZ หรือส่งไปขายยังประเทศที่ 3 จะไม่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่หากจะขายผลไม้ดังกล่าวไปยังพื้นที่นอก SFTZ ผู้ขายจะต้องชำระภาษีมูลค่าในอัตรา 13% ซึ่งยึดคำนวณตามราคาพึงชำระอากรที่ศุลกากรเป็นผู้ประเมิน

ทั้งนี้ SFTZ เปรียบเสมือนพื้นที่การค้าต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในแผ่นดินจีน ดังนั้น สินค้าต่างประเทศที่อยู่ใน SFTZ จึงไม่ต้องผ่านพิธีการทางศุลกากรจีนและยังไม่มีเรื่องภาษีใด ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง

(ภาพอธิบายความแตกต่างระหว่างเขตการค้าเสรีและเขตคลังสินค้าทัณฑ์บน)

(ตารางเปรียบเทียบเขตการค้าทั่วไปในประเทศ เขตคลังสินค้าทัณฑ์บน และเขตการค้าเสรี)

รายการ	ภาคการค้า	ขอบข่ายธุรกิจ
เขตการค้าทั่วไป ในประเทศ (จีน)	สินค้าในพื้นที่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีนำเข้า ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น	การลงทุนมีเงื่อนไขและข้อจำกัด ค่อนข้างมาก มีหลายสาขาธุรกิจ ที่ไม่อนุญาตให้ต่างชาติเข้าลงทุน
เขตคลังสินค้าทัณฑ์บน (จีน)	สินค้าในพื้นที่ยังไม่ต้องชำระภาษีใด ๆ จนกว่าจะส่งไปขายยังพื้นที่เขตการค้า ทั่วไปในประเทศ	เน้นธุรกิจบริการด้านโลจิสติกส์ ธุรกิจ เปลี่ยนถ่ายสินค้า และธุรกิจแปรรูป เพื่อการส่งออกเป็นสำคัญ
เขตการค้าเสรี (จีน)	สินค้าในพื้นที่ยังไม่ต้องชำระภาษีใด ๆ จนกว่าจะส่งไปขายยังพื้นที่เขตการค้า ทั่วไปในประเทศ	ลงทุนได้อย่างเสรีในหลายสาขา โดย มีนโยบายการลงทุนใหม่ที่พิเศษกว่า เขตพื้นที่อื่น ๆ

เปรียบเทียบ SFTZ และเขตทดลองการค้าเสรี 3 แห่งใหม่ของจีน :

ปัจจุบัน รัฐบาลจีนได้ก่อตั้งเขตทดลองการค้าเสรีขึ้นรวม 4 แห่ง ได้แก่ เขต ทดลองการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้
เขตทดลองการค้าเสรีเทียนจิน เขตทดลองการค้าเสรีกวางตุ้ง และเขตทดลองการค้าเสรีฝูเจี้ยน โดยแต่ละแห่ง
มีเป้าหมายการดำเนินงานและจุดเด่น/จุดด้อยที่แตกต่างกัน ดังนี้

*** เขตทดลองการค้าเสรี 4 แห่งของจีน ***

120.72 ตารางกิโลเมตร

ประกอบด้วย :
ท่าเรือไวกาเจียว ท่าเรือ
หยางซาน สนามบินผู้ตง
เขตลูเจียจู่ เขตจางเจียง
และเขตจินเจียว

เขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้

119.9 ตารางกิโลเมตร

ประกอบด้วย :
ท่าเรือเทียนจิน
สนามบินเทียนจิน
และเขตปินไห่ใหม่

เขตการค้าเสรีเทียนจิน

118.04 ตารางกิโลเมตร

ประกอบด้วย :
เมืองเซี่ยเหมิน อำเภอ
ผิงถาน และนครฝูโจว

เขตการค้าเสรีฝูเจี้ยน

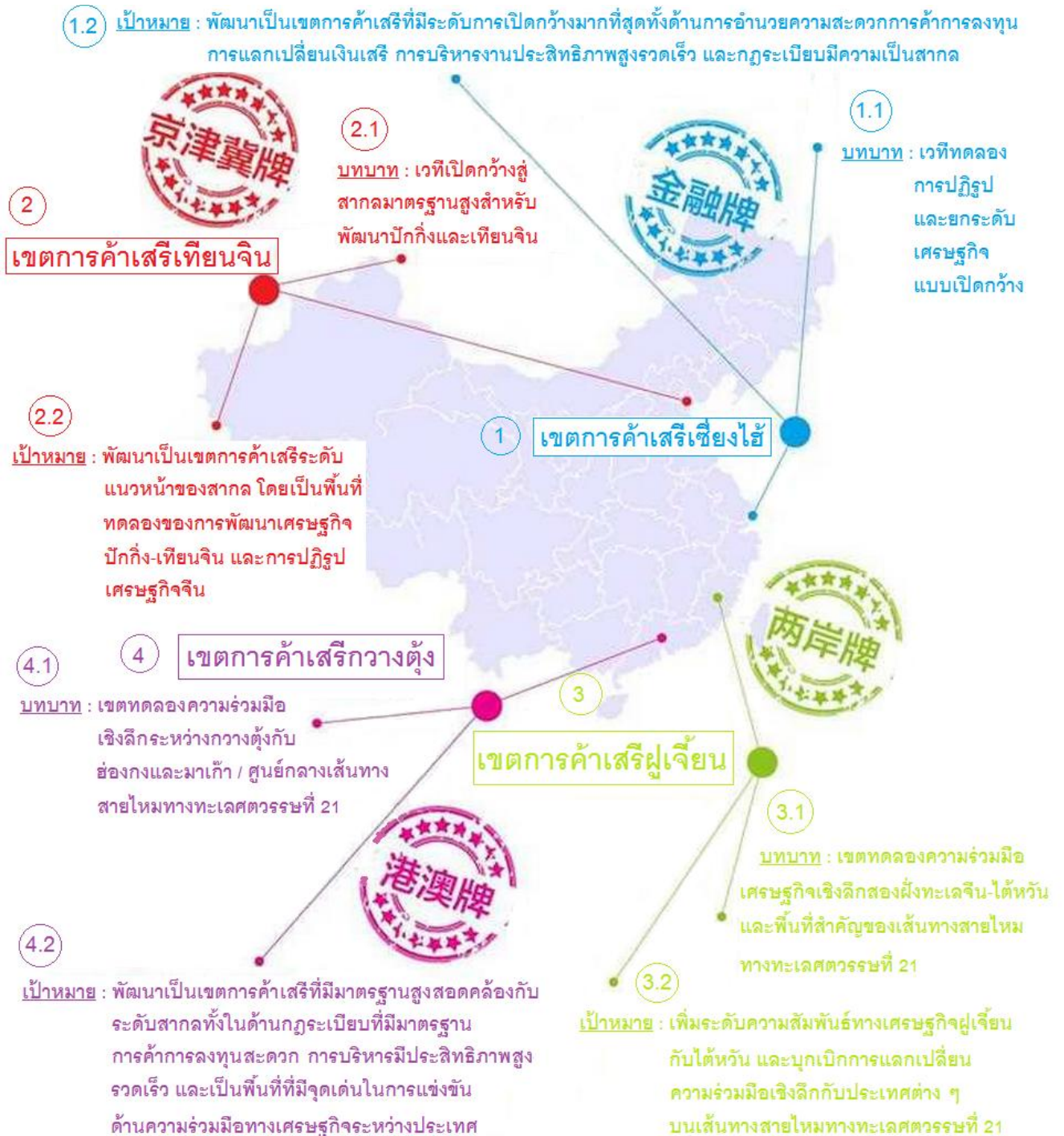
116.2 ตารางกิโลเมตร

ประกอบด้วย :
เขตหนานซาใหม่
เขตเสอไห่ และเขต
เหิงจินใหม่

เขตการค้าเสรีกวางตุ้ง

เป้าหมายและบทบาทของเขตทดลองการค้าเสรี 4 แห่งในจีน

(ตารางเปรียบเทียบจุดเด่นและจุดด้อยของเขตทดลองการค้าเสรี 4 แห่งของจีน)

จุดเด่น	
เขตทดลองการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้	เขตทดลองการค้าเสรีเทียนจิน
<p>1) ก่อตั้งขึ้นก่อนเขตทดลองการค้าเสรีอื่น ๆ 18 เดือน มีความชัดเจนในเรื่องหลักการดำเนินงานและแนวทางการปฏิรูป</p> <p>2) โครงสร้างพื้นฐานด้านการปฏิรูปดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ภาครัฐและภาคเอกชนมีการร่วมมือระหว่างกันมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3) ตลาดการเงินเจริญก้าวหน้า สร้างพื้นฐานที่ดีสำหรับการปฏิรูปด้านการเงิน มีแนวคิด “แลกเปลี่ยนเงินตราอย่างเสรี”</p>	<p>1) มีสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมาก มีทรัพยากรบุคคลมาก ทรัพยากรถ่านหินและไฟฟ้าสมบูรณ์</p> <p>2) ต้นทุนธุรกิจยังค่อนข้างต่ำ</p> <p>3) ถือเป็นพื้นที่แรงขับเคลื่อนใหม่ที่ดึงดูดอุตสาหกรรมจากกรุงปักกิ่ง และเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับญี่ปุ่นและเกาหลีใต้</p>
เขตทดลองการค้าเสรีฝูเจี้ยน	เขตทดลองการค้าเสรีกวางตุ้ง
<p>มีประสิทธิภาพแผ่ขยายไปทั่วทั้งมณฑลและบริเวณช่องแคบไต้หวัน สามารถเป็นพื้นที่สำหรับรองรับการเคลื่อนย้ายฐานอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงของไต้หวันได้เป็นอย่างดี</p>	<p>1) การเปิดใช้เส้นทางรถไฟความเร็วสูงกว้างใจ-กู่ยี่ใจ ส่งผลให้มีการหมุนเวียนทรัพยากรบุคคลสูงมาก</p> <p>2) เศรษฐกิจของภาคเอกชนคึกคัก มีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มาก เนื่องจากอาศัยจุดเด่นเรื่องการเป็นเขตพิเศษความร่วมมือระหว่างกวางตุ้ง ฮองกง และมาเก๊า</p>

จุดด้อย	
เขตทดลองการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้	เขตทดลองการค้าเสรีเทียนจิน
<p>1) ต้นทุนธุรกิจสูง</p> <p>2) ทรัพยากรที่ดินแออัด</p>	<p>1) ทรัพยากรน้ำไม่เพียงพอ</p> <p>2) สภาพแวดล้อมในการพัฒนามีจำกัด</p> <p>3) การปฏิรูปเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมยังมีปัญหา</p> <p>4) กลไกตลาดและแรงขับเคลื่อนตลาดยังไม่ดีพอ</p>
เขตทดลองการค้าเสรีฝูเจี้ยน	เขตทดลองการค้าเสรีกวางตุ้ง
<p>1) ทรัพยากรบุคคลมีจำกัด และมีต้นทุนค่อนข้างสูง</p> <p>2) ปริมาณทรัพยากรน้ำและไฟฟ้ามีจำกัด</p>	<p>ระดับการบูรณาการของพื้นที่ต่าง ๆ ในเขตทดลองการค้าเสรีฯ ยังไม่เพียงพอ</p>

โครงสร้างกฎระเบียบ ข้อกำหนด และแนวทางปฏิบัติใน SFTZ

รัฐบาลจีนได้ตั้งเป้าหมายจะดำเนินการทดลองปฏิรูปเศรษฐกิจด้วยการริเริ่มใช้นโยบายใหม่ใน SFTZ เป็นระยะเวลา 3 ปี โดยพยายามคิดค้นกฎระเบียบ ข้อกำหนด และสร้างสรรค์แนวทางการบริหารแบบใหม่ที่สะท้อนพัฒนาการการเปิดกว้างสู่สากลของจีนใน 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ การลงทุน การค้า การเงิน และการจัดการ ด้านกฎระเบียบของภาครัฐ ด้วยแนวคิด “เปิดกว้างการลงทุน.. สนับสนุนการใช้เงินหยวนอย่างเสรี.. เสริมบทบาทเวทีการค้าสู่สากล.. เพิ่มความเข้มข้นด้านงานบริหารจัดการภาครัฐให้เอื้อประโยชน์ต่อภาคธุรกิจสูงสุด”

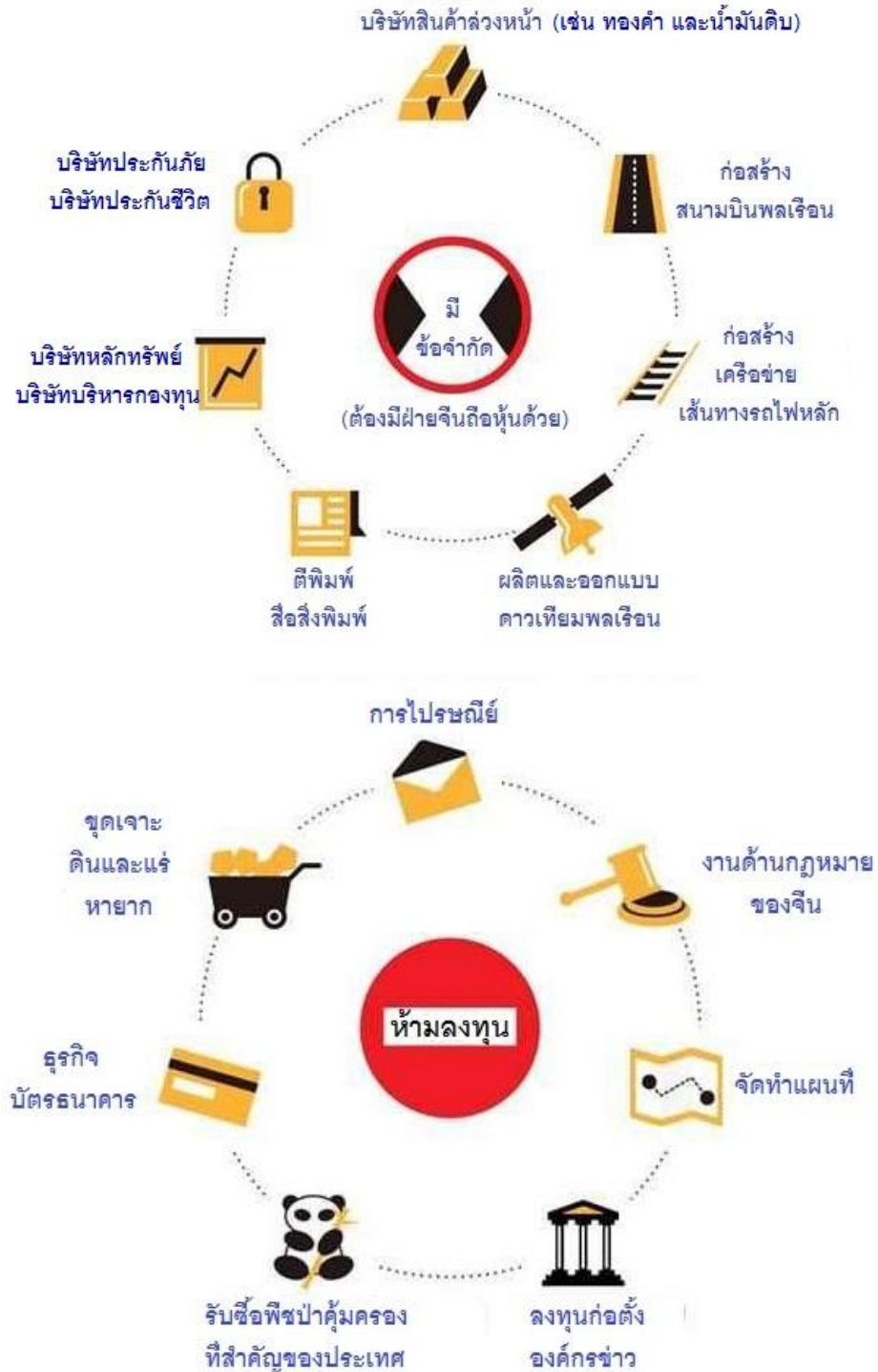
1. การลงทุน

รัฐบาลจีนมีนโยบายเปิดกว้างและขยายสาขาการลงทุนใน SFTZ มากกว่าพื้นที่ทั่วไปของจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดกว้างมากขึ้นในสาขาธุรกิจบริการ อาทิ บริการด้านการเงิน บริการด้านการขนส่งทางน้ำ บริการทางพาณิชย์ และบริการทางวัฒนธรรม เป็นต้น โดยได้คิดค้น “Negative List” ซึ่งเป็นระบบบริหารการลงทุนรูปแบบใหม่ของจีน พร้อมทั้งทำการปฏิรูปการลงทุนโดยธุรกิจต่างชาติ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับระบบสากลมากขึ้น ซึ่งเน้นดำเนินการตามแนวคิด “ลงทุนง่าย.. ผ่อนคลายข้อจำกัด.. จัดทะเบียนบริษัทประหยัดเวลา” โดยมีมาตรการหลัก ดังนี้

1) การผ่อนคลายนข้อจำกัด การลงทุนด้วยระบบ Negative List ซึ่งเป็นบัญชีรายการสาขาธุรกิจที่มีข้อจำกัดหรือห้ามลงทุนสำหรับธุรกิจต่างชาติใน SFTZ (ส่วนใหญ่เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับสาธารณูปโภค อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หรือสาขาธุรกิจ ที่เกี่ยวข้อง กับความมั่นคงและ ความปลอดภัยของจีน) โดยนอกเหนือจากรายการใน Negative List แล้ว นักลงทุนต่างชาติสามารถดำเนินกิจการใน SFTZ อย่างเสรี โดยปัจจุบัน รัฐบาลจีนได้ประกาศใช้ Negative list ฉบับที่ 3 ซึ่งมีรายการ สาขาธุรกิจที่มีข้อจำกัดหรือห้ามลงทุนลดลงเหลือ

เพียง 122 รายการ (ฉบับที่ 1 มี 190 รายการ / ฉบับที่ 2 มี 139 รายการ) ซึ่ง ครอบคลุม 15 หมวดธุรกิจ แบ่งเป็น 50 สาขาธุรกิจ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก)

แผนภาพหมวดธุรกิจที่มีข้อจำกัดและห้ามลงทุนใน Negative list ฉบับใหม่

หมายเหตุ : การที่ SFTZ ใช้ระบบ Negative List ถือเป็นกาเปิดกว้างสำหรับภาคการลงทุนของต่างชาติ โดยกำหนดเฉพาะรายการที่มีข้อจำกัดหรือห้ามลงทุนเพียงบางสาขาธุรกิจเท่านั้น ต่างจากการลงทุนของธุรกิจต่างชาติในพื้นที่ทั่วไปของจีน ซึ่งรัฐบาลจีนได้ จัดแบ่งการลงทุนของธุรกิจต่างชาติออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) ประเภทที่ส่งเสริมให้ลงทุน (2) ประเภทที่มีข้อจำกัดการลงทุน และ (3) ประเภทที่ห้ามลงทุน ทั้งนี้ หากทำการเปรียบเทียบเงื่อนไขการลงทุนและสาขาธุรกิจใน Negative List ของ SFTZ กับเงื่อนไขการลงทุนของธุรกิจต่างชาติในพื้นที่ทั่วไปของจีนแล้วจะพบว่า Negative List มีข้อจำกัดน้อยกว่า ตัวอย่างเช่น การลงทุนในธุรกิจโรงพยาบาลและธุรกิจบริหารจัดการการเดินทางระหว่างประเทศที่ต่างชาติสามารถลงทุนได้ 100% ใน SFTZ แต่หากเป็นการลงทุนธุรกิจดังกล่าวในพื้นที่อื่น ๆ ของจีนจะต้องมีฝ่ายจีนถือหุ้นส่วนด้วย

2) การบริหาร ธุรกิจการลงทุนด้วยการ ใช้ระบบ registration system แทนที่ระบบ approval system กล่าวคือ นักลงทุนสามารถจดทะเบียนบริษัทแล้วดำเนินธุรกิจ ใน SFTZ ได้เลย โดยไม่จำเป็นต้องรอการพิจารณาอนุมัติจากภาครัฐดังเช่นในอดีต ยกเว้นประเภทธุรกิจในรายการ Negative List ที่ยังใช้ระบบ approval system ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการอนุมัติจากทางการจีนก่อนจึงจะจัดตั้งบริษัทได้ ส่วนประเภทธุรกิจอื่นๆ ที่เหลือจะใช้ระบบ registration system

3) ลดระยะเวลา /กระบวนการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท โดยสามารถ จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทใน SFTZ ได้เสร็จสิ้นภายในเวลาเพียงแค่ 4 วัน ซึ่งจากเดิมต้องใช้เวลาจนถึง 29 วัน

2. การค้า

SFTZ มีนโยบายส่งเสริมการปรับเปลี่ยนรูปแบบพัฒนาด้านการค้า เพื่อสนับสนุนให้เชียงใหม่สามารถบรรลุเป้าหมายการเป็น “ศูนย์กลางการค้าโลก” และเชื่อมโยงจีนกับตลาดการค้าโลกโดยอาศัยการทดลองใช้นโยบายอำนวยความสะดวกด้านการค้าแบบใหม่ใน SFTZ เป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งมีแนวคิดในการดำเนินการแบบ “อำนวยความสะดวกครั้งใหญ่.. ให้สิทธิพิเศษภาษี.. สู่บทบาทเวทีการค้าโลก” โดยมีนโยบายที่สำคัญดังนี้

1) การอำนวยความสะดวกด้านพิธีการผ่านด่านเพื่อส่งเสริม การเชื่อมโยงธุรกิจการค้าระหว่าง จีนกับตลาดโลก โดยบูรณาการ เชื่อมโยง การทำงานร่วมกันของ เขตสินค้าทัณฑ์บน บริเวณท่าเรือ ภูเก็ต เขตสินค้าทัณฑ์บนท่าเรือหยางชาน และสนามบินนานาชาติผู้ตง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการผลิตมาตรฐานใหม่เรื่องการผ่านพิธีการสินค้านำเข้า-ส่งออกที่มีความรวดเร็วกว่าเดิม เพื่อกระตุ้นการเติบโตด้านธุรกิจการค้า ระหว่างประเทศของจีน ซึ่งทำให้ระยะเวลาของพิธีการผ่านด่านสินค้าลดลง 2 - 3 วันจากเดิมที่ต้องใช้เวลา ประมาณ 1 สัปดาห์ ส่งผลให้ภาคธุรกิจ การค้าใน SFTZ สามารถลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ ลงประมาณร้อยละ 10 เมื่อเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจนอก SFTZ

2) การปรับปรุงขั้นตอนทางศุลกากรให้มีประสิทธิภาพและลดระยะเวลากระบวนการตรวจสอบ มาตรฐานสินค้า โดยสำนักงาน ตรวจสอบ ความคุ้ม และกักกันโรค (CIQ) นครเซี่ยงไฮ้ได้ใช้ระบบ Single Window System ซึ่งเป็นการ บูรณาการ ร่วมระหว่าง CIQ กรมศุลกากร และ สำนักงาน ตรวจคนเข้าเมือง ซึ่ง สำนักงาน CIQ และศุลกากรได้ออกมาตรการใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-ส่งออกมากกว่า 10 มาตรการ อาทิ การยื่นตรวจสอบสินค้าผ่านระบบออนไลน์ การใช้ shipping bill ทดแทนเอกสารอื่น ๆ การลดขั้นตอนตรวจสอบ กักกันโรคพืชและสัตว์นำเข้าสำหรับสินค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ การปฏิรูปเรื่องการยื่นแจ้งผ่านพิธีการศุลกากร และการนำสินค้าเข้าเขตได้ก่อนแจ้งให้ศุลกากรบันทึกข้อมูล เป็นต้น (ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมในเนื้อหาบทที่ 4 ข้อ ที่ 3) เพื่อลดระยะเวลาการผ่านด่าน/กระบวนการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ซึ่งส่งผลให้ระยะเวลาการตรวจสอบ สำหรับการนำเข้าสินค้าลดลง 41.3% และการส่งออกสินค้าลดลง 36.8% เมื่อเปรียบเทียบกับกระบวนการปกติ นอกเขต SFTZ

3) การจัดตั้งตลาดสินค้านำร่องรับการค้านระหว่างประเทศในเขต SFTZ โดยเมื่อเดือน กันยายน พ.ศ. 2557 ได้ มีการจัดตั้ง Shanghai International Energy Exchange เพื่อเป็นตลาดซื้อขายล่วงหน้าด้านพลังงานระหว่างประเทศ พร้อมทั้ง Shanghai Gold Exchange ได้เปิดตัว Gold International Board ซึ่งเปิดโอกาสให้ต่างชาติสามารถเข้าลงทุนในตลาดทองคำของจีนได้

4) การให้สิทธิพิเศษทางภาษี โดยไม่มีการเก็บภาษีนำเข้า และภาษีส่งออก¹ กับสินค้านำเข้าหรือ ส่งออกระหว่าง SFTZ กับพื้นที่นอกประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ (แต่หากจะส่งสินค้าจาก SFTZ เข้าสู่พื้นที่อื่นๆ ของ จีน จะต้องผ่านกระบวนการทางศุลกากรและเสียภาษีตามปกติ) และยกเว้นภาษีเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่จำเป็น ของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจบริการด้านการผลิตใน SFTZ ตามระเบียบที่กำหนด นอกจากนี้ ธุรกิจ ใน SFTZ สามารถ เลือกประเมินเสียภาษีศุลกากรได้ 2 แบบสำหรับกรณีที่จะส่งสินค้าที่ผลิตหรือแปรรูปใน SFTZ เข้าสู่พื้นที่อื่น ๆ

¹ โดยปกติประเทศจีนจะเรียกเก็บภาษีส่งออกจากสินค้าบางประเภท เช่น ฝู และแร่ธาตุหายาก เป็นต้น เพื่อป้องกันมิให้มีการส่งออกมากเกินไป และเก็บไว้สำหรับรองรับอุปสงค์ภายในประเทศ

ของเงิน กล่าว คือ (1) ประเมินจากวัตถุดิบนำเข้า ซึ่งจะเสียภาษีตาม มูลค่าของ ปริมาณวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตสินค้าที่จะส่งขายยังพื้นที่อื่น ๆ ของจีน หรือ (2) ประเมินการเสียภาษีจากมูลค่าของปริมาณสินค้า (ผลิต/แปรรูปเสร็จสิ้นแล้ว) ที่ส่งขายจริงในพื้นที่อื่น ๆ ของจีน (ในอดีตจะทำการประเมินภาษีศุลกากรจากมูลค่าของปริมาณสินค้าสำเร็จรูปที่จะส่งขายจริงเพียงรูปแบบเดียวเท่านั้น) ตัวอย่างเช่น

รายละเอียดสินค้า	ประเมินภาษีจากมูลค่าของวัตถุดิบที่นำมาผลิต	ประเมินภาษีจากมูลค่าของสินค้าที่ขายจริง
สินค้าประเภทที่ 1 (รองเท้าหนัง) ใช้วัตถุดิบ (หนังสัตว์) 1,000 ชิ้น มูลค่า 1,000 หยวน ผลิตเป็นสินค้า (รองเท้าหนัง) 1,000 คู่ มูลค่า 2,000 หยวน	หนังสัตว์ คิดภาษีศุลกากร 25% 25% ของ 1,000 หยวน เท่ากับ 250 หยวน	รองเท้าหนัง คิดภาษีศุลกากร 10% 10% ของ 2,000 หยวน เท่ากับ 200 หยวน
สินค้าประเภทที่ 2 (ถุงมือยาง) ใช้วัตถุดิบ (ยางธรรมชาติ) 1,000 ชิ้น มูลค่า 2,000 หยวน ผลิตเป็นสินค้า (ถุงมือยาง) 500 ชิ้น มูลค่า 3,000 หยวน	ยางธรรมชาติ คิดภาษีศุลกากร 20% 20% ของ 2,000 หยวน เท่ากับ 400 หยวน	ถุงมือยาง คิดภาษีศุลกากร 15% 15% ของ 3,000 หยวน เท่ากับ 450 หยวน
หมายเหตุ : โดยทั่วไปวัตถุดิบและสินค้าแต่ละประเภทจะมีอัตราภาษีศุลกากรไม่เท่ากัน เช่น <ol style="list-style-type: none"> (1) ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง คิดอัตราภาษีศุลกากร 10% (2) เครื่องนุ่งห่ม / เครื่องใช้ไฟฟ้า คิดอัตราภาษีศุลกากร 20% (3) หนังสัตว์ / น้ำยาเคมี (เช่น น้ำยาดัดผม) คิดอัตราภาษีศุลกากร 25% (4) เครื่องสำอาง คิดอัตราภาษีศุลกากร 35% (5) เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดอัตราภาษีศุลกากร 50% (6) ไบยาซูบ / ซิการ์ คิดอัตราภาษีศุลกากร 65% 		

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า การประเมินภาษีทั้ง 2 แบบได้ผลลัพธ์ของยอดเงินพึงชำระภาษีแตกต่างกัน โดยสำหรับสินค้าประเภทที่ 1 หากยึดประเมินภาษีจากมูลค่าของวัตถุดิบที่นำมาผลิตจะต้องเสียภาษีสูงกว่า ขณะที่สินค้าประเภทที่ 2 หากยึดประเมินภาษีจากมูลค่าของสินค้าที่ขายจริงจะต้องเสียภาษีสูงกว่า ดังนั้น SFTZ จึงอนุญาตให้ภาคธุรกิจในพื้นที่สามารถ เลือกการประเมินเสียภาษีศุลกากรแบบใดแบบหนึ่งก็ได้จาก 2 รูปแบบข้างต้น โดยหากการประเมินรูปแบบใดที่ส่งผลให้ยอดเงินพึงชำระภาษี น้อยกว่า SFTZ มอบสิทธิพิเศษให้ภาคธุรกิจเลือกการประเมินแบบนั้นได้

3. การเงิน

SFTZ พยายามเปิดกว้างเรื่องการเงิน ซึ่งมุ่งเน้นสร้างสรรค์ระบบบริหารการเงินรูปแบบใหม่ สนับสนุนการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาดการเงิน ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้านการเงินระหว่างประเทศ เปิดกว้างการดำเนินธุรกิจการเงินขององค์กรการเงินภาคเอกชนและองค์กรการเงินต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันให้เงินหยวนมีบทบาทในตลาดโลกมากขึ้น ซึ่งเน้นดำเนินงานตามแนวคิด “เปิดนวัตกรรมด้านการเงินแบบใหม่.. ส่งเสริมการใช้เงินหยวนเป็นสำคัญ” โดยนโยบายด้านการเงินที่สำคัญ ได้แก่

1) การเปิดให้ทำธุรกรรมการเงินหยวนและเงินสกุลอื่น ๆ ระหว่างประเทศผ่านโครงการบริหารสภาพคล่อง (Cash Pooling) โดยบริษัทต่างชาติสามารถโยกย้ายเงินทุนเข้าออกตลาดเงินผ่านสถาบันการจดทะเบียนจัดตั้งใน SFTZ และใช้อัตราดอกเบี้ยตามข้อตกลงระหว่างสถาบันการเงินกับบริษัทนั้น ๆ ซึ่งช่วยเสริมสภาพคล่องและลดระยะเวลาการทำธุรกรรมทางการเงินให้กับบริษัทได้

2) การส่งเสริมให้ใช้เงินหยวนในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ โดย SFTZ ได้เปิดให้ทดลองทำธุรกรรมออนไลน์ ระหว่าง โดยใช้เงินหยวน (Cross-border e-commerce platform) ซึ่งหากเป็นพื้นที่นอกเขต SFTZ แล้ว การซื้อขายออนไลน์ระหว่างประเทศจะต้องกำหนดราคาสินค้าและชำระค่าสินค้าด้วยสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ SFTZ ได้อนุญาตให้บริษัทที่จดทะเบียนใน SFTZ สามารถใช้เงินหยวนเป็นทุนและทำธุรกรรมได้ กล่าวคือ บริษัทต่างชาติสามารถใช้สกุลเงินหยวนเป็นเงินทุนจดทะเบียนบริษัทได้ (เดิมเงินทุนจดทะเบียนบริษัทต่างชาติต้องเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น) และสามารถให้เงินหยวนเป็นสื่อกลางในการทำธุรกรรมซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศได้ เป็นต้น

3) การส่งเสริมให้เปิดบัญชี (free trade account) กับสถาบันการเงินใน SFTZ ซึ่งจะช่วยให้ภาคธุรกิจสามารถกู้ยืมเงินหยวนจากสถาบันการเงินของ SFTZ ในอัตราต้นทุนที่ต่ำกว่ากู้ยืมเงินหยวนภายในจีน 20%

4. การบริหารจัดการของภาครัฐ

SFTZ มีนโยบายมุ่งเน้น ปฏิรูประบบสถาบันต่าง ๆ และปรับเปลี่ยนกลไกการทำงานของหน่วยงานราชการตามแนวคิด “ปฏิรูปกลไก.. เน้นความโปร่งใส.. ให้ความเป็นธรรม” เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกและประโยชน์สูงสุดให้กับภาคธุรกิจ โดยนโยบายที่สำคัญ ได้แก่

1) **ระบบอนุญาโตตุลาการ** โดย SFTZ ได้จัดตั้ง Shanghai International Arbitration Center (SHIAC) และ China (Shanghai) Pilot Free Trade Zone Court of Arbitration พร้อมประกาศกฎระเบียบว่าด้วยระบบอนุญาโตตุลาการเพื่อเป็นแนวทางการแก้ปัญหาข้อพิพาททางธุรกิจภายในเขต SFTZ โดยให้อิสระแก่ผู้ขอรับบริการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในการคัดเลือกผู้ไกล่เกลี่ย (panel of mediators) นอกบัญชีรายชื่อตามที่ตนเองพึงพอใจได้ (จากเดิมที่ต้องคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ทางการจีนกำหนดไว้เท่านั้น)

นอกจากนี้ กรณีพิพาทที่มีมูลค่าต่ำกว่า 100,000 หยวนหรือ 16,120 ดอลลาร์สหรัฐ สามารถขอรับบริการระบบอนุญาโตตุลาการแบบย่อ (Summary procedure of arbitration) ได้ ซึ่งช่วยให้ผู้ขอรับบริการ (ผู้ลงทุน) ที่ไม่สัมพันธ์เกี่ยวกับระบบอนุญาโตตุลาการ สามารถใช้บริการแบบเบ็ดเสร็จได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากเท่ากับการขอรับบริการแบบมาตรฐาน (โดยทั่วไปต้องมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 1 ล้านหยวนจึงจะขอรับบริการได้)

2) **ระบบชำระภาษี** โดยสำนักงานสรรพากรจีนได้เปิดให้บริการยื่นภาษีผ่านระบบออนไลน์ สำหรับธุรกิจ ใน SFTZ โดยสามารถนำส่งเอกสารในรูปแบบไฟล์ รวมถึงการเลือกรูปแบบระยะเวลาการเสียภาษีแบบราย 3 เดือนแทนระบบเดิมที่จะต้องยื่นทุกเดือน

นโยบายเปิดกว้างภาคการเกษตรของจีนสู่ต่างประเทศของ SFTZ

ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศจีนอาศัยเงินทุนจากต่างประเทศในภาคการเกษตรค่อนข้างน้อยมาก ซึ่งคิดเป็นเพียงประมาณ 1% ของเงินลงทุนในภาคการเกษตรทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ภาคการเกษตรของจีนยังคงมีความต้องการเงินทุนและเทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาอีกมากในอนาคต

1. การลดข้อจำกัดของภาคการเกษตรภายใต้ SFTZ

SFTZ ในฐานะเวที สำคัญในการทดลองดำเนินนโยบายปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ของประเทศจีน ได้มีนโยบายอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรเช่นกัน โดยได้ขยายการเปิดกว้างด้านการลงทุนและคิดค้นแนวทางใหม่เพื่อพัฒนาภาคการเกษตรอย่างต่อเนื่อง สามารถเห็นได้จากการปรับปรุง Negative List ฉบับที่ 3 ซึ่งมีระดับการเปิดกว้างในสาขาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรมากขึ้นจากเดิม (เนื้อหาข้อจำกัดเข้มงวดน้อยกว่า Negative List ทั้ง 2 ฉบับแรก) โดยมีรายละเอียดข้อกำหนดการลงทุนในสาขาเกี่ยวกับภาคการเกษตรเหลือ 6 รายการ (จากเดิมที่เคยมีทั้งหมด 7 รายการ) ดังนี้

รายการที่ไม่อนุญาตให้ทำ (Negative List) ที่เกี่ยวข้องกับสาขาการเกษตร การป่าไม้ การปศุสัตว์ และการประมง	
การเพาะปลูก	<ol style="list-style-type: none"> ห้ามลงทุนในการวิจัยพัฒนา การเพาะเลี้ยง และการเพาะปลูกสายพันธุ์ระดับคุณภาพที่จีนมีน้อยหรือมีเฉพาะในจีน ตลอดจนห้ามลงทุนในการผลิตวัสดุขยายพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง (ประกอบด้วยยีนส์ในสาขาการเพาะปลูก การปศุสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) ห้ามลงทุนเพาะเลี้ยงสายพันธุ์ตัดต่อพันธุกรรมหรือผลิตเมล็ดพันธุ์ (ต้นกล้า) ตัดต่อพันธุกรรมของพืช สัตว์เลี้ยง และสัตว์น้ำ การเพาะเลี้ยงสายพันธุ์ใหม่ของพืชและการผลิตเมล็ดพันธุ์ถือเป็นสาขาที่มีข้อจำกัดซึ่งต้องดำเนินธุรกิจโดยฝ่ายจีน หากยังไม่ได้รับอนุญาต ห้ามทำการเก็บรวบรวมทรัพยากรพันธุกรรมของพืช
การประมง	<ol style="list-style-type: none"> การทำประมงในพื้นที่น่านน้ำภายใต้การกำกับดูแลของประเทศจีน ต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลจีน ไม่อนุมัติเรื่องการยื่นขออนุญาตนำเข้าเครื่องมือทำการประมงในพิกัด² เพื่อทำการประมงในน่านน้ำที่อยู่ในเขตการควบคุมดูแล ทั้งการยื่นขอในรูปแบบการร่วมมือและการร่วมทุน

² เครื่องมือทำการประมงในพิกัด หมายถึง เครื่องมือทำการประมงซึ่งระบุชื่อ ลักษณะ หรือวิธีใช้ในกฎกระทรวง โดยผู้ใช้เครื่องมือต้องได้รับอนุญาตและเสียเงินอากรตามที่กำหนดไว้

นอกจากรายการข้างต้นแล้ว Negative List ฉบับใหม่ยังมีรายละเอียดของสาขาธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเปิดกว้างมากขึ้นในภาคการเกษตร ดังนี้

สาขาธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก นอกจากใบอนุญาตและสัญญาพืช (น้ำมัน) ที่รัฐบาลกลางจีนต้องเก็บสต็อก ส่วนกลางและดำเนินการผูกขาดกิจการโดยภาครัฐแล้ว SFTZ ได้อนุญาตให้ธุรกิจเงินทุนต่างชาติสามารถ ดำเนินการรับซื้อ ค้าส่ง ค้าปลีก และการกระจายสินค้าด้านการเกษตรที่เคยห้ามหรือเคยมีข้อจำกัด อาทิ ัญญาพืช ฝ้าย น้ำตาล น้ำมันพืช เกลือ ยาปราบศัตรูพืช แผ่นพลาสติกสำหรับพื้นที่เพาะปลูก และปุ๋ย เป็นต้น นอกจากนี้ การก่อสร้างและการดำเนินกิจการตลาดค้าส่งสินค้าเกษตรขนาดใหญ่ที่เคยถูกจำกัดการลงทุนในรายการ Negative List ฉบับที่ 2 นั้น ได้รับการยกเลิกและไม่ปรากฏใน Negative List ฉบับที่ 3 แล้ว

สาขาธุรกิจการบินทั่วไป อนุญาตให้ใช้รูปแบบการร่วมทุนในการลงทุนธุรกิจการบินทั่วไปที่เกี่ยวข้อง กับภาคการเกษตร การป่าไม้ และการประมงเป็นการเฉพาะ โดยธุรกิจการบินทั่วไปอื่น ๆ ยังจำเป็นต้องให้ฝ่ายจีน เป็นผู้ถือหุ้นหลัก

สาขาการเงิน ผู้ลงทุนต่างชาติที่ลงทุนด้านสถาบันการเงินในสาขาการธนาคาร ควรเป็นสถาบันการเงิน หรือองค์กรประเภทที่เกี่ยวกับการเงิน และผู้ลงทุนต่างชาติที่ลงทุนในธนาคารพาณิชย์พื้นที่ชนบท ธนาคาร ความร่วมมือในชนบท สหกรณ์ (ความร่วมมือ) เครดิตในชนบท และธนาคารหมู่บ้าน เป็นต้น ควรเป็นธนาคาร ในต่างประเทศ

2. โอกาสของต่างชาติจากการเปิดกว้างภาคการเกษตรภายใต้ SFTZ

จากมาตรการข้างต้น นอกเหนือจากรายการที่กำหนดใน Negative List แล้ว ธุรกิจเงินทุนต่างชาติ สามารถเข้าลงทุนสาขาการเกษตรของจีนใด ๆ ก็ได้ใน SFTZ เช่นเดียวกับธุรกิจเงินทุนของจีน โดยการดำเนิน มาตรการเปิดกว้างด้านการเกษตรของ SFTZ ได้สะท้อนโอกาสให้ธุรกิจต่างชาติมีส่วนร่วมในการพัฒนาภาค การเกษตรของจีน ดังนี้

1) ธุรกิจการค้าเกี่ยวกับสินค้าเกษตร

ประกอบด้วยการนำเข้า -ส่งออกสินค้าเทคโนโลยีการเกษตร สินค้าอุตสาหกรรมอาหารที่มีสินค้า เกษตรเป็นวัตถุดิบสำคัญ และเครื่องมือแปรรูปต่าง ๆ ที่นอกจากรายการ Negative List ฉบับใหม่กำหนดไว้ โดยสามารถดำเนินการได้ในลักษณะดังนี้

- (1) ใช้รูปแบบนำเข้า-ส่งออกโดยตรงเป็นหลัก หรือนำเข้าเพื่อแปรรูปและส่งออกไปยังที่อื่น ๆ
- (2) เลือกลงทุนโดยตรงชาติ 100% หรือการร่วมทุน/ร่วมมือกับหุ้นส่วนฝ่ายจีน
- (3) ทำการซื้อขายโดยตรงกับเจ้าของสินค้า หรือเป็นตัวแทนนำเข้า-ส่งออก
- (4) ทำการซื้อขายสินค้าโดยตรง หรือซื้อขายสินค้าตลาดล่วงหน้า
- (5) ทำการซื้อขายแบบทั่วไป หรือทำการซื้อขายแบบ E-commerce

2) ธุรกิจการลงทุนเกี่ยวกับสินค้าเกษตร

ประกอบด้วยการลงทุนก่อตั้งศูนย์กลางจัดแสดงสินค้าและเทคโนโลยีด้านการเกษตร โดย SFTZ อนุญาตให้ก่อตั้งสถานที่จัดแสดง/ซื้อขายสินค้าทัณฑ์บนและร้านสินค้าปลอดภาษีภายในพื้นที่ได้ ซึ่งสามารถใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเวทีทดลองตลาดของสินค้าและเทคโนโลยีด้านการเกษตรที่ยังไม่เคยนำเข้าสู่จีนมาก่อน รวมถึงการลงทุนเวทีซื้อขายผ่านระบบ E-commerce ซึ่งอีกหนึ่งนโยบายถึง SFTZ ส่งเสริมสนับสนุน

3) ธุรกิจบริการเกี่ยวกับการเกษตร

ประกอบด้วยธุรกิจบริการการเงิน โดย SFTZ อนุญาตให้สถาบันการเงินต่างประเทศที่มีเงื่อนไขเหมาะสมสามารถจัดตั้งธนาคารเงินทุนต่างชาติและธนาคารเงินทุนจีน -ต่างชาติ ซึ่งวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่ง คือ การอาศัยเงินทุนต่างชาติมาพัฒนาโครงการการเกษตรสมัยใหม่ขนาดใหญ่ในจีน นอกจากนี้ยังสามารถดำเนินธุรกิจบริการเชิงพาณิชย์เฉพาะทางตามนโยบายที่ SFTZ สนับสนุน อาทิ บริการตัวแทนการค้าด้านการเกษตร บริการข้อมูลทางการเกษตร บริการนายหน้าเกี่ยวกับการเกษตร บริการฝึกอบรมความรู้ด้านการเกษตร และ บริการที่ปรึกษาการลงทุนด้านการเกษตร เป็นต้น

บทที่ 4

กระบวนการและมาตรการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารสู่จีน

การนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ประเทศจีนจำเป็นต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบกักกันโรคโดยหน่วยงานตรวจสอบ ควบคุม และกักกันโรค (CHINA ENTRY-EXIT INSPECTION AND QUARANTINE BUREAU : CIQ) ประจำด่านนำเข้า-ส่งออกต่าง ๆ ของจีน ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้สำนักงานควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบ และกักกันโรคแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine : AQSIQ) พร้อมทั้งต้องผ่านพิธีการศุลกากรนำเข้า ณ ด่านนำเข้า-ส่งออกนั้น ๆ ก่อน แล้วจึงจะสามารถนำสินค้านี้มาจำหน่ายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ในจีนได้

1. การตรวจสอบกักกันโรคสินค้าเกษตรนำเข้าจีน

จากข้อกำหนดของกฎหมายใบอนุญาตแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน กฎหมายตรวจสอบกักกันโรคพืช และสัตว์นำเข้า-ส่งออกแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และวิธีการบริหารอนุมัติตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์ ฉบับปี 2004 คำสั่งเลขที่ 25 นั้น ประเทศจีนจะทำการตรวจสอบกักกันโรคพืช สัตว์ และสินค้าจากพืชและสัตว์ ที่นำเข้าจากต่างประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การตรวจสอบกักกันโรคสัตว์และสินค้าจากสัตว์ การตรวจสอบกักกันโรคพืชและสินค้าจากพืช การตรวจสอบอนุมัติพิเศษ และการตรวจสอบกักกันโรคข้ามอาณาเขต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การตรวจสอบกักกันโรคสัตว์และสินค้าประเภทสัตว์ ประกอบด้วย

สัตว์
สัตว์มีชีวิตและสิ่งขยายพันธุ์สัตว์ เช่น ตัวอ่อน น้ำเชื้อ ไข่ที่ได้รับการผสม และสิ่งที่ถ่ายทอดพันธุกรรมสัตว์ เป็นต้น

สินค้าจากสัตว์ที่ใช้สำหรับรับประทาน (อาหารที่ทำจากสัตว์)

เนื้อสัตว์และสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ (รวมถึงอวัยวะและเครื่องในสัตว์) ไช้สด นมสด วัสดุยาที่ทำจากสัตว์ อาหารเสริมโภชนาการพิเศษ (เช่น รังนก) วัตถุดิบเครื่องสำอางที่ทำจากสัตว์ สินค้าจากสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์เลี้ยงคละน สัตว์น้ำที่เลี้ยงลูกด้วยนม และสัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยงอื่น ๆ โดยไม่นับรวม : ผลิตภัณฑ์ประมง (เช่น ปลากระป๋อง ลูกชิ้นกุ้ง และสาหร่ายปรุงรส เป็นต้น ผลิตภัณฑ์จากผึ้ง ผลิตภัณฑ์ไข่ ผลิตภัณฑ์นม สินค้าประเภทเนื้อสัตว์ที่ผ่านกรรมวิธีการปรุงหรือแปรรูป (เช่น กุนเชียง แฮม เนื้อสัตว์อัดกระป๋อง และไขมันสัตว์สำหรับรับประทานที่ผ่านกรรมวิธีการผลิตด้วยความร้อนสูง เป็นต้น)

สินค้าจากสัตว์ที่มนุษย์รับประทานไม่ได้

(1) ขนสัตว์ หนังสัตว์ กระดุก เขา กีบ รังไหม เป็นต้น (2) อาหารสัตว์ที่ทำจากสัตว์และสารปรุงแต่งในอาหารสัตว์ เช่น ปลาป่น เนื้อสัตว์ป่น ผงกระดูก ไขมัน เลือดผง น้ำเลือด เป็นต้น (3) ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีส่วนผสมของสัตว์

2) การตรวจสอบกักกันโรคพืชและสินค้าประเภทพืช ประกอบด้วย

ประเภทผักและผลไม้	ประเภทใบยาสูบ
ผลไม้สด มะเขือเทศ มะเขือ และพริก เป็นต้น	ใบยาสูบและแผ่นยาสูบ
ประเภทธัญพืช	ประเภทถั่ว
มอลต์ ข้าวโพด และข้าว เป็นต้น	ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิ้นเต่า และถั่วปากอ้า เป็นต้น
ประเภทมัน	ประเภทอาหารสัตว์
มันฝรั่ง มันสำปะหลัง และมันเทศ เป็นต้น	รำข้าว และกากถั่ว เป็นต้น
วัสดุขยายพันธุ์พืช	
เมล็ดพืช ต้นอ่อน และวัสดุขยายพันธุ์อื่น ๆ	

3) การตรวจสอบอนุมัติพิเศษ (ยึดดำเนินการตามรายการวัตถุห้ามนำเข้าสำหรับการตรวจสอบกักกันโรคแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน) ประกอบด้วย

- (1) เชื้อโรคของพืชและสัตว์ แมลงศัตรูพืช และสิ่งมีชีวิตที่มีอันตราย
- (2) พืชและสัตว์ สินค้าประเภทพืชและสัตว์ของประเทศหรือพื้นที่ที่มีโรคแพร่ระบาด
- (3) ซากสัตว์
- (4) ดิน

4) การตรวจสอบกักกันโรคข้ามอาณาเขต ได้แก่ สัตว์และพืชตัดต่อพันธุกรรมทางด้านการเกษตร ที่นำเข้ามาผ่านอาณาเขตประเทศจีนก่อนส่งต่อไปยังประเทศอื่น ๆ

2. กลไกการนำเข้า / ตรวจปล่อยสินค้าเกษตรและอาหาร

1) การยื่นขอ “ใบอนุญาตตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์นำเข้า”

ก่อนนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารสู่ประเทศจีน ผู้นำเข้าจำเป็นต้องยื่นขอรับ “ใบอนุญาตตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์นำเข้า” จาก CIQ ที่กำกับดูแลพื้นที่ที่จะนำเข้าสินค้า โดยแบ่งการยื่นขอรับใบอนุญาตออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอน	รายละเอียด
1. ยื่นเรื่อง	ผู้ยื่นขอใบอนุญาตยื่นเรื่องไปยัง CIQ ในพื้นที่ที่รับผิดชอบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือจัดทำเป็นเอกสารลายลักษณ์อักษร พร้อมยื่นเอกสารรับรองที่เกี่ยวข้องของสินค้าแต่ละประเภท
2. รับเรื่อง	CIQ พิจารณารับเรื่องหรือไม่รับเรื่องโดยยึดตามความครบถ้วนของเอกสารและยึดตามความถูกต้องตามระเบียบข้อกำหนด สำหรับกรณีเอกสารที่ยื่นเรื่องไม่ครบถ้วนหรือไม่สอดคล้องกับระเบียบ CIQ ควรแจ้งต่อผู้ยื่นเรื่องทราบในทันทีหลังจากที่ได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือภายใน 5 วัน ซึ่งภายหลังจากขั้นตอนการรับเรื่องเอกสารแล้ว CIQ จะยื่นเรื่องต่อไปยังกรมพืชและสัตว์ของ AQSIQ
3. ตรวจสอบและอนุมัติ	กรมพืชและสัตว์ดำเนินการตรวจสอบโดยยึดตามสถานการณ์โรคพืชและสัตว์ในต่างประเทศ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ประกาศห้าม ประกาศแจ้งเตือนล่วงหน้า รายงานประเมินความเสี่ยง และรายงานประเมินความปลอดภัยก่อนพิจารณาว่าจะอนุมัติหรือไม่ ในกรณีที่อนุมัติจะออกใบอนุญาตให้ กรณีที่ไม่อนุมัติจะออกหนังสือแจ้งเรื่องการไม่ผ่านอนุมัติ โดยกระบวนการตรวจสอบอนุมัติจะใช้เวลาภายใน 20 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ CIQ รับเรื่อง

หมายเหตุ : โดยทั่วไปใบอนุญาตจะมีอายุใช้งานได้ 6 เดือน ยกเว้นใบอนุญาต Bulk Stock ประเภท ธัญพืช สัตว์มีชีวิต (ยกเว้นสัตว์น้ำสำหรับรับประทาน) และสิ่งมีชีวิตติดต่อพันธุกรรมทางการเกษตร ซึ่งจะใช้ได้เพียงครั้งเดียว ไม่สามารถแยกใช้เป็นหลาย ๆ ล็อต ดังนั้น หากต้องการจะนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวเข้าจีนในครั้งต่อไป จำเป็นจะต้องขอใบอนุญาตใหม่เป็นครั้งต่อครั้ง

2) กระบวนการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหาร :

การนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ประเทศจีนจะมีกระบวนการที่สำคัญ ดังนี้

(1) ผู้รับสินค้าในจีนยื่นเรื่อง ขอใบอนุญาตตรวจสอบกักกันโรค ไปยัง CIQ และผู้ส่งออกสินค้าอาหารนอกประเทศจีนหรือตัวแทนทางการค้ายื่นเรื่อง บันทึกข้อมูลนำเข้าสินค้าเข้าสู่จีน ไปยัง AQSIQ โดยสามารถยื่นเรื่องผ่านระบบบันทึกข้อมูลผู้นำเข้า-ส่งออกสินค้าอาหารที่เว็บไซต์ <http://ire.eciq.cn>

(2) เมื่อสินค้าถึงท่าเรือจีนแล้ว เตรียมจัดทำเอกสารขอรับสินค้านำเข้า

(3) ยื่นเรื่องขอตรวจสอบสินค้ายัง CIQ ที่ควบคุมดูแลพื้นที่ที่นำเข้าสินค้า

(4) ยื่นเรื่องผ่านพิธีการทางศุลกากรยังสำนักงานศุลกากรในท้องถิ่นนั้น ๆ

(5) สำนักงาน CIQ ตรวจสอบสินค้า และ /หรือ สุ่มตัวอย่างสินค้าเพื่อนำไปทดสอบ มาตรฐานและคุณภาพ ศุลกากรทำเรื่องตรวจพิธีการผ่านด่านที่เกี่ยวข้อง

(6) ดำเนินการชำระภาษีที่เกี่ยวข้อง และรับหลักฐานการชำระภาษี

(7) ศุลกากรตรวจปล่อยสินค้า

(8) CIQ ออกหนังสือรับรองสุขอนามัยสินค้า

โดยทั่วไปขั้นตอนการยื่นตรวจสอบสินค้าและผ่านพิธีการศุลกากรจะต้องยื่นเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การตรวจสอบสินค้าของ CIQ

1. เอกสารสำคัญ เช่น สัญญาซื้อขาย ใบกำกับภาษี ใบบรรจุคอนเทนเนอร์ และใบรับสินค้า เป็นต้น
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ เช่น สินค้าอาหารนำเข้าต้องยื่นเรื่องขั้นตอนอนุมัติตรวจสอบ ควบคุม กักกันโรคพืชและสัตว์ ซึ่งต้องได้รับหนังสืออนุญาตก่อนจึงจะสามารถนำเข้าได้
3. หนังสือรับรองสุขอนามัยของทางการประเทศผู้ส่งออก ซึ่งยึดตามระเบียบทางกฎหมาย หนังสือข้อตกลงระหว่างสองประเทศ หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
4. ตัวอย่างฉลากและเอกสารแปลของสินค้านำเข้าสำเร็จรูปที่มีบรรจุภัณฑ์ (สำหรับการนำเข้าครั้งแรก)
5. หนังสืออนุมัติที่ออกโดยหน่วยงานบริหารสุขอนามัยภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรีจีน (สำหรับการนำเข้าสินค้าอาหารที่จีนไม่ได้มีการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร)
6. เอกสารรับรองที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น ฉลากสินค้าอาหารนำเข้า เอกสารค่าชี้แจงที่ระบุการได้รับรางวัล ได้รับหนังสือรับรองมาตรฐาน ระบุพื้นที่ที่ผลิต และเนื้อหาค่าอื่น ๆ หรือระบุว่ามีส่วนประกอบพิเศษ เป็นต้น

หมายเหตุ : ระหว่างการยื่นตรวจสอบสินค้านั้น ผู้นำเข้าหรือตัวแทนนำเข้าควรแสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวสินค้าด้วย เช่น ชื่อสินค้า ชื่อแบรนด์ ประเทศ (พื้นที่) ที่ผลิตสินค้า ขนาด น้ำหนัก ปริมาณ มูลค่า วันที่ผลิต และรายละเอียดอื่น ๆ ที่ AQSIQ กำหนด เป็นต้น

การผ่านพิธีการศุลกากร

1. ใบบรรจุคอนเทนเนอร์ ใบกำกับภาษี สัญญาซื้อขายสินค้า
2. ใบรับรองการอบไม้และใบรับรองการฆ่าเชื้อและแมลงที่มีตราประทับ IPPC (สำหรับกรณีเป็นบรรจุภัณฑ์ของสินค้าทำมาจากไม้)
3. ใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (สำหรับประเทศที่มีข้อตกลงการลดหรือยกเว้นภาษีนำเข้าผ่านด่านกับจีน)
4. เอกสารรับรองอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (สำหรับกรณีที่เป็นสินค้าพิเศษ)

หมายเหตุ : ภายหลังจากการผ่านพิธีการทางศุลกากรแล้ว หากศุลกากรต้องการตรวจสอบราคาสินค้า ผู้นำเข้าต้องแสดงเอกสารรับรองราคาที่เกี่ยวข้อง เช่น LC , CERTIFICATE OF ENTRY ใบกำกับภาษีจากโรงงาน และ Public Bidding Book เป็นต้น

3) ขั้นตอนการนำเข้าผลไม้ผ่านด่านเชียงใหม่ :

(1) การตรวจสอบเบื้องต้นก่อนนำเข้า แบ่งออกเป็น

1.1 ควรตรวจสอบว่าเป็นผลไม้ที่สามารถนำเข้าสู่จีนได้หรือไม่ โดยสามารถดูได้จากรายชื่อประเทศและชนิดผลไม้ที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าสู่จีนที่ประกาศในเว็บไซต์ของ AQSIQ กรณีที่เป็นผลไม้ที่ไม่อยู่ในรายการได้รับอนุญาตดังกล่าว ต้องทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงของผลไม้ที่จะนำเข้าจีนครั้งแรกโดยยึดตามข้อกำหนดระเบียบการบริหารวิเคราะห์ความเสี่ยงพืชและสินค้าประเภทพืชนำเข้า ซึ่งมีกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- (ก) หน่วยงานราชการของประเทศผู้ส่งออกจัดทำเอกสารยื่นเรื่องต่อ AQSIQ เพื่อกำหนดชื่อผลไม้ ชนิด และวัตถุประสงค์การใช้ เป็นต้น
- (ข) ฝ่ายจีนเริ่มงานวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยประเทศผู้ส่งออกให้ข้อมูลทางเทคนิคที่เกี่ยวข้อง
- (ค) ฝ่ายจีนประเมินความเสี่ยง หากมีความจำเป็น อาจร้องขอให้ประเทศผู้ส่งออกส่งข้อมูลทางเทคนิคเพิ่มเติม

(ง) ฝ่ายจีนแลกเปลี่ยนข้อมูลความเสี่ยงกับประเทศผู้ส่งออก และเดินทางสำรวจสถานที่จริงยังประเทศนั้น ๆ

(จ) กำหนดเงื่อนไขตรวจสอบกักกันโรคนำเข้า โดยอาศัยรูปแบบหนังสือขอตกลงหรือบันทึกความร่วมมือทั้งสองประเทศ

1.2 กรณีเป็นผลไม้ที่อยู่ในรายการอนุญาตให้นำเข้า ควรตรวจสอบว่าผลไม้ชนิดดังกล่าวสามารถนำเข้าผ่านด่านใดได้บ้างในจีน โดยปัจจุบันด่านเซี่ยงไฮ้สามารถนำเข้าผลไม้ทุกชนิดที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าได้

(2) ยื่นเรื่องขอตรวจสอบกักกันโรค โดยก่อนการนำเข้าต้องยื่นเรื่องขอ “ใบอนุญาตตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์นำเข้า” ซึ่งสามารถดำเนินการผ่านเว็บไซต์ www.itownet.cn โดยมีข้อควรระวังดังนี้

(ก) ควรดำเนินการยื่นเรื่องก่อนเซ็นสัญญาซื้อขาย

(ข) ผู้ยื่นเรื่องควรเป็นผู้รับสินค้าและผู้ลงนามในสัญญาซื้อขาย

(ค) ผู้ดำเนินการยื่นเรื่องผ่านเว็บไซต์ www.itownet.cn เป็นครั้งแรกสามารถเชื่อมต่อซอฟต์แวร์ลงทะเบียนเข้าใช้งานได้จากเว็บไซต์ดังกล่าวหรือซื้อจากบริษัทซอฟต์แวร์ที่กำหนด

(ง) ใบอนุญาตมีอายุใช้งานได้ 6 เดือน สามารถยื่นขอใช้งานแบ่งเป็นหลาย ๆ ล็อตได้ตามช่วงเวลาที่กำหนด

(จ) สามารถนำเข้าได้เฉพาะพื้นที่ที่ยื่นเรื่องขออนุญาตเท่านั้น

(ฉ) การนำเข้าผักและผลไม้สด ต้องยื่นแสดงหนังสือขอตกลงกักเก็บสินค้ากับคลังแช่เย็นที่กำหนดในระหว่างการยื่นขอใบอนุญาตด้วย

(ช) สำหรับผู้ที่ยื่นเรื่องเป็นครั้งที่ 2 ต้องยื่นตารางแสดงการนำเข้าผลไม้ครั้งก่อนหน้าด้วย

(3) บันทึกข้อมูลผู้จัดส่งและผู้รับสินค้า โดยก่อนจัดส่งสินค้าต้องดำเนินการบันทึกข้อมูลดังกล่าวผ่านระบบบันทึกข้อมูลผู้นำเข้าส่งออกของ AQSIQ ที่เว็บไซต์ <http://ire.eciq.cn> ซึ่งโดยทั่วไปจะใช้เวลาดำเนินการไม่เกิน 5 วันทำการ

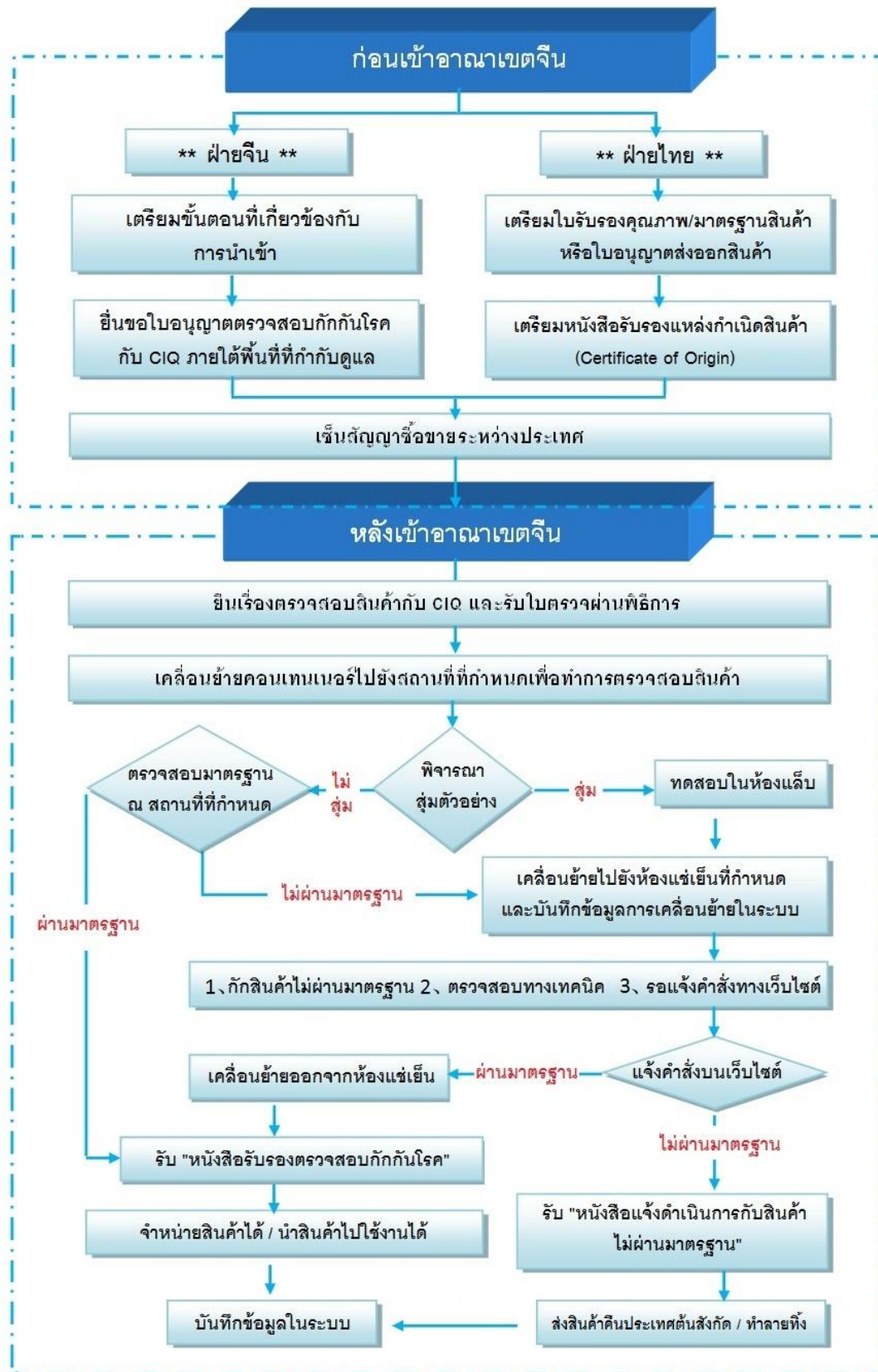
(4) รับเอกสารใบรับสินค้าเมื่อสินค้าถึงท่าเรือ

(5) ดำเนินการยื่นขอตรวจสอบสินค้าและผ่านพิธีการศุลกากร

(6) ดำเนินการตรวจสอบสินค้า ณ สถานที่ที่กำหนด ส่งตัวอย่างสินค้า และ/หรือสุ่มตรวจสอบตัวอย่างสินค้า

(7) กรมตรวจสอบสินค้าออกไปรับรองสุขอนามัยด้านการตรวจสอบกักกันโรค และอนุญาตให้นำสินค้าออกจำหน่ายได้

แผนผังแสดงขั้นตอนการทำงานตรวจสอบกักกันโรคของผลไม้นำเข้า ณ ด่านเชียงใหม่

ข้อควรระวังในการนำเข้าผลไม้ :

- (1) ผลไม้ไม่ควรมาจากแหล่งเพาะปลูก แหล่งผลิต และแหล่งจัดทำบรรจุภัณฑ์ที่กำหนด
- (2) บนกล่องบรรจุภัณฑ์ของผลไม้ควรระบุชื่อผลไม้ ชื่อหรือรหัสของแหล่งผลิต/สถานที่ทำบรรจุภัณฑ์
- (3) ชนิดของผลไม้ไม่ควรสอดคล้องกับเนื้อหาในใบอนุญาต จำนวนต้องห้ามเกินจากที่ระบุในใบอนุญาต ห้ามสอดแทรกชนิดของผลไม้ที่ไม่ได้รับตรวจสอบอนุมัติ
- (4) ผลไม้ห้ามมีดิน ก้าน ใบ และสิ่งมีชีวิตที่มีอันตรายตามที่จีนกำหนด เช่น โรค แมลง วัชพืช เป็นต้น
- (5) สารเคมีตกค้าง/โลหะหนักที่มีพิษหรือมีอันตรายในผลไม้ ต้องมีปริมาณที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ประเทศจีนกำหนด
- (6) จัดทำหนังสือรับรองกักกันโรคพืชจากหน่วยงานทางการของประเทศผู้ส่งออก โดยผู้รับสินค้าในหนังสือรับรองกับผู้รับสินค้าในใบอนุญาตตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์นำเข้าและผู้ลงนามในสัญญาซื้อขายควรเป็นชื่อเดียวกันทั้งหมด พร้อมกับควรระบุเลขที่ตู้คอนเทนเนอร์ในหนังสือรับรองดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ในกรณีที่หนังสือข้อตกลงของทั้งสองประเทศกำหนดให้ระบุหมายเหตุพิเศษในหนังสือรับรอง ก็ควรระบุอย่างชัดเจน
- (7) กรณีที่ทั้งสองประเทศมีเงื่อนไขข้อตกลงเป็นพิเศษ ให้ยึดดำเนินการตามหนังสือข้อตกลงนั้น ๆ

3. มาตรการและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-ส่งออกของ SFTZ

มาตรการใหม่ด้านการตรวจสอบกักกันโรคสินค้าเกษตร :

- 1) การผ่านขั้นตอนตรวจสอบกักกันโรคแบบไร้เอกสาร โดยจะช่วยให้กระบวนการ ยื่นเรื่องและดำเนินการเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเสร็จสิ้นภายใน 1 ชั่วโมงจากเดิมที่ต้องใช้เวลานานถึง 1 วัน
- 2) ระบบบริหารควบคุมแบ่ง 2 ระดับ โดยระดับที่ 1 คือ กระบวนการนำเข้า-ส่งออกระหว่างพื้นที่นอกจีนแผ่นดินใหญ่กับ SFTZ และระดับที่ 2 คือ กระบวนการนำเข้า-ส่งออกระหว่าง SFTZ กับพื้นที่ต่าง ๆ ในจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งในระดับที่ 1 จะดำเนินการตรวจสอบกักกันโรคกับสินค้าอ่อนไหว เช่น วัสดุเหลือใช้ และวัตถุปล่อยรังสี กรณีเป็นสินค้าอื่น ๆ จะยกเว้นการตรวจสอบกักกันโรค ขณะที่ในระดับ 2 จะดำเนินการตามหลักการตรวจปล่อยอย่างรวดเร็วและควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ หากสินค้าที่นำเข้าสู่ SFTZ มาเก็บสต็อกไว้ โดยยังไม่นำไปผลิตหรือแปรรูปใดๆ สามารถได้รับการยกเว้นตรวจสอบกักกันโรค

3) ใช้ระบบ Negative list ตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์

โดย AQSIQ ได้มอบอำนาจให้ CIQ เชียงใต้ดำเนินการอนุมัติตรวจสอบกักกันโรคสินค้าพืชและสัตว์ต่าง ๆ นอกจากสัตว์มีชีวิต ผลไม้ และธัญพืช ซึ่งถือเป็นสินค้าความเสี่ยงสูงที่จัดอยู่ในรายการ Negative list (สินค้า 3 รายการดังกล่าวยังอยู่ภายใต้อำนาจการตรวจสอบของ AQSIQ) นอกจากนี้ยังทำการขยายอายุการใช้งานของ “ใบอนุญาตตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์นำเข้า” เป็น 12 เดือนจากเดิมมีอายุใช้งานเพียง 6 เดือน โดยการยื่นขออนุมัติเพียง 1 ครั้งก็สามารถแบ่งใช้งานได้หลายครั้งด้วยกัน

4) มาตรการนำสินค้าเข้าเขตก่อนแจ้งตรวจสอบสินค้า โดยอนุญาตให้นำสินค้าต่างประเทศเข้าเก็บยังสต็อกหรือพื้นที่ที่กำหนดได้ทันทีหลังจากที่สินค้าถึงท่าเรือของเชียงใหม่ แล้วจึงแจ้งยื่นให้ CIQ ทำการตรวจสอบในเวลาต่อมา ซึ่งต่างจากระบบมาตรการเดิมที่ต้องนำสินค้าเก็บไว้บริเวณท่าเรือก่อน แล้วจึงยื่นเรื่องแจ้งให้ CIQ ตรวจสอบ เมื่อ CIQ ตรวจสอบเสร็จแล้ว จึงจะสามารถนำสินค้าเคลื่อนย้ายออกจากท่าเรือไปยังสต็อกของบริษัทได้ โดยมาตรการใหม่ได้ช่วยลดระยะเวลากระบวนการผ่านด่านของสินค้านำเข้าต่าง ๆ ลงจากเดิม เช่น

ประเภทสินค้านำเข้า	ระยะเวลากระบวนการผ่านด่านแบบเดิม	ระยะเวลากระบวนการผ่านด่านแบบใหม่
สินค้าอุตสาหกรรม	7 – 8 วัน	3 – 4 วัน
เครื่องสำอาง	12 วัน	5 วัน
สุราและไวน์	15 วัน	3 วัน
ผลไม้	24 – 48 ชั่วโมง	7 – 12 ชั่วโมง

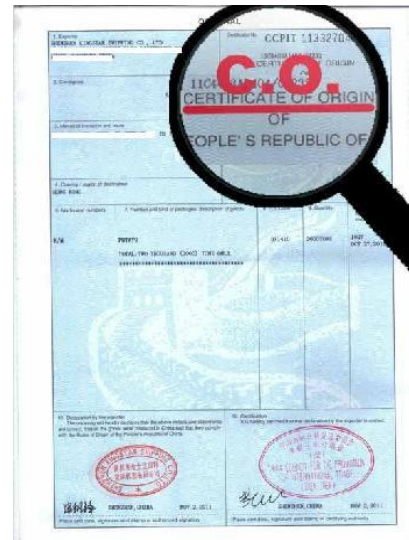
5) ปรับปรุงอำนาจตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์นำเข้า โดย CIQ เชียงใต้มีอำนาจอนุญาตให้สามารถนำพืชและสัตว์รวมถึงสินค้าจากพืชและสัตว์ที่ทางการจีนยังไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าบางส่วน เข้ามาเก็บและใช้งานได้ ใน SFTZ ได้ เช่น ทุเรียนสดจากมาเลเซีย/เวียดนาม หรือปลาน้ำเค็มจากไต้หวัน เป็นต้น ตลอดจนสามารถใช้ SFTZ เป็นสถานที่เปลี่ยนถ่ายสินค้าดังกล่าวเพื่อส่งต่อไปยังประเทศอื่น ๆ ได้

6) ลดขั้นตอนตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์นำเข้าสำหรับสินค้าความเสี่ยงต่ำ โดยหากเป็นสินค้าแปรรูป เชิงลึกจากพืชและสัตว์นำเข้าที่มีความเสี่ยงในการแพร่กระจายโรคระดับต่ำ เช่น ผลไม้อบแห้ง น้ำผลไม้กระป๋อง ผัก/ผลไม้อัดกระป๋อง และเนื้อสัตว์ที่ปรุงสุกแล้ว เป็นต้น จะทำการลดขั้นตอนการตรวจสอบให้ง่ายขึ้น รวมถึงยกเว้นการตรวจสอบหนังสือรับรองกักกันโรคของประเทศผู้ส่งออก และหากเป็นสินค้าเพื่อส่งต่อไปยังต่างประเทศที่นอกเหนือจากสัตว์มีชีวิต จะยกเว้นการตรวจสอบหนังสือรับรองกักกันโรคของประเทศ

ผู้ส่งออกเช่นกัน นอกจากนี้ สำหรับด้านมาตรการควบคุมความปลอดภัย และอนามัยของสินค้าพืชและสัตว์น้ำเข้า จะดำเนินการแบบสุ่มตรวจสอบ

7) ระบบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าสำหรับสินค้าส่งต่อ

ไปยังต่างประเทศ โดยออกหนังสือรับรองการเปลี่ยนถ่ายสินค้าให้กับสินค้าที่ใช้ SFTZ เป็นจุดเปลี่ยนถ่ายเพื่อส่งต่อไปยังประเทศอื่น ๆ ด้วยการยืนยันแหล่งกำเนิดสินค้ายึดตามแหล่งกำเนิดสินค้าเดิม ซึ่งสามารถทำการแบ่งหรือรวบรวมหนังสือรับรอง เพื่อช่วยแก้ปัญหาการสูญเสียสภาพแหล่งกำเนิดสินค้าเดิมสำหรับสินค้าที่จะส่งต่อไปยังประเทศอื่น ๆ และช่วยอำนวยความสะดวกเรื่องการแบ่งขายและรวบรวมสินค้า

มาตรการใหม่ด้านการบริหารควบคุมทางศุลกากร :

1) **การลดเอกสารประกอบการผ่านพิธีการ** โดยยกเลิกเงื่อนไขการส่งมอบเอกสารประกอบย่อย ๆ ของกระบวนการแจ้งผ่านพิธีการศุลกากรสำหรับสินค้าจากต่างประเทศที่เข้าสู่ SFTZ และสินค้าใน SFTZ ที่จะเข้าสู่พื้นที่อื่น ๆ ในจีน ทว่า ศุลกากรสามารถเรียกดูเอกสารประกอบดังกล่าวได้ในกรณีที่มีความจำเป็น

2) **มาตรการนำสินค้าเข้าเขตก่อนแจ้งศุลกากรทราบ** โดยอนุญาตให้นำสินค้าจากท่าเรือเข้าเก็บยังสต็อกในพื้นที่ SFTZ ได้ก่อน หลังจากนั้นจึงยื่นแจ้งบันทึกข้อมูลการนำเข้ายังศุลกากรภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งช่วยลดเวลา ของกระบวนการนำสินค้าจากท่าเรือสู่สต็อกสินค้าเหลือเพียงครึ่งวัน จากเดิมที่ต้องใช้เวลา นานประมาณ 2-3 วัน และลดต้นทุนโลจิสติกส์ลงประมาณ 10%

3) **ปฏิรูปรูปแบบการเคลื่อนย้ายสินค้า** โดยภาคธุรกิจ ใน SFTZ ที่ขึ้นทะเบียนกับศุลกากรสามารถทำการเคลื่อนย้ายสินค้าภายใน SFTZ ด้วยรถยนต์ของบริษัทตนเองที่ได้มีการจดทะเบียนกับศุลกากรแล้ว หรือโดยการว่าจ้างรถยนต์ของบริษัทโลจิสติกส์ใน SFTZ ที่ได้รับอนุญาต ซึ่งแตกต่างจากเดิมที่จำเป็นต้องเคลื่อนย้ายสินค้าโดยใช้รถยนต์ภายใต้การควบคุมดูแลของศุลกากรเท่านั้น

4) **ปฏิรูปการยื่นแจ้งผ่านพิธีการศุลกากร** จากเดิมที่ต้องยื่นแจ้งผ่านพิธีการศุลกากร 1 ครั้งต่อ 1 ล็อตสินค้า เปลี่ยนเป็นอนุญาตให้รวบรวมสินค้าหลาย ๆ ล็อตแล้วแจ้งผ่านพิธีการศุลกากรเพียงครั้งเดียว ซึ่งช่วยประหยัดเวลาและต้นทุนการผ่านพิธีการศุลกากรให้แก่ผู้นำเข้า

5) **ปฏิรูปการประเมินรูปแบบชำระภาษี** โดยธุรกิจ ใน SFTZ ที่ต้องการนำสินค้าที่ผลิตหรือแปรรูป ใน SFTZ ส่งจำหน่ายไปยังพื้นที่อื่น ๆ ของจีน (นอก SFTZ) สามารถเลือกการประเมินการ เสียภาษีศุลกากรได้ 2 แบบ คือ (1) ประเมินจากวัตถุดิบนำเข้า ซึ่งจะเสียภาษีตามมูลค่าของปริมาณวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตสินค้า ที่ จะส่งขายยังพื้นที่อื่น ๆ ของจีน หรือ (2) ประเมินการเสียภาษีจากมูลค่าของปริมาณ สินค้า แปรรูปเสร็จสิ้น/ผลิต) (แล้วที่ส่งขาย จริง ในพื้นที่อื่น ๆ ของ จีน โดยหากเป็นในอดีตจะทำการประเมินภาษีศุลกากรจากมูลค่าของ ปริมาณสินค้าสำเร็จรูปที่จะส่งขายจริงเพียงรูปแบบเดียวเท่านั้น (ไม่มีการประเมินภาษีจากวัตถุดิบ)

6) **การอนุญาตจัดแสดงและจัดจำหน่ายสินค้าทัณฑ์บน** โดยอนุญาตให้ธุรกิจ ใน SFTZ ที่ยื่น หนังสือค้ำประกันของธนาคารหรือเงินค้ำประกันต่อศุลกากร สามารถจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าทัณฑ์ บนยัง สถานที่ในเขตหรือนอกเขต SFTZ ตามที่กำหนดได้ โดยหลังจากจำหน่ายสินค้าไปแล้ว จึงดำเนินการชำระภาษี ที่เกี่ยวข้องในภายหลังตามเวลาที่กำหนด

7) **เชื่อมโยงระบบ AEO (Authorized Economic Operation) กับศุลกากรต่างประเทศ** โดยจีนได้ เห็นหนังสือข้อตกลงความร่วมมือระบบศุลกากร AEO ร่วมกับสิงคโปร์ เกาหลีใต้ ฮองกง ไต้หวัน และสหภาพ ยุโรป ซึ่งใช้ SFTZ เป็นพื้นที่ร่วมมือกับประเทศ และเขตปกครองพิเศษ ต่าง ๆ ดังกล่าว โดยภาคธุรกิจทั้งสองฝ่าย สามารถได้รับอำนวยความสะดวกผ่านพิธีการศุลกากรระดับสูงสุดจากความร่วมมือผ่านระบบ AEO

หมายเหตุ : ข้อมูลจากศุลกากรเซี่ยงไฮ้ระบุว่า จากการดำเนินมาตรการ ใหม่ส่งผลให้การ ผ่านพิธีการ ศุลกากรขาเข้าของ SFTZ ใช้ระยะเวลาลดน้อยกว่าพื้นที่นอกเขต 41.3% พิธีการศุลกากรขาออกลดน้อยกว่า พื้นที่นอกเขต 36.8%

การเปรียบเทียบมาตรการเดิมและมาตรการใหม่ด้านกระบวนการนำเข้าสินค้า :

การดำเนินมาตรการใหม่ภายใน SFTZ เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มศักยภาพการทำงานด้าน นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้านการตรวจสอบสินค้าของ CIQ และการพิธีการผ่านด่านของศุลกากร โดยพยายามลดระยะเวลาของงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่สินค้าส่งถึง ท่าเรือเซี่ยงไฮ้จนกระทั่งตรวจปล่อยสินค้าออกจากด่าน ซึ่งสามารถเปรียบเทียบการทำงานตามมาตรการเดิม และมาตรการใหม่ ดังนี้

หน่วยงาน	การทำงานตามมาตรการเดิม	การทำงานตามมาตรการใหม่
CIQ	1. ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ (ฉบับกระดาษ) ทุกประเภท โดยใช้ เวลาประมาณ 1 วัน	1. ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์ ยกเว้นการตรวจ เอกสารของสินค้าความเสี่ยงต่ำ โดย ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง
	2. CIQ ต้องยื่นเรื่องให้ AQSIQ อนุมัติ ก่อนตรวจปล่อยสินค้านำเข้า ทุกประเภท (กระบวนการนำเข้า ตั้งแต่สินค้าถึงท่าเรือจนกระทั่งถึง การตรวจปล่อยใช้เวลาประมาณ 20 วัน)	2. CIQ ต้องยื่นเรื่องให้ AQSIQ อนุมัติ ก่อนตรวจปล่อยเฉพาะสินค้านำเข้า ความเสี่ยงสูง (กระบวนการนำเข้า ตั้งแต่สินค้าถึงท่าเรือจนกระทั่งถึง การตรวจปล่อยใช้เวลาประมาณ 7 วัน)
	3. สินค้านำเข้าถึงท่าเรือแล้ว ต้องยื่น เรื่องให้ตรวจสอบก่อน แล้วจึงจะนำ สินค้าออกจากท่าเรือไปเก็บยังสต็อก ของบริษัทได้	3. สินค้านำเข้าถึงท่าเรือแล้ว สามารถ นำไปเก็บยังสต็อกหรือพื้นที่ที่กำหนด นอกท่าเรือได้ทันที แล้วจึงยื่นเรื่อง ให้ ตรวจสอบภายหลัง
ศุลกากร	1. ตรวจสอบเอกสารนำเข้าที่เกี่ยวข้อง ต่าง ๆ ทุกประเภท	1. ตรวจสอบเอกสารนำเข้าที่เกี่ยวข้อง ตามความจำเป็น
	2. ยื่นเรื่องตรวจสอบและบันทึกข้อมูล ทางศุลกากรก่อน แล้วจึงอนุมัติตรวจ ปล่อยสินค้านำเข้าออกจากท่าเรือ	2. อนุมัติให้เคลื่อนย้ายสินค้าไปเก็บ ยังสต็อกนอกท่าเรือได้ก่อน แล้วจึงยื่น แจ้งบันทึกข้อมูลภายหลัง
	3. ต้องยื่นเรื่องแจ้งผ่านพิธีการศุลกากร 1 ครั้งต่อ 1 ล็อตสินค้า	3. รวบรวมสินค้าหลาย ๆ ล็อตแล้วจึง แจ้งผ่านพิธีการศุลกากรเพียงครั้งเดียว

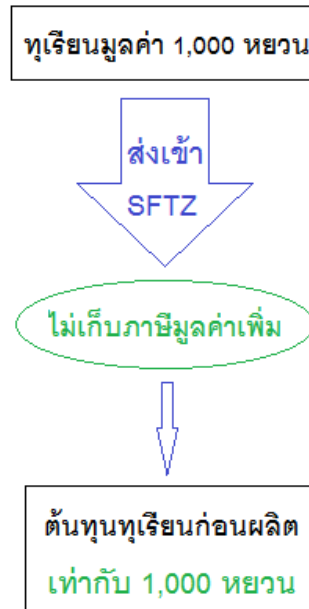

การเปรียบเทียบต้นทุนนำสินค้าเข้าเมืองอื่น ๆ ของจีนโดยตรงและนำเข้าโดยผ่าน SFTZ :

การนำสินค้าต่างประเทศเข้าสู่
เมืองอื่น ๆ ของจีนโดยตรง
เพื่อผลิตและส่งออกไปยังประเทศอื่น ๆ

การนำสินค้าต่างประเทศเข้าสู่ SFTZ
เพื่อผลิตและส่งออกไปยังประเทศอื่น ๆ

จากแผนภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่า การผลิตหรือแปรรูปสินค้าใน SFTZ ซึ่งใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศ จะมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าการผลิตหรือแปรรูปในพื้นที่อื่น ๆ ของจีน เนื่องจาก SFTZ จะไม่เก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าต่างประเทศที่ นำเข้ามาใน SFTZ ขณะที่พื้นที่อื่น ๆ ของจีนจะเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มทันทีเมื่อสินค้าถูกส่งเข้าในพื้นที่

4. ช่องทางการหมุนเวียนสินค้าเกษตรและสินค้าอาหารใน SFTZ

ผลจากการปฏิรูปมาตรการใหม่ด้านการอำนวยความสะดวกในกระบวนการตรวจสอบกักกันโรคและการผ่านพิธีศุลกากรได้อำนวยประโยชน์ให้แก่ด้านการหมุนเวียนสินค้าภายในพื้นที่ SFTZ ดังนี้

(1) การจำหน่ายและจัดแสดงสินค้าทัณฑ์บน	(2) การควมรวมตู้คอนเทนเนอร์เพื่อส่งต่อยังประเทศอื่น ๆ
<p>ปัจจุบัน SFTZ มีศูนย์จัดแสดงและจัดจำหน่ายสินค้าทัณฑ์บนที่สำคัญ 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์จำหน่ายตรงสินค้านำเข้าไวกาเขียวเชียงใหม่และศูนย์จัดแสดงซื้อขายสินค้านำเข้าท่าเรือหยางชาน ซึ่งสินค้าส่วนใหญ่ใน 2 สถานที่ดังกล่าวคือสินค้าสดและสุรา โดยอาหารทะเลและผลไม้เป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมมากที่สุด เนื่องจากมีราคาขายต่ำกว่าซูเปอร์มาร์เก็ตหรือย่านใจกลางเมืองมากกว่า 20% โดยผู้จำหน่ายสินค้าในศูนย์จัดแสดงสินค้าไม่ต้องแบกรับภาระภาษีล่วงหน้าสำหรับสินค้าที่ยังจำหน่ายไม่ได้ และสามารถรวบรวมรายการสินค้าที่จำหน่ายได้ทั้งหมด แล้วจึงดำเนินการชำระภาษีที่เกี่ยวข้องในครั้งเดียว</p>	<p>ปัจจุบัน คณะกรรมการบริหาร SFTZ อยู่ระหว่าง การวางแผนก่อสร้างศูนย์บริการควมรวมตู้คอนเทนเนอร์เพื่อการส่งต่อไปยังต่างประเทศ โดยจะเริ่มดำเนินการทดลองงานในเขตโลจิสติกส์สินค้าทัณฑ์บนไวกาเขียวและเขตท่าเรือสินค้าทัณฑ์บนหยางชานเป็นลำดับแรก ซึ่งศุลกากรได้อำนวยความสะดวกด้วยการยกเลิกเอกสารประกอบย่อย ๆ ของกระบวนการแจ้งผ่านพิธีการศุลกากร นับเป็นการผลักดันให้การเปลี่ยนถ่ายสินค้ากระทำได้อย่างรวดเร็วขึ้น ทั้งนี้ การอำนวยความสะดวกด้านการควมรวมตู้คอนเทนเนอร์ การเปลี่ยนถ่ายสินค้า และการแปรรูปเพื่อการส่งออกใน SFTZ จะเป็นช่องทางหมุนเวียนสินค้าที่สำคัญของทางหนึ่งสำหรับสินค้าเกษตรต่างประเทศที่เข้าสู่ SFTZ โดยเฉพาะส่งต่อไปยังญี่ปุ่นและเกาหลีใต้</p>

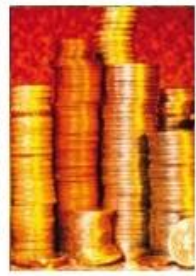
(3) การซื้อขาย Bulk Stock

ด้วย SFTZ ได้เร่งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงการค้าสินค้าเกษตรระหว่างจีน-ต่างประเทศยกระดับประสิทธิภาพการหมุนเวียนสินค้าเกษตรนำเข้า-ส่งออก และลดความเสี่ยงในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรนำเข้า-ส่งออก ซึ่งส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรใน SFTZ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับราคาในต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันการเข้าลงทุนของธนาคารต่างชาติจำนวนมากและด้านการเงินที่ค่อนข้างเปิดเสรีใน SFTZ รวมถึงระบบการชำระเงินในจีนได้มีความสอดคล้องกับตลาดสากลอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้การชำระเงินด้านการซื้อขายสินค้าเกษตรมีความสะดวกมากขึ้น ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการซื้อขายสินค้า Bulk Stock ทางเกษตรทั้งในรูปแบบการซื้อขายโดยตรงและการซื้อขายในตลาดล่วงหน้าสำหรับพื้นที่ SFTZ ในอนาคต

(4) การทำธุรกิจ E-commerce ข้ามประเทศ

ปัจจุบัน จีนได้มุ่งเน้นสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจ E-commerce ข้ามประเทศใน SFTZ ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจนำเข้าแบบซื้อโดยตรงข้ามประเทศ โดยเป็นการให้บริการช่องทางซื้อขายตรงที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายเว็บไซต์ทั่วโลกและให้บริการชำระภาษีนำเข้าสิ่งของส่วนตัวที่ส่งทางไปรษณีย์สำหรับผู้บริโภคในจีน โดยอาศัยเชียงใหม่เป็นด่านนำเข้าพื้นฐาน และธุรกิจนำเข้าแบบซื้อผ่านเว็บไซต์สินค้าทัณฑ์บน ซึ่งเป็น การให้บริการค้าปลีกแก่ผู้บริโภคในจีนภายใต้การควบคุมดูแลของระบบสินค้าทัณฑ์บน โดยนำสินค้าทั้งล็อตเก็บเข้าสู่คลังสินค้าในพื้นที่ SFTZ และแบ่งจัดส่งให้ผู้บริโภคตามรายการสั่งซื้อแต่ละใบในลักษณะเป็นสิ่งของส่วนตัว จากนั้นจึงเรียกเก็บภาษีนำเข้าสิ่งของส่วนตัวที่ส่งทางไปรษณีย์

ทั้งนี้ กรณีเป็นการซื้อขายสินค้าอาหารผ่าน 2 รูปแบบข้างต้นซึ่งมีมูลค่าต่ำกว่า 500 หยวนต่อ 1 ใบเสร็จ จะไม่ต้องชำระภาษีนำเข้าดังกล่าว ซึ่งถือเป็นช่องทางส่งเสริมการกระจายสินค้าอาหารที่น่าสนใจประเภทหนึ่งใน SFTZ

บทที่ 5

สภาพตลาดสินค้าเกษตร (ผลไม้) และอาหารไทย ในนครเซี่ยงไฮ้และมณฑลไถ่เจียง

ปัจจุบัน สินค้าจากไทยได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตร (ผลไม้) และอาหารไทย ซึ่งสามารถพบเห็นสินค้าดังกล่าวจำหน่ายในหัวเมืองหลัก (เช่น กรุงปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ นครกว่างโจว) หัวเมืองระดับรอง (เช่น นครหางโจว เมืองเซินเจิ้น นครเฉิงตู) และเมืองแถบชายแดนของจีน (เช่น นครคุนหมิง นครหนานหนิง)

เขตเศรษฐกิจสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซีเกียง (ประกอบด้วยนครเซี่ยงไฮ้ มณฑลเจ้อเจียง มณฑลเจียงซู และมณฑลอานฮุย) ถือเป็นเขตเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่สุดของจีน ประชาชนในพื้นที่มีรายได้ค่อนข้างสูง³ มีศักยภาพด้านการบริโภคค่อนข้างมาก ด้วยเหตุนี้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงได้ให้ความสนใจที่จะนำสินค้าเจาะเข้าสู่ตลาดในพื้นที่ดังกล่าว ไม่เว้นแม้แต่ประเทศไทย

1. ภาพรวมสภาพตลาดสินค้าเกษตร (ผลไม้) และอาหารไทยในจีน

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเทศจีนมีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลสถิติจากกระทรวงพาณิชย์จีนระบุว่า เมื่อปี 2557 จีนนำเข้าสินค้าเกษตรคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 121,480 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 3 ทั้งนี้ ประเทศไทยถือเป็นประเทศในทวีปเอเชียที่จีนนำเข้าสินค้าเกษตรมากที่สุด โดยเมื่อปี 2557 จีนนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยคิดเป็นมูลค่า 5,015 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 16.6

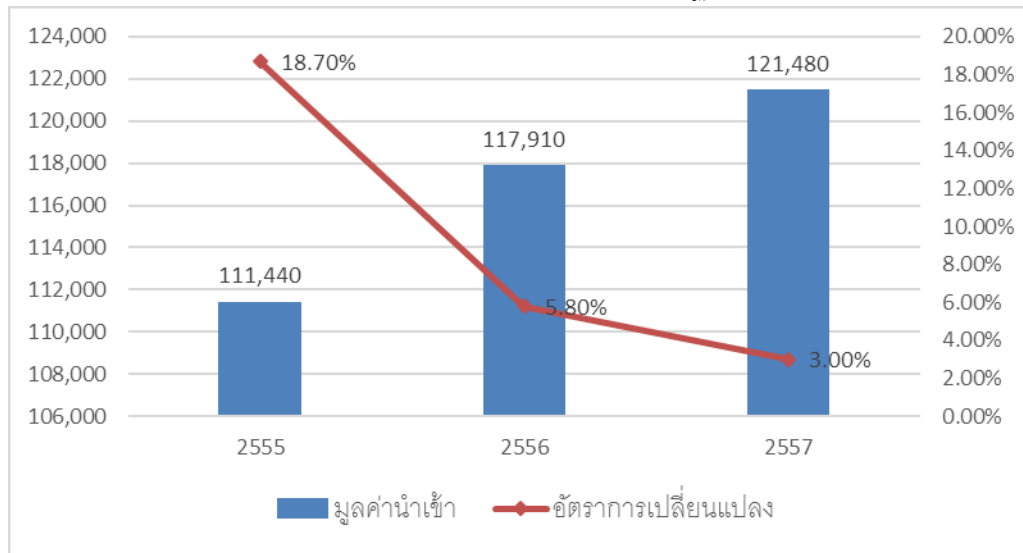
ตารางที่ 1 : สถานการณ์นำเข้าสินค้าเกษตรของจีนปี 2555 – 2557

ปี	มูลค่าการนำเข้าทั้งหมด (ล้าน US)	อัตราเปลี่ยนแปลงเปรียบเทียบ	มูลค่าการนำเข้าจากไทย (ล้าน US)	อัตราเปลี่ยนแปลงเปรียบเทียบ
2555	111,440	18.7%	3,892	33.1%
2556	117,910	5.8%	4,300	10.5%
2557	121,480	3.0%	5,015	16.6%

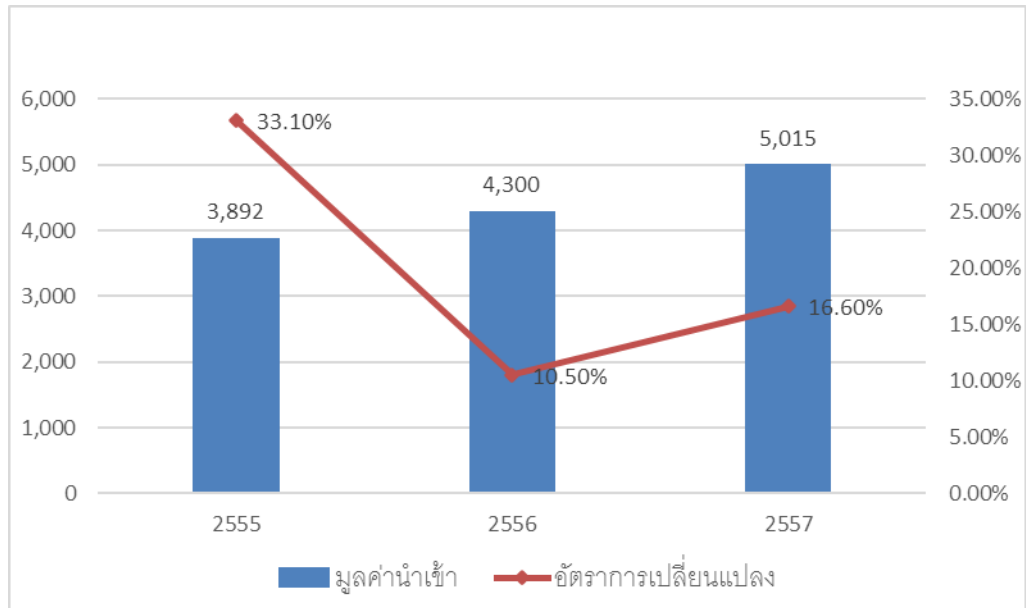
หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกระทรวงพาณิชย์จีน

³ ปี 2557 ประชาชนเขตเมืองของพื้นที่เศรษฐกิจสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซีเกียงมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับคนละ 40,203 หยวนต่อปี

กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่านำเข้าสินค้าเกษตรทั้งหมดของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่านำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ในอดีต ตลาดการบริโภคผลไม้ไทยในประเทศจีนมักจะกระจุกตัวอยู่ที่มณฑลกว่างตุ้ง มณฑลยูนนาน เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง กว่างบักกิง และนครเซี่ยงไฮ้ แต่ปัจจุบันได้เริ่มแผ่ขยายไปยังเมืองต่าง ๆ ของจีนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริโภคจีนเริ่มนิยมและมีความรู้เรื่องวิธีการปลูกเปลือกผลไม้เมืองร้อนมากขึ้นตามลำดับ ตัวอย่างเช่น ทุเรียน ซึ่งในอดีตร้านค้าปลีกจะต้องปลูกเปลือกคัดเอาเฉพาะเนื้อมาขาย เนื่องจาก

ผู้บริโภคจีนไม่มีความรู้เรื่องวิธีการปอกเปลือก แต่ปัจจุบันมีการขายทุเรียนทั้งลูกแบบไม่ปอกเปลือกมากขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริโภคจีนมีความเข้าใจและสามารถปอกเปลือกทุเรียนได้เองแล้ว ขณะเดียวกัน เริ่มมีความนิยมนำทุเรียนประยุกต์ทำเป็นขนมต่าง ๆ ในจีนมากขึ้น เช่น พายทุเรียน เค้กทุเรียน และไอศกรีมทุเรียน เป็นต้น ซึ่งมักเป็นเมนูขนมแนะนำในร้านอาหารว่างและภัตตาคารจีน ตลอดจนมีการนำทุเรียนมาปรุงอาหารด้วย เช่น ไก่ตุ๋นทุเรียน เป็นต้น

นอกจากผลไม้ไทยแล้ว ผลิตภัณฑ์อาหารของไทยเริ่มได้รับความนิยมจากผู้บริโภคจีนอย่างต่อเนื่อง และสามารถหาซื้อได้โดยง่ายบนเว็บไซต์ E-commerce จากสถิติการค้นหาคีย์เวิร์ดสินค้าไทยบน Taobao.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์ค้าปลีกสินค้าขนาดใหญ่ที่สุดในจีนพบตัวอย่างข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 2 : รายการสินค้าไทยที่ปรากฏบนเว็บไซต์ Taobao.com (เดือนกรกฎาคม 2558)

คีย์เวิร์ด	จำนวนรายการที่ปรากฏ	ตัวอย่างรายการสินค้าที่ปรากฏ
(1) ผลไม้ไทย	14,500 รายการ	ทุเรียน มังคุด สับปะรด มะม่วง และมะพร้าว เป็นต้น
(2) ผลไม้แห้งไทย	7,140 รายการ	ทุเรียนอบแห้ง มะม่วงกวน มะพร้าวเส้นอบแห้ง เป็นต้น
(3) ขนมไทย	29,400 รายการ	ขนมขบเคี้ยว สำหรับย่อยกรอบ ถั่วลิสงกรอบ เป็นต้น
(4) เครื่องปรุงไทย	4,730 รายการ	พริกแกงเขียวหวาน เครื่องปรุงต้มยำ น้ำจิ้มหวาน เป็นต้น
(5) ข้าวไทย	4,970 รายการ	ข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียว และข้าวไรซ์ เป็นต้น

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจาก Taobao.com

ปัจจุบัน มีร้านอาหารไทยกระจายตัวอยู่ในจีนมากกว่า 1,000 ร้าน โดยจากการค้นหาสถิติร้านอาหารไทยในนครเซี่ยงไฮ้และมณฑลไถ่เฉิงบนเว็บไซต์ Dianping.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์แนะนำร้านอาหารที่ผู้บริโภคของจีนในปัจจุบันนิยมค้นหามากที่สุดเว็บไซต์หนึ่ง พบข้อมูลจำนวนร้านอาหารไทยดังนี้

ตารางที่ 3 : จำนวนร้านอาหารไทยในนครเชียงใหม่และมณฑลไถ่เคียงบนเว็บไซต์ Dianping.com
(เดือนกรกฎาคม 2558)

นครเชียงใหม่	นครหางโจว มณฑลเจ้อเจียง	นครหนานจิง มณฑลเจียงซู	นครเหอเผย มณฑลอานฮุย
102 ร้าน	18 ร้าน	10 ร้าน	4 ร้าน

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจาก Dianping.com

นอกจากนี้ ในช่วง 2 – 3 ปีที่ผ่านมา โรงแรมระดับ 5 ดาวในนครเชียงใหม่และมณฑลไถ่เคียงยังได้จัดกิจกรรมเทศกาลอาหารไทยอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะแต่ละปีมีโรงแรมมากกว่า 10 แห่งจัดกิจกรรมดังกล่าว

รายชื่อชนิดของผลไม้ที่ได้รับอนุญาตให้สามารถนำเข้ามาได้ในสาธารณรัฐประชาชนจีน
รวมทั้งรายชื่อประเทศหรือภูมิภาคผู้ส่งออก
(ข้อมูลล่าสุด ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2556)

ประเทศ/ภูมิภาคผู้ส่งออก	ชนิดผลไม้
ประเทศไทย	มะขาม, ส้มเขียวหวาน, น้อยหน่า, ส้ม, ส้มโอ, มะละกอ, มะเฟือง, ฝรั่ง, เงาะ, ชมพู, ขนุน, ลองกอง, สับปะรด, ละมุด, กัลฉวย, เสาวรส, มะพร้าว, ลำไย, ทูเรียน, มะม่วง, ลิ้นจี่, มังคุด
มาเลเซีย	ลำไย, มังคุด, ลิ้นจี่, มะพร้าว, แดงโม, มะละกอ, เงาะ
อินโดนีเซีย	กัลฉวยหอม, ลำไย, มังคุด, สละ
เวียดนาม	มะม่วง, ลำไย, กัลฉวยหอม, ลิ้นจี่, แดงโม, เงาะ, ขนุน, แก้วมังกร
พม่า	ลำไย, มังคุด, เงาะ, ลิ้นจี่, มะม่วง, แดงโม, แดงไทย, พุทรา(ผลไม้ชนิดหลังกำหนดให้นำเข้าได้เฉพาะจากด่านรัฐลี่ ตำบล มณฑลยูนนาน)
ฟิลิปปินส์	สับปะรด, กัลฉวยหอม, มะม่วง, มะละกอ
ญี่ปุ่น	แอปเปิ้ล, สาลี่
ปากีสถาน	มะม่วง, ผลไม้ตระกูลส้ม

ประเทศ/ภูมิภาค ผู้ส่งออก	ชนิดผลไม้
อินเดีย	มะม่วง, องุ่น
อิสราเอล	ส้ม, ส้มโอ, ส้มเขียวหวาน, เลมอน, เกรฟฟรุ๊ต
ทาจิกิสถาน	เชอร์รี่
ไต้หวัน	สับปะรด, กล้วยหอม, มะพร้าว, น้อยหน่า, มะละกอ, มะเฟือง, มะม่วง, ฝรั่ง, ชมพู, หมาก, ส้มเขียวหวาน, ส้มโอ, พลัม, โลควอต, พลับ, ลูกท้อ, พุทราจีน, ลูกพรุน, เลมอน, ส้ม, แก้วมังกร, แคนตาลูป, สาลี่
สหรัฐอเมริกา	พลัม (จากรัฐแคลิฟอร์เนีย), เชอร์รี่ (จากรัฐวอชิงตัน รัฐโอเรกอน รัฐแคลิฟอร์เนีย และรัฐไอดาโฮ), องุ่น (จากรัฐแคลิฟอร์เนีย), แอปเปิ้ล (Red Delicious, Golden Delicious สองสายพันธุ์ จากรัฐวอชิงตัน), ส้มเขียวหวาน, ส้ม, ส้มโอ, เลมอน (จากรัฐแคลิฟอร์เนีย รัฐฟลอริดา รัฐอริโซนา และรัฐเท็กซัส), สาลี่ (จากรัฐแคลิฟอร์เนีย รัฐวอชิงตัน รัฐโอเรกอน)
แคนาดา	เชอร์รี่
เม็กซิโก	อะโวคาโด, องุ่น
ปานามา	กล้วยหอม
เอกวาดอร์	กล้วยหอม
โคลัมเบีย	กล้วยหอม
คอสตาริกา	กล้วยหอม
อุรุกวัย	ส้มเขียวหวาน, ส้ม, ส้มโอ, เลมอน
อาร์เจนตินา	ส้ม, เกรฟฟรุ๊ต, ส้มเขียวหวานรวมทั้งส้มเขียวหวานลูกผสม, แอปเปิ้ล, สาลี่
ชิลี	กีวี, แอปเปิ้ล, องุ่น, พลัม, เชอร์รี่, บลูเบอร์รี่
เปรู	องุ่น, มะม่วง, ผลไม้ตระกูลส้ม (เกรฟฟรุ๊ต, ส้มเขียวหวาน, ส้ม, เลมอน)
ฝรั่งเศส	แอปเปิ้ล, กีวี
สเปน	ส้มเขียวหวาน, ส้ม, ส้มโอ, เลมอน
อิตาลี	กีวี
ไชปรัส	ส้ม
เบลเยียม	สาลี่
กรีซ	กีวี
แอฟริกาใต้	ส้มเขียวหวาน, ส้ม, ส้มโอ, เลมอน, องุ่น
อียิปต์	ส้มเขียวหวาน, ส้มโอ, ส้ม, เลมอน, เกรฟฟรุ๊ต
โมร็อกโก	ผลไม้ตระกูลส้ม (ส้ม, Citrus Reticulate, Citrus Clementina, เกรฟฟรุ๊ต)
ออสเตรเลีย	ส้มเขียวหวาน, ส้ม, เลมอน, เกรฟฟรุ๊ต, มะม่วง, แอปเปิ้ล (รัฐแทสเมเนีย), องุ่น, เชอร์รี่ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป กำหนดเฉพาะรัฐแทสเมเนียเท่านั้น)
นิวซีแลนด์	ส้มเขียวหวาน, ส้ม, เลมอน, แอปเปิ้ล, เชอร์รี่, องุ่น, กีวี, พลัม, สาลี่, ลูกพรุน

2. ความนิยมผลไม้ไทยในนครเซี่ยงไฮ้และมณฑลใกล้เคียง

โดยทั่วไปมักจะพบเห็นผลไม้ไทยในตลาดมณฑลทางตอนใต้ของจีนเป็นส่วนมาก เช่น มณฑลกวางตุ้ง มณฑลยูนนาน และเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง เป็นต้น เนื่องจากอยู่ใกล้กับประเทศไทยมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ ของจีน จึงทำให้นำเข้าได้สะดวกและรวดเร็ว

เซี่ยงไฮ้แม้จะอยู่ไกลจากประเทศไทย แต่เป็นเมืองใหญ่ระดับแนวหน้าของจีน มีเศรษฐกิจดี และมีการนำเข้าสินค้าจากไทยมากที่สุดในพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซีเกียง โดยผลไม้ถือเป็นหนึ่งในสินค้าสำคัญที่มีการนำเข้าจากประเทศไทยทุกปี จึงสามารถพบเห็นการจำหน่ายผลไม้ไทยอย่างต่อเนื่องในพื้นที่เซี่ยงไฮ้ทั้งตลาดค้าส่งสินค้าเกษตร ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านค้าปลีกผลไม้ขนาดใหญ่ และแผงขายผลไม้ขนาดเล็กตามตลาด เป็นต้น โดยผลไม้ที่พบเห็นมากที่สุดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ ทุเรียน มังคุด มะม่วง ลำไย และชมพู อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาเริ่มพบเห็นการจำหน่ายกล้วย ส้มโอ มะพร้าว ขนุน และมะเฟืองของไทยบ้างแล้วเช่นกัน ช่วงหลายปีที่ผ่านมา ความนิยมผลไม้ไทยได้เริ่มแผ่ขยายจากเซี่ยงไฮ้สู่พื้นที่มณฑลใกล้เคียง เช่น นครหางโจวและเมืองหนิงโปของมณฑลเจ้อเจียง นครหนานจิงและเมืองซูโจวของมณฑลเจียงซู เป็นต้น ซึ่งเป็นเมืองที่ประชาชนมีฐานะเศรษฐกิจดีรองจากประชาชนในนครเซี่ยงไฮ้ โดยประชาชนมีรายได้เฉลี่ยมากกว่าเดือนละ 4,000 หยวน

ตารางที่ 4 : รายได้ของประชาชนในเซี่ยงไฮ้และเมืองใกล้เคียงปี 2557

พื้นที่	เซี่ยงไฮ้	หางโจว	หนิงโป	หนานจิง	ซูโจว
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (หยวน)	5,380	4,831	4,486	4,447	4,409

หมายเหตุ : ข้อมูลอ้างอิงจากหนังสือพิมพ์ China Daily

ทั้งนี้ ผู้บริโภคในเซี่ยงไฮ้และมณฑลใกล้เคียงค่อนข้างให้ความสำคัญกับคุณภาพสินค้ามากกว่าราคากล่าวคือ นิยมเลือกซื้อผลไม้คุณภาพดี (ระดับพรีเมียม) แม้ว่าราคาขายอาจจะสูงกว่าผลไม้คุณภาพทั่วไป โดยกลุ่มคนวัยทำงานถือเป็นกลุ่มผู้บริโภคหลักของผลไม้ไทย ซึ่งโดยทั่วไปนิยมผลไม้สุกงอมและมีรสชาติหวาน (โดยเฉพาะผู้บริโภคเซี่ยงไฮ้) เช่น ส้มต้องมีรสชาติหวานสนิท ห้ามมีรสอมเปรี้ยว มะม่วงต้องสีผิวเหลืองนวลและมีรสชาติหวาน หรือทุเรียนต้องสุกงอม เนื้อนุ่ม และมีรสชาติหวาน เป็นต้น

3. สถานการณ์นำเข้าผลไม้ไทยของนครเซี่ยงไฮ้และมณฑลไถ่เกียง

เมื่อปี 2557 ประเทศจีนนำเข้าผลไม้และถั่ว (พิกัดศุลกากร 08) จากประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 636,904 ตัน คิดเป็นมูลค่าทั้งหมด 1,103 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ แม้ว่าปริมาณการนำเข้าจะลดลงจากปีก่อนหน้า แต่หากทำการวิเคราะห์มูลค่าการนำเข้าต่อหน่วยแล้วจะพบว่า มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่านำเข้าต่อตันของผลไม้ไทยในช่วงระหว่างปี 2555 – 2557 เท่ากับ 1,466 ดอลลาร์สหรัฐ 1,670 ดอลลาร์สหรัฐ และ 1,732 ดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

ตารางที่ 5 : สถิติการนำเข้าผลไม้และถั่ว (พิกัดศุลกากร 08) จากประเทศไทยของจีน

รายการ	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ปริมาณนำเข้า (ตัน)	720,418	773,925	636,904
มูลค่านำเข้า (US)	1,056,358,350	1,292,303,570	1,103,402,900
มูลค่านำเข้าต่อตัน (US)	1,466	1,670	1,732

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน

ตารางที่ 6 : สถิติการนำเข้าผลไม้และถั่ว (พิกัดศุลกากร 08) จากประเทศไทยของจีน

แยกตามเขตศุลกากรของประเทศจีน 20 อันดับแรก

ลำดับ	เขตศุลกากร	ปริมาณนำเข้า (ตัน)			การเปลี่ยนแปลง ปี 2557 เทียบปี 2556
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	
	รวมทุกเขต	720,418	773,925	636,904	-17.70 %
1	เซินเจิ้น	468,807	530,156	475,790	-10.25 %
2	คุนหมิง	66,521	92,840	94,120	1.38 %
3	เซี่ยงไฮ้	53,141	52,273	21,481	-58.91 %
4	เซี่ยเหมิน	6,481	132,29	17,854	34.96 %
5	กว่างโจว	107,899	63,275	8,946	-85.86 %
6	หวงผู่	50	1,638	3,667	123.87 %
7	หนิงโป	1,905	2,063	3,378	63.73 %
8	ปักกิ่ง	1,565	2,515	3,355	33.41 %
9	ต้าเหลียน	3,254	6,237	3,170	-49.17 %
10	ฝูโจว	7,553	7,292	2,259	-69.02 %

ลำดับ	เขตศุลกากร	ปริมาณนำเข้า (ตัน)			การเปลี่ยนแปลง ปี 2557 เทียบปี 2556
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	
11	ชิงต่าว	2,434	1,604	1,786	11.34 %
12	ไหโข่ว	493	14	515	3,509.75 %
13	ซัวเถา	241	72	237	229.38 %
14	เหอฝ่าย	0	0	108	N.A.
15	เทียนจิน	35	461	82	-82.18 %
16	หางโจว	16	23	65	182.61 %
17	เจียงเหมิน	20	27	62	131.21 %
18	ฉางซา	0	0	15	N.A.
19	หนานจิง	2	12	5	-57.54 %
20	ฉงชิ่ง	0	0	4	N.A.
*** พื้นที่นครเซี่ยงไฮ้และมณฑลใกล้เคียงมีเขตศุลกากรรวมทั้งสิ้น 5 แห่ง ได้แก่ 1. เซี่ยงไฮ้ 2. หนิงโป (มณฑลเจ้อเจียง) 3. หางโจว (มณฑลเจ้อเจียง) 4. หนานจิง (มณฑลเจียงซู) และ 5. เหอฝ่าย (มณฑลอานฮุย)					

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า เขตศุลกากรของจีนที่นำเข้าผลไม้และถั่ว (พิกัดศุลกากร 08) จากประเทศไทยมากที่สุด 3 อันดับแรกในปี 2557 ได้แก่ เขตศุลกากรเซินเจิ้น คุนหมิง และเซี่ยงไฮ้ ซึ่งมีปริมาณนำเข้าเท่ากับ 475,790 ตัน 94,120 ตัน และ 21,481 ตัน ตามลำดับ โดยสัดส่วนการนำเข้าของทั้ง 3 เขตคิดเป็นร้อยละ 74.70 ร้อยละ 14.78 และร้อยละ 3.37 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดผลไม้และถั่ว (พิกัดศุลกากร 08) จากประเทศไทยตามลำดับ

ทั้งนี้ แม้ว่าเมื่อปี 2557 หลายเขตศุลกากรจะมีปริมาณการนำเข้าลดลงจากปีก่อนหน้า เช่น เซินเจิ้น เซี่ยงไฮ้ กว่างโจว ต้าเหลียน และฝูโจว เป็นต้น แต่หลายเขตศุลกากรกลับมีแนวโน้มปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงปี 2555 – 2557 ได้แก่ คุนหมิง เจียงเหมิน หวงผู่ หนิงโป ปักกิ่ง และหางโจว ซึ่งปริมาณการนำเข้าเมื่อปี 2557 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 1.38 ร้อยละ 34.96 ร้อยละ 123.87 ร้อยละ 63.73 ร้อยละ 33.41 และร้อยละ 182.61 ตามลำดับ

นอกจากนี้ มีบางเขตศุลกากรที่ในอดีตไม่เคยนำเข้าผลไม้และถั่ว (พิกัดศุลกากร 08) จากประเทศไทยมาก่อน แต่ปี 2557 ได้ประสบความสำเร็จในการนำเข้าเป็นครั้งแรก ได้แก่ เหอฝ่าย ฉางซา และฉงชิ่ง

ตารางที่ 7 : สถิติการนำเข้าผลไม้และถั่ว (พิกัดศุลกากร 08) จากไทยของเชียงใหม่และมณฑลใกล้เคียง

เขต ศุลกากร	ปริมาณนำเข้า (ตัน)				มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2557 เทียบ ปี 2556	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2557 เทียบ ปี 2556
เชียงใหม่	53,141	52,273	21,481	-58.91 %	76.38	77.85	42.88	-44.92 %
หนึ่งไป	1,905	2,063	3,378	63.73 %	2.95	2.97	5.14	73.18 %
หางโจว	16	23	65	182.61 %	0.36	0.37	0.33	-10.59 %
หนานจิง	2	12	5	-57.54 %	0.02	0.08	0.05	-40.84 %
เหอเผย	0	0	108	N.A.	0	0	0.21	N.A.

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า เชียงใหม่เป็นพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซีเกียงที่มีปริมาณการนำเข้าผลไม้และถั่ว (พิกัดศุลกากร 08) จากประเทศไทยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มณฑลเจ้อเจียง (เขตศุลกากรหนึ่งไปและหางโจว) มณฑลอานฮุย (เขตศุลกากรเหอเผย) และมณฑลเจียงซู (เขตศุลกากรหนานจิง) ตามลำดับ

ทั้งนี้ แม้ว่าเขตศุลกากรเชียงใหม่และหนานจิงจะมีปริมาณการนำเข้าลดลง แต่เขตศุลกากรหนึ่งไปและหางโจวมีปริมาณการนำเข้าเพิ่มอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงปี 2555 – 2557 โดยมีปริมาณการนำเข้าเมื่อปี 2557 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 63.73 และร้อยละ 182.61 ตามลำดับ ซึ่งสามารถสะท้อนถึงแนวโน้มว่าผู้บริโภคในมณฑลเจ้อเจียงมีความนิยมผลไม้จากไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ

นอกจากนี้ เขตศุลกากรเหอเผยได้มีการนำเข้าผลไม้และถั่ว (พิกัดศุลกากร 08) จากประเทศไทยเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2557 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผลไม้จากไทยได้เริ่มกระจายเข้าพื้นที่มณฑลอานฮุยบ้างแล้วเช่นกัน

ตารางที่ 8 : มูลค่าการนำเข้าผลไม้จากไทย ณ เขตศุลกากรเชียงใหม่

ชนิด ผลไม้	มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2557 เทียบ ปี 2556
ลำไย	67.97	66.56	21.01	-68.43 %
มะพร้าว	0.20	0.62	3.43	453.23 %
มังคุด	1.37	1.61	3.06	90.06 %
มะม่วง	1.01	1.57	1.85	17.83 %
ทุเรียน	2.38	1.97	1.75	-11.16 %

ตารางที่ 9 : มูลค่าการนำเข้าผลไม้จากไทย ณ เขตศุลกากรหนึ่งไป (มณฑลเจ้อเจียง)

ชนิด ผลไม้	มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2557 เทียบ ปี 2556
ลำไย	2.95	2.93	4.61	157.34 %
มังคุด	0	0.04	0.18	350 %
มะม่วง	0	0	0.10	N.A.
ทุเรียน	0	0	0.07	N.A.

ตารางที่ 10 : มูลค่าการนำเข้าผลไม้จากไทย
ณ เขตศุลกากรทางใจว (มณฑลเจ้อเจียง)

ชนิด ผลไม้	มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2557 เทียบ ปี 2556
ลำไย	0	0	0.07	N.A.
มะม่วง	0.01	0.01	0.02	100 %
มังคุด	0	0.02	0	N.A.

ตารางที่ 11 : มูลค่าการนำเข้าผลไม้จากไทย
ณ เขตศุลกากรหนานจิง (มณฑลเจียงซู)

ชนิด ผลไม้	มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2557 เทียบ ปี 2556
มะม่วง	0.001	0.0225	0.0149	-33.78 %
ลูกเกด	0.002	0.014	0.004	-71.43 %
มะพร้าว	0	0	0.003	N.A.

ตารางที่ 12 : มูลค่าการนำเข้าผลไม้จากไทย
ณ เขตศุลกากรเหอฝย (มณฑลอานฮุย)

ชนิด ผลไม้	มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2557 เทียบ ปี 2556
ลำไย	0	0	0.21	N.A.

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน (ตารางที่ 8 – 12)

จากตารางที่ 8 – 12 จะเห็นว่า ลำไยและมะม่วงเป็นผลไม้ไทย 2 ชนิดที่นิยมนำเข้ายังเซี่ยงไฮ้และมณฑลใกล้เคียงมากที่สุด (นำเข้าลำไยทุกพื้นที่ยกเว้นมณฑลเจียงซู และนำเข้ามะม่วงทุกพื้นที่ยกเว้นมณฑลอานฮุย) อดี มะพร้าวและมังคุดเป็นผลไม้ที่นำจับตามอง โดยเฉพาะในพื้นที่เซี่ยงไฮ้และมณฑลเจียงซู ซึ่งเซี่ยงไฮ้มีการนำเข้ามะพร้าวจากไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงปี 2555 – 2557 โดยมูลค่าการนำเข้าเมื่อปี 2557 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 453.23 รวมถึงมณฑลเจียงซูมีการนำเข้ามะพร้าวจากไทยเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2557 ขณะเดียวกัน เซี่ยงไฮ้และมณฑลเจ้อเจียงมีการนำเข้ามังคุดเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยมูลค่าการนำเข้าเมื่อปี 2557 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 90.06 และร้อยละ 350 ตามลำดับ

4. ปัญหาและอุปสรรคของการส่งออกผลไม้ไทยสู่จีน

1) การควบคุมมาตรฐานสินค้าก่อนส่งออก

ประเทศจีนกำหนดให้ผลไม้เป็นสินค้าประเภทที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งต้องดำเนินการมาตรการตรวจสอบ ควบคุม และกักกันโรคกับผลไม้สดที่นำเข้ามาจากต่างประเทศอย่างเข้มงวด โดยช่วงที่ผ่านมาผลไม้สดจากไทย เคยประสบปัญหาการนำเข้าสู่จีนบางล็อต เนื่องจากไม่ผ่านมาตรฐานการตรวจสอบ ควบคุม และกักกันโรค อาทิ การตรวจพบสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างบนเปลือกลำไยเกินมาตรฐานที่กำหนด การตรวจพบเพลี้ยแป้งบนเปลือกทุเรียนหรือหนอนในผลทุเรียน การตรวจพบ เพลี้ยแป้งสีเทา (Pseudococcus jackbeardsleyi Gimpel&Miller) ในชมพู่ และการตรวจพบแมลงในผลฝรั่ง เป็นต้น ทั้งนี้ หากผู้ส่งออกในไทยไม่สามารถทำการ ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของผลไม้ได้อย่างสม่ำเสมอ อาจส่งผลให้จีนเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบ ควบคุม และกักกันโรคมากยิ่งขึ้น หรืออาจจะระงับการนำเข้าผลไม้ไทยสู่จีนในอนาคต

2) ความเชื่อมโยงของการส่งออกจากไทยกับการนำเข้าสู่จีน ได้แก่

(1) ผู้ประกอบการจีนจำนวนมากไม่มีข้อมูลเรื่องแหล่งเพาะปลูกหรือผู้ส่งออกผลไม้ในไทย ส่งผลให้ ผู้ประกอบการเหล่านี้ต้องซื้อผลไม้ไทยจากผู้นำเข้าจีนรายใหญ่ซึ่งมีเพียงไม่กี่รายเท่านั้น แล้วจึงกระจายต่อไปยัง ผู้บริโภคในตลาดต่อไป การที่ไม่สามารถนำเข้าผลไม้ไทยได้โดยตรง เป็นผลให้ต้องผ่านกระบวนการขายต่อเป็น หลาย ๆ ช่วง มีการกินกำไรเป็นช่วง ๆ ส่งผลให้ผู้บริโภคต้องแบกรับราคาสินค้าที่สูงขึ้นตามลำดับ

(2) ความไว้วางใจระหว่างผู้ส่งออกในไทยและผู้นำเข้าในจีนยังมีไม่มากพอ การซื้อขายส่วนใหญ่ ยังคงเป็นการชำระเงินค่าสินค้าก่อนแล้วจึงส่งสินค้าสู่จีน เป็นผลให้ผู้นำเข้าในจีนจึงไม่กล้านำเข้าผลไม้จากไทย ครั้งละจำนวนมาก ๆ เนื่องจากเกรงว่าเงินสดไหลเวียนสำหรับทำธุรกิจจะมีไม่เพียงพอ ซึ่งอาจส่งต่อการพัฒนา และขยายตลาดการบริโภคผลไม้ไทยในจีนได้เช่นกัน

(3) กระบวนการนำเข้าผลไม้สดต้องผ่านการตรวจสอบซับซ้อนยุ่งยาก มาตรฐานการตรวจสอบ ค่อนข้างเข้มงวด เป็นผลให้ผู้นำเข้าในจีนมีกล้านำผลไม้ไทยชนิดใหม่ ๆ เข้าสู่ตลาดจีน กล่าวคือ เคยนำเข้า ทุเรียนก็จะนำเข้าแต่ทุเรียนเป็นประจำ เพราะมีความคุ้นเคยดี และไม่กล้าเสี่ยงที่จะนำเข้าผลไม้อื่น ๆ เข้าจีน เนื่องจากเกรงว่าจะติดปัญหาไม่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบ เป็นต้น ซึ่งเป็นผลให้ผู้บริโภคในจีนมีโอกา สรับประทานผลไม้ของไทยเพียงไม่กี่ชนิดเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ไทยมีผลไม้โดดเด่นมากมายหลายชนิด

3) การแข่งขันอย่างดุเดือดของผู้ส่งออกในไทย

เนื่องจากจีนถือเป็นตลาดการส่งออกผลไม้ขนาดใหญ่ของไทย เป็นผลให้ผู้ส่งออกในไทยพยายาม แข่งขันกันแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดในจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันกันส่งออกทุเรียน ลำไย และมังคุด ซึ่งเป็น ผลไม้หลักที่ได้รับความนิยมในจีนมากที่สุด ถึงแม้ในช่วงสถานการณ์ตลาดไม่ดีเท่าที่ควร เช่น ภาวะต้นทุนสูงขึ้น ราคายายตกต่ำ เป็นต้น ผู้ส่งออกในไทยก็ยังส่งผลไม้เข้าจีนอย่างต่อเนื่อง ผู้ส่งออกบางรายถึงกับยอมขาดทุน

เพื่อให้ได้ส่วนแบ่งตลาดในจีนมาครอบครอง เช่น ทุเรียนแบรนด์อูฐ ทุเรียนและมังคุดแบรนด์หัวมังกร เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นกลุ่มนักธุรกิจจีนที่เข้าลงทุนในไทยเพื่อทำธุรกิจส่งออกผลไม้ไทยเข้าสู่ตลาดจีน

4) การสร้างแบรนด์และเครือข่ายจำหน่ายค่อนข้างล่าช้า

ตลอดช่วงที่ผ่านมา ผู้ส่งออกของไทยมักให้ความสนใจกับปริมาณการส่งออกผลไม้เป็นหลัก และมองข้ามเรื่องการสร้างแบรนด์สินค้าในตลาดจีน รวมถึงการประชาสัมพันธ์เรื่องจุดเด่นและคุณค่าทางโภชนาการของผลไม้ยังมีไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งโดยทั่วไปยังคงอาศัยตัวแทนจำหน่ายในจีนทำหน้าที่ขายเป็นหลัก มิได้เข้าเจาะตลาดจีนด้วยตนเอง ส่งผลให้ผลไม้ไทยยังต้องเผชิญการแข่งขันกับทั้งผลไม้จากมาเลเซียและเวียดนามอยู่อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ถึงแม้ปัจจุบันผู้บริโภคในจีนจะรู้จักชื่อเสียงของผลไม้จากประเทศไทยหลายชนิดเป็นอย่างดี เช่น ทุเรียน มังคุด และมะม่วง เป็นต้น ซึ่งเมื่อก้าวถึงผลไม้เหล่านี้ก็มักจะรู้ได้ทันทีว่าเป็นผลไม้ นำเข้าจากไทย แต่หากกล่าวถึงแบรนด์ของผลไม้ไทยในจีนแล้ว ผู้บริโภคจีนกลับไม่ทราบว่าผลไม้ นำเข้าจากไทย มีแบรนด์ใดเป็นแบรนด์สำคัญหรือแบรนด์ใดคุณภาพดีจริง ทั้งนี้ การไม่สร้างแบรนด์และการรับรู้เรื่องจุดเด่นของผลไม้ไทยอย่างมีประสิทธิภาพ อาจส่งผลให้มีผลไม้จากประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มอาเซียนซึ่งมีคุณภาพและรสชาติ ด้อยกว่าเข้าแอบอ้างว่าเป็นผลไม้จากไทย เช่น มะม่วงจากเวียดนามหรือพม่า มะพร้าวจากมาเลเซีย หรือกล้วย จากฟิลิปปินส์ เป็นต้น

บทที่ 6

การเปรียบเทียบสินค้าเกษตรไทยกับต่างประเทศในจีน (โดยเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน)

ตลอดช่วงหลายปีที่ผ่านมา ตลาดนำเข้าสินค้าเกษตรในจีนขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจากข้อมูลสถิติของกระทรวงพาณิชย์จีนปี 2554 – 2555 พบว่า อัตราการนำเข้าสินค้าเกษตรในจีนเฉลี่ยเติบโตร้อยละ 23 ทว่า อัตราการเติบโตเริ่มลดน้อยลงในระยะหลัง โดยช่วงปี 2555 – 2557 การนำเข้าสินค้าเกษตรของจีนเฉลี่ยเติบโตเท่ากับร้อยละ 18.7 ร้อยละ 5.8 และร้อยละ 3.0 ตามลำดับ

ด้วยเหตุที่อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนชะลอตัวลง ส่งผลให้ปริมาณความต้องการสินค้าเกษตรนำเข้าภายในประเทศจีนลดลงตามเช่นกัน ทั้งนี้ มีความเป็นไปได้สูงมากที่การนำเข้าสินค้าเกษตรของจีนปี 2558 จะมีอัตราการเติบโตเพียงแค่อัตราเฉลี่ยหลักเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ไทยยังคงเป็นประเทศในทวีปเอเชียที่จีนมีการนำเข้าสินค้าเกษตรมากที่สุด โดยเมื่อปี 2557 จีนนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยคิดเป็นมูลค่าประมาณ 5,015 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 16.6 โดยยังคงมีอัตราการเติบโตสูงกว่าปี 2556 (ปี 2556 อัตราการเติบโตของสินค้าเกษตรที่จีนนำเข้าจากไทยเท่ากับร้อยละ 10.5)⁴ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้ภาพรวมการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศของจีนจะมีแนวโน้มลดลง แต่การนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยกลับเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1. การเปรียบเทียบปริมาณนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยกับต่างประเทศของจีน

ภาพรวมการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศของจีน :

อาเซียนถือเป็นตลาดนำเข้าสินค้าเกษตรอันดับที่ 3 ของจีน รองจากสหรัฐอเมริกาและบราซิล โดยเมื่อปี 2557 จีนนำเข้าสินค้าเกษตรจากอาเซียนรวม 16,032.88 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ครองสัดส่วนร้อยละ 13.2 ของปริมาณการนำเข้าสินค้าเกษตรทั้งหมดของจีน) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 8.03 ซึ่งสินค้าเกษตรสำคัญที่จีนนำเข้าจากอาเซียน ได้แก่ น้ำมันปาล์ม มันสำปะหลัง ยางธรรมชาติ ผลไม้เมืองร้อน ข้าว และน้ำตาล เป็นต้น

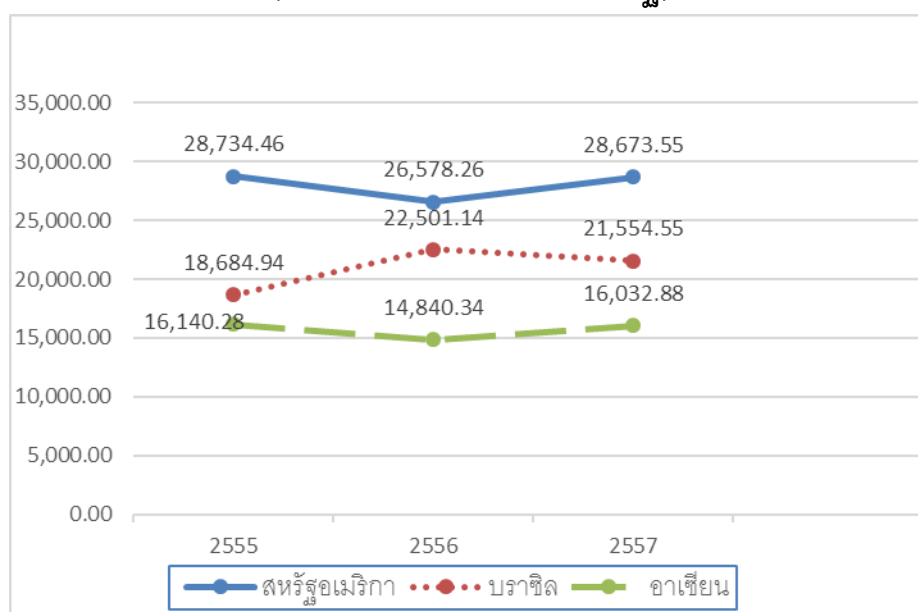
⁴ ดูรายละเอียดสถานการณ์นำเข้าสินค้าเกษตรไทยของจีนได้จากตารางที่ 1 ของบทที่ 5

ตารางที่ 1 : มูลค่านำเข้าสินค้าเกษตรจาก 3 พื้นที่อันดับแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

พื้นที่	มูลค่านำเข้า ปี 2555	มูลค่านำเข้า ปี 2556	มูลค่านำเข้า ปี 2557	ปี 2557 เทียบ ปี 2556
สหรัฐอเมริกา	28,734.46	26,578.26	28,673.55	7.88 %
บราซิล	18,684.94	22,501.14	21,554.55	-4.21 %
อาเซียน	16,140.28	14,840.34	16,032.88	8.03 %

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกระทรวงพาณิชย์จีน

กราฟที่ 1 : การเปลี่ยนแปลงมูลค่านำเข้าสินค้าเกษตรจาก 3 พื้นที่แรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

สำหรับในกลุ่มประเทศอาเซียนนั้น จีนนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ โดยมูลค่าการนำเข้าของทั้ง 5 ประเทศดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 95.24 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรทั้งหมดจากกลุ่มประเทศอาเซียน

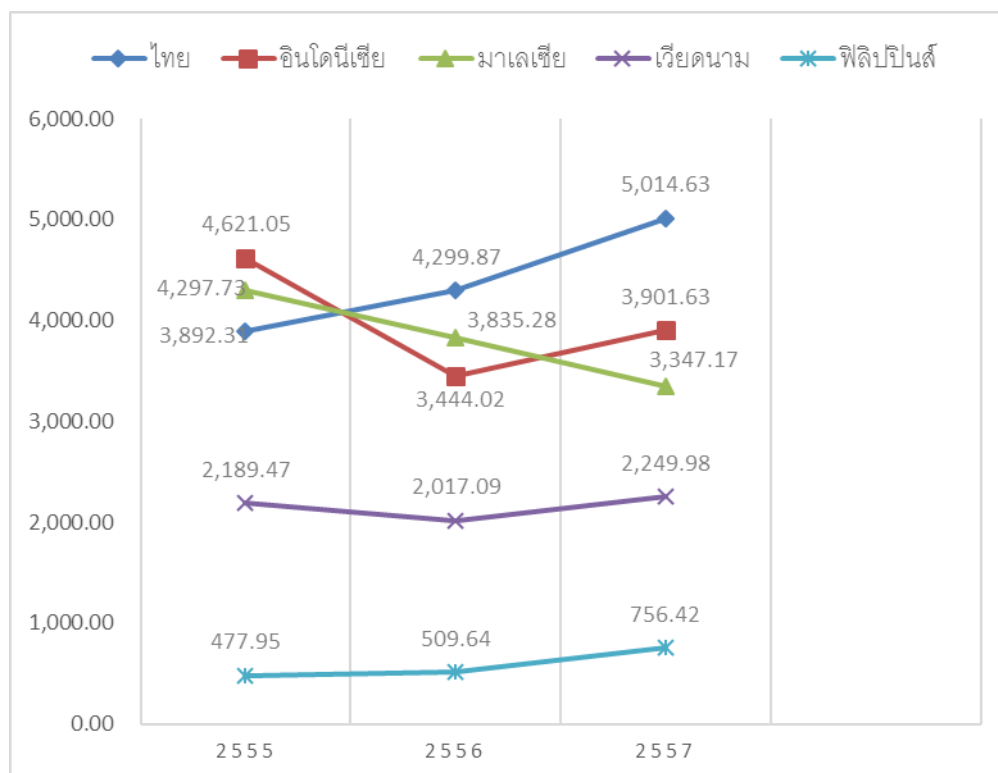

ตารางที่ 2 : มูลค่านำเข้าสินค้าเกษตรจาก 5 ประเทศอาเซียนแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	มูลค่านำเข้า ปี 2555	มูลค่านำเข้า ปี 2556	มูลค่านำเข้า ปี 2557	ปี 2557 เทียบ ปี 2556
ไทย	3,892.31	4,299.87	5,014.63	16.6 %
อินโดนีเซีย	4,621.05	3,444.02	3,901.63	13.3 %
มาเลเซีย	4,297.73	3,835.28	3,347.17	-12.7 %
เวียดนาม	2,189.47	2,017.09	2,249.98	11.5 %
ฟิลิปปินส์	477.96	509.64	756.42	48.4%

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกระทรวงพาณิชย์จีน

กราฟที่ 2 : การเปลี่ยนแปลงมูลค่านำเข้าสินค้าเกษตรจาก 5 ประเทศอาเซียนแรกของจีน
ปี 2555 – 2557 (หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยและฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้นติดต่อกัน 3 ปี ตั้งแต่ช่วงปี 2555 – 2557 ทั้งนี้ แม้ว่าอัตราการนำเข้าจากฟิลิปปินส์จะเติบโตขึ้นค่อนข้างมาก แต่มูลค่านำเข้ายังถือว่าค่อนข้างต่ำ ขณะที่มูลค่านำเข้าจากมาเลเซียกลับลดลงติดต่อกันถึง 3 ปีตั้งแต่ช่วงปี 2555 – 2557

การนำเข้าสินค้าเกษตรสำคัญจากประเทศไทยของจีน :

สินค้าเกษตรสำคัญของไทยที่จีนนำเข้าค่อนข้างมาก ได้แก่ ยางธรรมชาติ มันสำปะหลัง ผลไม้และถั่ว ข้าว น้ำตาล และข้าวโพด เป็นต้น โดยสินค้าเกษตรทุกรายการดังกล่าวของไทยติด 3 อันดับประเทศแรกที่จีนได้นำเข้ามากที่สุดเมื่อปี 2557

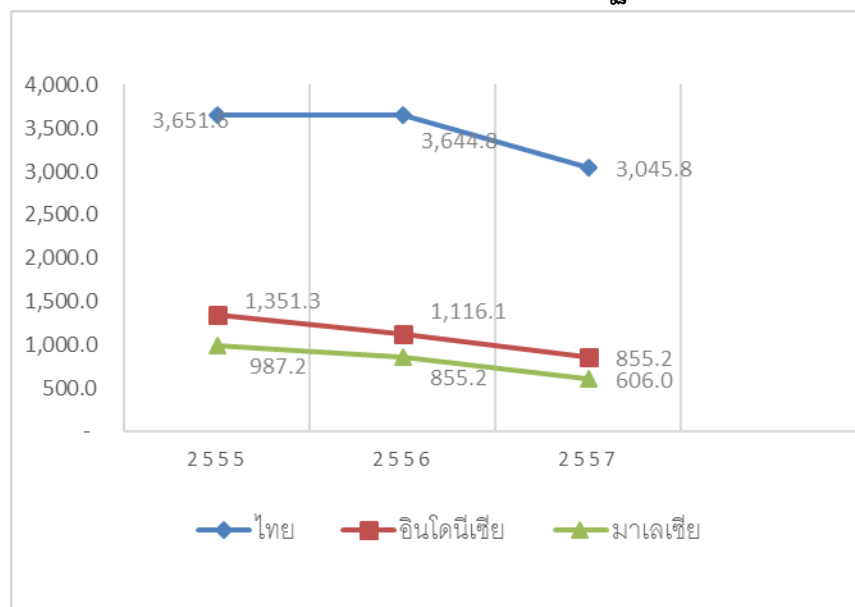

ตารางที่ 3 : สถิติการนำเข้ายางธรรมชาติจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		อัตรา การเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
ไทย	1,207,451.8	3,651.6	1,436,379.1	3,644.8	1,626,243.1	3,045.8	13.2 %	-16.4%
อินโดนีเซีย	404,098.6	1,351.3	416,879.2	1,116.1	362,044.5	712.9	-13.2 %	-36.1%
มาเลเซีย	298,372.9	987.2	319,585.5	855.2	310,147.7	606.0	-3.0 %	-29.1%

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกระทรวงพาณิชย์จีน

กราฟที่ 3 : การเปลี่ยนแปลงมูลค่านำเข้ายางธรรมชาติจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า ไทยยังคงเป็นประเทศที่จีนนำเข้ายางธรรมชาติมากที่สุด และมีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.2 ขณะที่ปริมาณนำเข้าจากอินโดนีเซียและมาเลเซียกลับลดลง คิดเป็นร้อยละ 13.2 และร้อยละ 3.0 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี แม้ว่าปริมาณการนำเข้ายางธรรมชาติจากไทยจะเพิ่มขึ้น แต่มูลค่านำเข้ากลับลดลงถึงร้อยละ 16.4

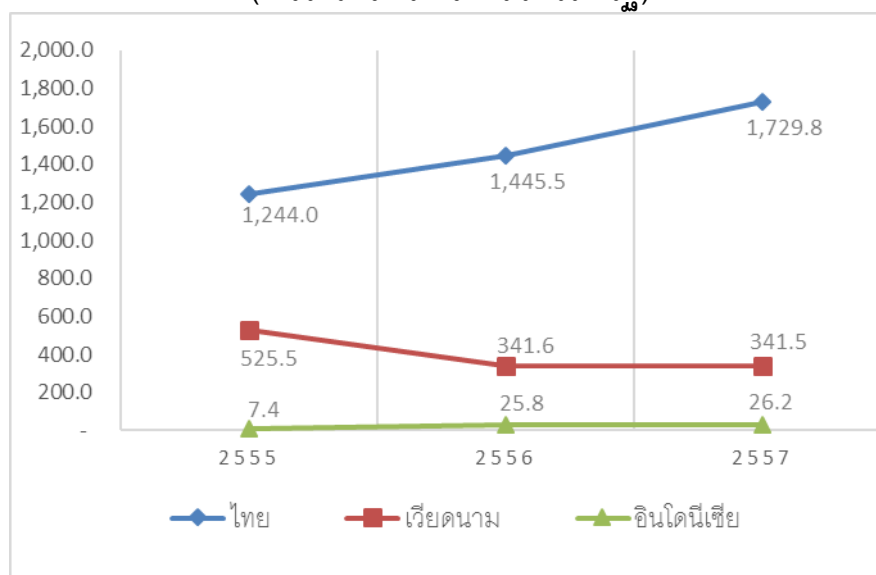
ทั้งนี้ หากวิเคราะห์ราคานำเข้าต่อหน่วยจะพบว่า ราคายางธรรมชาติทั้ง 3 ประเทศในปี 2556 – 2557 ลดลง โดยราคานำเข้าของไทยเท่ากับ 2,537 และ 1,872 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน อินโดนีเซียเท่ากับ 2,677 และ 1,969 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน มาเลเซียเท่ากับ 2,675 และ 1,953 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งราคานำเข้ายางธรรมชาติต่อหน่วยจากไทยถูกที่สุด

ตารางที่ 4 : สถิติการนำเข้ามันสำปะหลังจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		อัตรา การเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
ไทย	4,861,869.1	1244.0	5,752,153.7	1,445.5	6,989,164.7	1,729.8	21.5 %	19.7%
เวียดนาม	2,209,344.5	525.5	1,464,683.4	341.6	1,453,541.8	341.5	- 0.76%	-0.03%
อินโดนีเซีย	28,475.4	7.4	101,493.8	25.8	103,525.8	26.2	2.0%	1.6%

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกระทรวงพาณิชย์จีน

กราฟที่ 4 : การเปลี่ยนแปลงมูลค่านำเข้ามันสำปะหลังจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

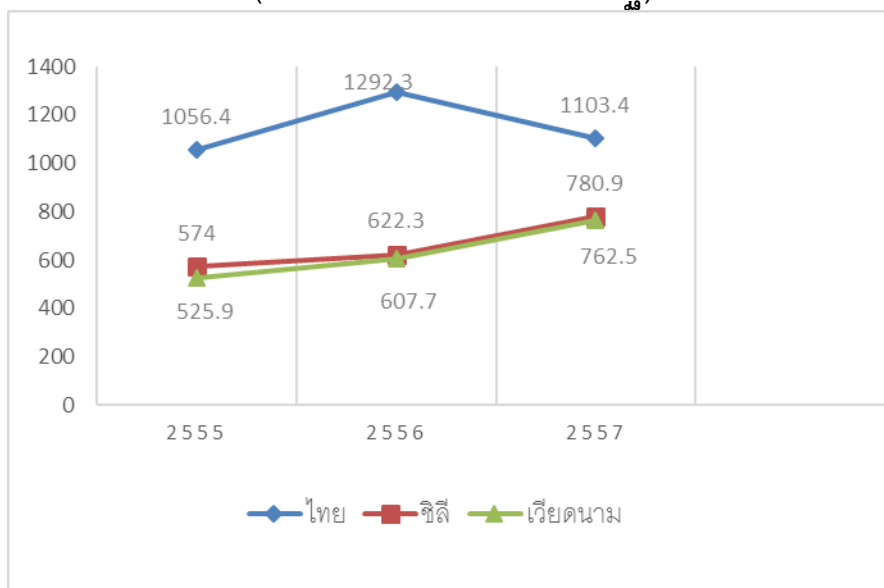
จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า มัณล่ำปะหลังของไทยครองสัดส่วนการนำเข้ามาที่สูงสุดในจีน โดยปริมาณและมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.5 และร้อยละ 19.7 ตามลำดับ ขณะที่การนำเข้ามัณล่ำปะหลังจากเวียดนามและอินโดนีเซียยังมีปริมาณและมูลค่าค่อนข้างน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับไทย ซึ่งการนำเข้าจากเวียดนามแทบจะไม่มีเปลี่ยนแปลงเท่าใดนัก ขณะที่การนำเข้าจากอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 1.6 ทั้งนี้ หากทำการวิเคราะห์ราคานำเข้าต่อหน่วยจะพบว่า ราคามัณล่ำปะหลังของทั้ง 3 ประเทศในปี 2556 - 2557 ไม่เปลี่ยนแปลงเท่าใดนัก โดยราคานำเข้าของไทยเท่ากับ 251 และ 247 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เวียดนามเท่ากับ 233 และ 234 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน อินโดนีเซียเท่ากับ 254 และ 253 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งราคานำเข้ามัณล่ำปะหลังต่อหน่วยจากอินโดนีเซียแพงที่สุด

ตารางที่ 5 : สถิติการนำเข้าผลไม้และถั่วจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		อัตรา การเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
ไทย	720,023.1	1,056.4	773,924.7	1,292.3	636,904.4	1,103.4	-17.7 %	-14.6 %
ชิลี	187,991.7	574.0	188,118.6	622.3	180,759.5	780.9	-3.9 %	25.5 %
เวียดนาม	954,179.0	525.9	1,053,266.1	607.7	1,170,610.9	762.5	11.1 %	25.5 %

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกระทรวงพาณิชย์จีน

กราฟที่ 5 : การเปลี่ยนแปลงมูลค่านำเข้าผลไม้และถั่วจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า ไทยเป็นประเทศที่จีนนำเข้าผลไม้และถั่วมากที่สุด รองลงมา คือ ชิลี และ เวียดนาม อย่างไรก็ตาม ปริมาณและมูลค่านำเข้าจากไทยปี 2556 – 2557 ได้ลดลงร้อยละ 17.7 และร้อยละ 14.6 ตามลำดับ ขณะที่ปริมาณและมูลค่านำเข้าจากเวียดนามปี 2556 – 2557 ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.1 และร้อยละ 25.5 ตามลำดับ

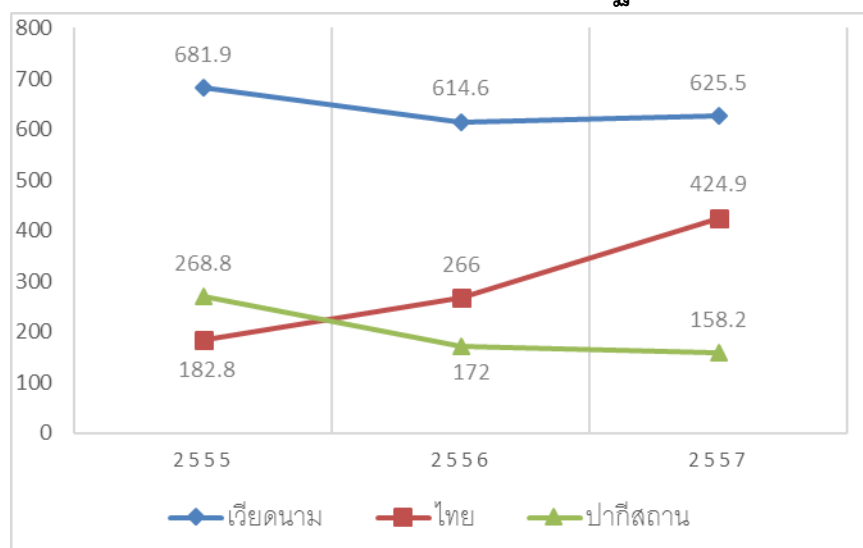
ทั้งนี้ หากวิเคราะห์ราคานำเข้าต่อหน่วยจะพบว่า ราคาผลไม้และถั่วของทั้ง 3 ประเทศเพิ่มขึ้น โดยราคานำเข้าต่อหน่วยของไทยเท่ากับ 1,670 และ 1,732 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ชิลีเท่ากับ 3,308 และ 4,320 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เวียดนามเท่ากับ 576 และ 651 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งราคานำเข้าผลไม้และถั่วต่อหน่วยจากเวียดนามถูกที่สุด และมีส่วนต่างจากไทยกับชิลีค่อนข้างมากอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 6 : สถิติการนำเข้าข้าวจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		อัตรา การเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
เวียดนาม	1,544,559.3	681.9	1,476,958.0	614.6	1,350,298.4	625.5	-8.6 %	1.8 %
ไทย	199,280.2	182.8	326,485.7	266.0	750,193.5	424.9	129.8 %	59.8 %
ปากีสถาน	579,582.9	268.8	415,999.6	172.0	405,470.4	158.2	-2.5 %	-8.0 %

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกระทรวงพาณิชย์จีน

กราฟที่ 6 : การเปลี่ยนแปลงมูลค่านำเข้าข้าวจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า จีนนำเข้าข้าวจากเวียดนามมากกว่าไทย อย่างไรก็ตาม หากวิเคราะห์ปริมาณนำเข้าและมูลค่านำเข้าจะพบว่า การนำเข้าข้าวจากเวียดนามลดลงร้อยละ 8.6 แต่มูลค่านำเข้ากลับเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 ขณะที่การนำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 129.8 แต่มูลค่านำเข้ากลับเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 59.8 เท่านั้น

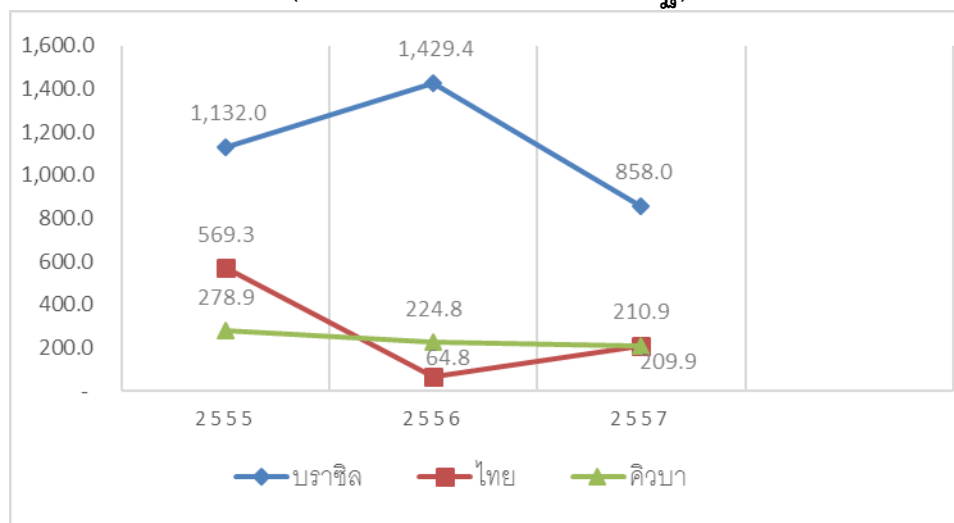
ทั้งนี้ หากทำการวิเคราะห์ราคานำเข้าต่อหน่วยจะพบว่า ราคาข้าวของเวียดนามเพิ่มขึ้น โดยราคานำเข้าต่อหน่วยปี 2556 – 2557 เท่ากับ 416 และ 463 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ราคานำเข้าของไทยและปากีสถานกลับลดลง โดยราคานำเข้าต่อหน่วยของไทยปี 2556 – 2557 เท่ากับ 814 และ 566 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ราคานำเข้าต่อหน่วยของปากีสถานปี 2556 – 2557 เท่ากับ 413 และ 390 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งราคานำเข้าข้าวต่อหน่วยจากไทยแพงที่สุด และมีอัตราการลดลงของราคาแพงที่สุด

ตารางที่ 7 : สถิติการนำเข้าน้ำตาลจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		อัตรา การเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
บราซิล	1,989,085.8	1,132.0	3,285,424.9	1,429.4	2,092,105.2	858.0	-36.3 %	-40.0 %
ไทย	936,580.7	569.3	128,682.9	64.8	535,321.4	210.9	316.0 %	225.2 %
คิวบา	426,000.0	278.9	435,500.0	224.8	427,500.0	209.9	-1.8 %	-6.6 %

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกระทรวงพาณิชย์จีน

กราฟที่ 7 : การเปลี่ยนแปลงมูลค่านำเข้าน้ำตาลจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า บราซิลเป็นประเทศที่จีนนำเข้าน้ำตาลมากที่สุด รองลงมา คือ ไทย และ คิวบา อย่างไรก็ตาม มีเพียงไทยเท่านั้นที่ปริมาณและมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 316.0 และร้อยละ 225.2 ตามลำดับ ขณะที่คิวบามีปริมาณและมูลค่านำเข้าลดลงเพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.8 และร้อยละ 6.6 ตามลำดับ ส่วนบราซิลมีปริมาณและมูลค่านำเข้าลดลงค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 36.3 และร้อยละ 40.0 ตามลำดับ

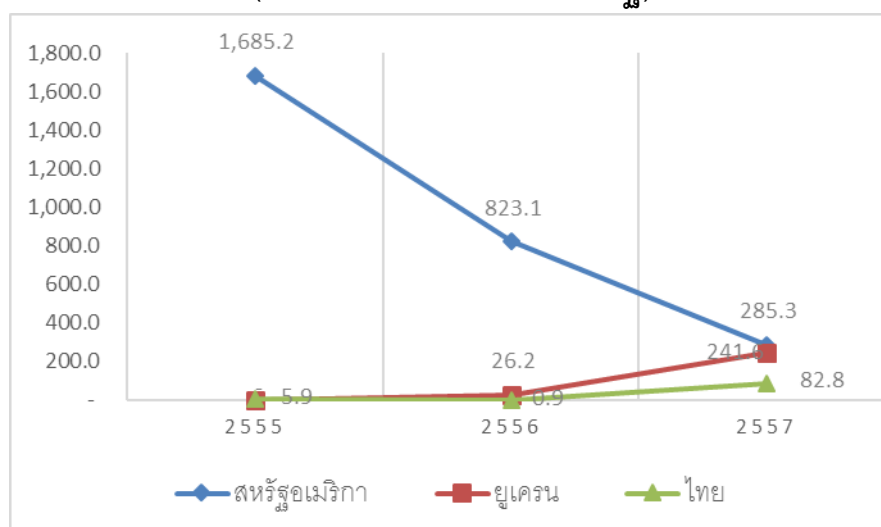
ทั้งนี้ หากทำการวิเคราะห์ราคานำเข้าต่อหน่วยจะพบว่า ราคาน้ำตาลของทั้ง 3 ประเทศล้วนลดลง โดยราคานำเข้าต่อหน่วยของบราซิลเท่ากับ 435 และ 410 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ไทยเท่ากับ 503 และ 393 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน คิวบาเท่ากับ 516 และ 490 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งราคานำเข้าน้ำตาลต่อหน่วยจากไทยมีอัตราการลดลงมากที่สุด จนทำให้ไทยกลายเป็นประเทศที่มีราคานำเข้าน้ำตาลต่อหน่วยถูกที่สุด

ตารางที่ 8 : สถิติการนำเข้าข้าวโพดจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		อัตรา การเปลี่ยนแปลง	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
สหรัฐอเมริกา	5,100,930.1	1,685.2	2,879,178.8	823.1	995,995.1	285.3	-65.4%	-65.3%
ยูเครน	N.A.	N.A.	108,949.1	26.2	905,625.0	241.6	731.2%	823.0%
ไทย	17,945.0	5.9	3,100.0	0.88	280,006.3	82.8	8,932.5%	9,260.3%

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกระทรวงพาณิชย์จีน

กราฟที่ 8 : การเปลี่ยนแปลงมูลค่านำเข้าข้าวโพดจาก 3 ประเทศแรกของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า จีนนำเข้าข้าวโพดจากสหรัฐอเมริกามากที่สุด รองลงมา คือ ยูเครน และไทย โดยปริมาณและมูลค่านำเข้าของสหรัฐอเมริกาได้ลดลงร้อยละ 65.4 และร้อยละ 65.3 ตามลำดับ ขณะที่ปริมาณและมูลค่านำเข้าจากยูเครนและไทยเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก โดยเฉพาะของไทยที่มีปริมาณและมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นถึงประมาณ 89 เท่าและ 92 เท่าตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ปริมาณและมูลค่านำเข้าจากไทยยังถือว่าค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกาและยูเครน

ทั้งนี้ หากทำการวิเคราะห์ราคานำเข้าต่อหน่วยจะพบว่า ราคาข้าวโพดของทั้ง 3 ประเทศล้วนเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย โดยราคานำเข้าต่อหน่วยของสหรัฐอเมริกาเท่ากับ 285 และ 286 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ยูเครนเท่ากับ 240 และ 266 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ไทยเท่ากับ 283 และ 295 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งราคานำเข้าข้าวโพดต่อหน่วยของไทยแพงที่สุดในปี 2557

2. ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT, 5 Forces Model, BCG Matrix

SWOT :

SWOT Analysis คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพหรือการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม โดยเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับองค์กรหรือโครงการ ซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาส และอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบจากปัจจัยดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) Strengths (S) หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในของตนเอง
- 2) Weaknesses (W) หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่างๆ ของตนเอง
- 3) Opportunities (O) หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานให้แก่ตนเอง
- 4) Threats (T) หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้

5 Forces Model :

5 Forces Model เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์การตลาดของ Michael Potter ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ซึ่งมักใช้เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของตลาดเพื่อเตรียมรับมือกับสภาพของตลาดที่สินค้าและบริการว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร และมีความเสี่ยง มากน้อยเพียงใด ในการทำธุรกิจ โดยแบ่งปัจจัยการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

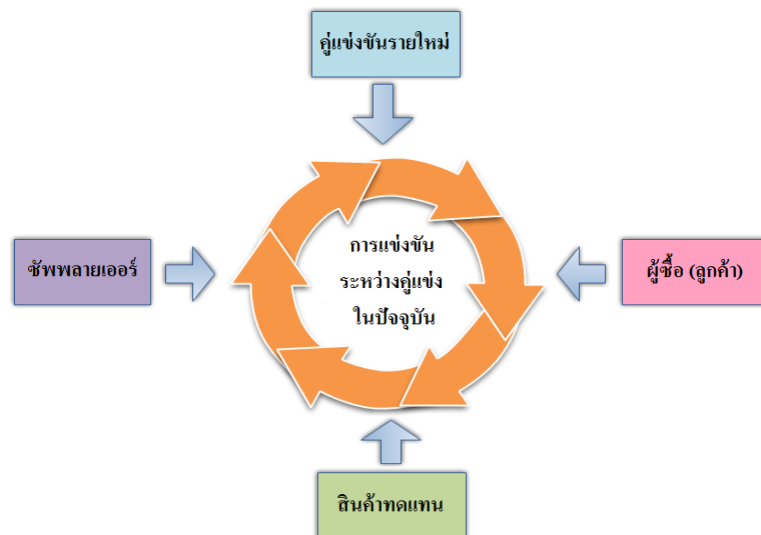
1) **สภาพการแข่งขันในปัจจุบัน** ซึ่งเป็นการวิเคราะห์คู่แข่งทั้งหมดที่มีอยู่ในธุรกิจเดียวกัน โดยดูว่าใครคือผู้นำตลาด ซึ่งอาจต้องวิเคราะห์ในประเทศและต่างประเทศด้วย

2) **อำนาจการต่อรองของซัพพลายเออร์** ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สภาพของผู้ผลิตที่ขายวัตถุดิบหรือสินค้า โดยดูว่าธุรกิจในปัจจุบันมีการพึ่งพาผู้ผลิตมากน้อยเพียงใด และดูว่าผู้ผลิตมีอำนาจในการกำหนดราคามากน้อยเพียงใด

3) **อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ** ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบอำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ (ลูกค้า) ว่ามีมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ หากการแข่งขันในธุรกิจอยู่ในระดับสูง จะส่งผลให้ผู้ซื้อมีทางเลือกมากขึ้น และอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจในปัจจุบัน

4) **ภัยคุกคามจากผู้แข่งขันรายใหม่** ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์การเข้าสู่ตลาดของคู่แข่งรายใหม่ โดยดูว่าคู่แข่งรายใหม่มีโอกาสเข้าสู่ตลาดได้มากน้อยเพียงใด

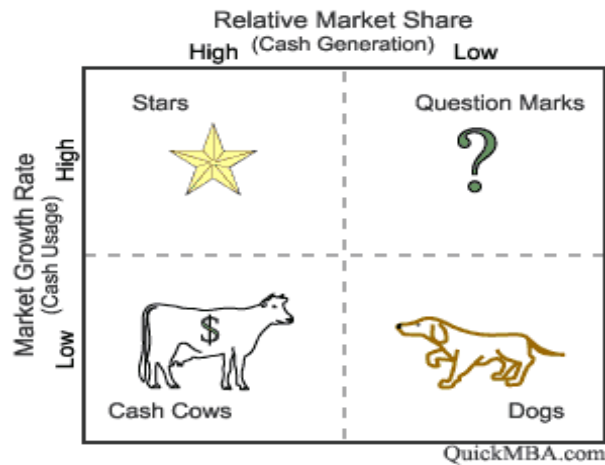
5) **ภัยคุกคามจากสินค้าทดแทน** ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ว่าจะมีสินค้าอื่น ๆ หรือสินค้าใหม่เข้ามาแทนที่สินค้าในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

BCG Matrix :

BCG Matrix เป็นเครื่องมือที่ถูกคิดค้นโดยกลุ่ม Boston Consulting ซึ่งใช้สำหรับวิเคราะห์ด้านการเงิน การลงทุนเกี่ยวกับการตลาดในรูปแบบของ Matrix 2x2 เพื่อช่วยให้สามารถวางแผนการขายสินค้า วางกลยุทธ์ทางการตลาด และการสร้างแบรนด์ได้ดีขึ้น โดย BCG Matrix จะพิจารณาจาก 2 เกณฑ์ ได้แก่ อัตราการเติบโตของตลาด (Marketing Growth Rate) และส่วนแบ่งทางการตลาดสัมพัทธ์ (Relative Market Share) โดยอัตราการเติบโตของตลาด จะเป็นตัวใช้อธิบายการขยายตัวของตลาดสินค้า ภาพรวมว่าตลาดเป็นที่น่าสนใจมาก น้อยเพียงใดขณะที่ ส่วนแบ่งทางการตลาดสัมพัทธ์จะเป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนแบ่งการตลาดของสินค้าและ

ผลิตภัณฑ์ว่ามียอดขายหรือมีผู้บริโภคเป็นกี่ยกเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจของคู่แข่ง รายใหญ่ที่สุด ซึ่งหลักเกณฑ์ ทั้ง 2 จะถูกใช้เป็นเส้นแบ่งแกนในการทำ BCG Matrix โดยเมื่อแบ่งแล้วจะได้รูปแบบ 4 ช่องประกอบด้วย Stars, Question Marks, Cash Cows และ Dogs

1) Stars คือ จุดที่ตลาดมีการเติบโตที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นช่วง ควรคว้าโอกาสในการช่วงชิงส่วนแบ่งการตลาด ให้มากขึ้นจากตลาดที่เติบโตขึ้นมา โดยการแข่งขันกับธุรกิจ รายอื่น ๆ นั้นจะส่งผลให้ธุรกิจที่อยู่ในตำแหน่ง Stars จะต้องพยายามใช้เงินสดที่มีอยู่ออกมาลงทุนให้มากขึ้น เพื่อรักษาให้ส่วนแบ่งการตลาดอยู่ในระดับคงที่ หรือเติบโตขึ้นไปให้แซงหน้าคู่แข่ง ทั้งนี้ หากสามารถ ลงทุนเพื่อรักษาระดับของธุรกิจให้มีความคงที่ในตำแหน่งที่พอใจจนประสบความสำเร็จได้แล้ว ผลลัพธ์ต่อมาคือธุรกิจนั้น ๆ จะเปลี่ยนจากตำแหน่ง Stars ไปสู่ Cash Cows

2) Cash Cows คือ จุดที่ธุรกิจมีส่วนแบ่งการตลาดที่สูงมากในตลาดที่มีการเติบโตอย่างเชื่องช้าหรือไม่มีการเติบโตแล้ว (ตลาดอยู่ในจุดอิ่มตัว) โดยธุรกิจในปัจจุบันสามารถคงอยู่ได้ด้วยผลประโยชน์ที่ได้รับจากส่วนแบ่งการตลาดในปริมาณมาก ซึ่งแทบไม่ต้องลงทุนใด ๆ เพิ่มเติม

3) Question Marks คือ จุดที่ธุรกิจมีส่วนแบ่งการตลาดที่น้อยทั้ง ๆ ที่ตลาดกำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป้าหมายสำคัญของ Question Marks คือ การเข้าสู่จุด Stars ดังนั้นธุรกิจตำแหน่งนี้ มักจะต้องการเงินทุนสำหรับนำไปลงทุนเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งการตลาดจาก คู่แข่งชั้นนำอื่น ๆ ทั้งนี้ เงินทุนอย่างเดียว อาจไม่สามารถรับประกันได้ว่าจะประสบความสำเร็จ เพราะตำแหน่ง Question Marks จะต้องทำการคิดวิเคราะห์ให้ดี และนำเงินทุนที่มีอยู่ไปลงทุนให้เกิดประโยชน์และสร้างความคุ้มค่าให้ได้มากที่สุด มิเช่นนั้นแล้ว อาจเปลี่ยนแปลงจาก Question Marks ไปอยู่ในตำแหน่งของ Dogs ได้เช่นกัน

4) Dogs คือ ตำแหน่งที่ธุรกิจมีส่วนแบ่งการตลาดน้อย อีกทั้งตลาดยังมีการเติบโตน้อย ด้วยเช่นกัน ซึ่งธุรกิจส่วนใหญ่ที่อยู่ในตำแหน่งนี้ จะมีโอกาสก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งอื่นๆ ได้ยาก นอกจากต้องรอให้ตลาดเติบโตขึ้นแล้วจึงพยายามไขว่คว้าโอกาส

3. การวิเคราะห์ตัวอย่างผลไม้ไทยในตลาดจีนด้วย SWOT, 5 Forces Model, BCG Matrix

ปัจจุบันมีผลไม้ไทยหลากหลายชนิดจำหน่ายในตลาดจีน ผู้บริโภคจีนมีระดับความชื่นชอบในผลไม้ไทย แต่ละชนิดแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าผลไม้ไทยในขณะนี้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้บริโภคจีนมากน้อยเพียงใด จัดอยู่สถานะใดในตลาดจีน มีโอกาสและอุปสรรคอย่างไรในตลาดจีน ในกาครั้งนี้ จึงขอคัดเลือกตัวอย่างผลไม้ไทย 3 ชนิดเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) ทูเรียน ซึ่งเป็นสินค้านำตลาดของไทยที่เข้าสู่ตลาดจีนมาเป็นระยะเวลาช้านาน (2) ส้มโอ ซึ่งถือเป็นสินค้าระดับกลางที่เข้าสู่ตลาดจีนมาแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง และ (3) มะพร้าว ซึ่งถือเป็นสินค้าใหม่ที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดจีนได้ไม่นาน และเริ่มเป็นที่รับรู้ของผู้บริโภคจีนแล้ว

3.1) ทูเรียน

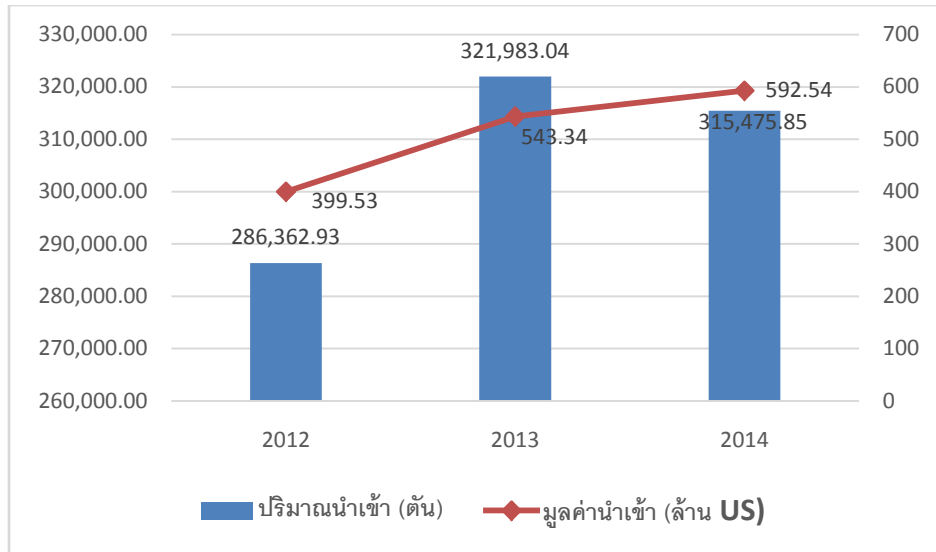
ทูเรียนเป็นผลไม้ที่จีนนำเข้าจากประเทศไทยมากที่สุด โดยเมื่อปี 2557 จีนนำเข้าทูเรียนจากไทยรวม 315,476 ตัน คิดเป็นมูลค่า 592.54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในปัจจุบันไทยเป็นประเทศเดียวที่ได้รับอนุญาตให้ส่งทูเรียนสดเข้าสู่จีนได้ จึงทำให้ทูเรียนสดของไทยอยู่ในสถานะโดดเด่นและผูกขาดรายเดียวในตลาดจีน อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา จีนอนุญาตให้มาเลเซียส่งเนื้อทูเรียนแช่แข็งเข้าสู่จีนได้ (ทูเรียนสดยังไม่ได้รับอนุญาต) ซึ่งนับเป็นอีกหนึ่งความท้าทายสำหรับทูเรียนไทยในตลาดจีน

ตารางที่ 9 : สถิติการนำเข้าทูเรียนสดจากไทยของจีน ปี 2555 – 2557 แยกตามเขตศุลกากร (หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

เขตศุลกากรจีน	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		เปรียบเทียบปี 2557 กับ 2556	
	ปริมาณนำเข้า	มูลค่านำเข้า	ปริมาณนำเข้า	มูลค่านำเข้า	ปริมาณนำเข้า	มูลค่านำเข้า	ปริมาณนำเข้า	มูลค่านำเข้า
รวมทุกเขต	286,362.93	399.53	321,983.04	543.34	315,475.85	592.54	-2.02%	9.05%
เซินเจิ้น	236,657.24	332.51	278,256.71	470.77	309,700.30	581.98	11.3%	23.62%
กว่างโจว	45,962.07	61.89	40,361.32	66.97	2,524.33	4.83	-93.75%	-92.79%
คุนหมิง	1,955.36	2.42	2,183.76	3.44	2,073.83	3.61	-5.03%	5.0%
เซียงไฮ้	1,517.78	2.38	1,033.52	1.97	956.40	1.75	-7.46%	-11.36%
เซี่ยเหมิน	251.95	0.29	97.09	0.12	166.33	0.27	71.32%	127.93%
หนิงโป	0	0	0	0	37.44	0.07	N.A.	N.A.
เจียงเหมิน	0	0	0	0	16.32	0.04	N.A.	N.A.

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน

กราฟที่ 9 : การเปลี่ยนแปลงสถิติการนำเข้าทุเรียนสดจากไทยของจีน ปี 2555 – 2557

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่า แม้ว่าปริมาณการนำเข้าทุเรียนสดจากไทยปี 2557 จะลดน้อยลง แต่มูลค่านำเข้ากลับเพิ่มสูงขึ้น โดยทุเรียนสดของไทยเกือบทั้งหมดนำเข้าจีนผ่านเขตศุลกากรเซินเจิ้น ขณะที่พื้นที่เขตศุลกากรอื่น ๆ ยังมีปริมาณการนำเข้าค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ เชี่ยวเหมิน (มณฑลฝูเจี้ยน) หิงโป (มณฑลเจ้อเจียง) และเจียงเหมิน (มณฑลกวางตุ้ง) เป็นพื้นที่ที่น่าจับตามอง โดยเฉี่ยวเหมินมีการนำเข้าทุเรียนสดจากไทยเพิ่มขึ้นมากกว่า 1 เท่าตัว ขณะที่หิงโปและเจียงเหมินนำเข้าทุเรียนสดจากไทยเป็นครั้งแรก

การวิเคราะห์ SWOT ทุเรียนไทยในตลาดจีน :

1. จุดแข็ง

ไทยเป็นประเทศเดียวที่ได้รับอนุญาตให้ส่งทุเรียนสดเข้าจีนได้ ถึงแม้ว่าจีนจะเคยทดลองนำเข้าเมล็ดพันธุ์ทุเรียนเข้าปลูกในจีน แต่ผลผลิตการเพาะปลูกไม่ดี จึงมีคู่แข่งของทุเรียนจากไทย ทั้งนี้ ด้วยเหตุที่ทุเรียนสดจากไทยได้เข้าสู่ตลาดจีนเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว เป็นผลให้ผู้บริโภคจีนจำนวนมากเริ่มยอมรับในกลิ่นและรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ของทุเรียนไทยมากขึ้นตามลำดับ ประกอบกับมีการขายทุเรียนสดจากไทยแพร่หลาย จำนวนคำสั่งเพิ่มปริมาณขึ้น จึงทำให้ทุเรียนสดจากไทยมีราคาขายต่ำลง (ไม่แพงเหมือนในอดีต) ซึ่งเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคทั่วไปเริ่มยอมรับในราคาและให้ความสนใจซื้อทุเรียนมารับประทานมากขึ้นด้วย

หากทำการเปรียบเทียบทุเรียนไทยกับมาเลเซียแล้ว ปัจจุบันมาเลเซียสามารถส่งได้เพียงเนื้อทุเรียนแช่แข็งเข้าสู่ตลาดจีนเท่านั้น (ทุเรียนสดยังไม่ได้รับอนุญาตให้ส่งเข้าจีน) โดยการขายเนื้อทุเรียนแช่แข็งดังกล่าวยังจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาอีกมากในการปรับเปลี่ยนทัศนคติและความเคยชินของผู้บริโภคจีนที่ปกติมักจะรู้จักทุเรียนสดจากไทยเป็นสำคัญ ประกอบกับราคาขายเนื้อทุเรียนแช่แข็งแกะเปลือกที่ค่อนข้างแพงมาก ซึ่งมีราคาเฉลี่ยบนเว็บไซต์ค้าปลีก Tmall.com เท่ากับกิโลกรัมละ 650 หยวน จึงทำให้ผู้บริโภคจีนในปัจจุบันยังไม่นิยมเลือกซื้อมารับประทาน ขณะที่เนื้อทุเรียนหมอนทองแช่แข็งของไทยบนเว็บไซต์เดียวกันมีราคาเฉลี่ยเพียงกิโลกรัมละประมาณ 100 – 200 หยวน และทุเรียนสดในท้องตลาดเฉลี่ยประมาณกิโลกรัมละ 18 – 38 หยวน ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทุเรียนจากไทยมีจุดเด่นในเรื่องราคาที่ผู้บริโภคจีนยอมรับได้มากกว่าทุเรียนของมาเลเซีย

2. จุดอ่อน

หากทำการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ได้ไม่ดีพอ ทุเรียนสดจะมีอายุการเก็บรักษาไม่นานและอาจขึ้นราหรือเน่าเสียได้ง่าย ทั้งนี้ ในตลาดจีนที่มักนำทุเรียนที่ค่อนข้างสุกมาจำหน่าย ทำให้เก็บรักษาได้ไม่เกิน 1 สัปดาห์ เปลือกก็มักจะแตกส่งกลิ่นเหม็นและมีแมลงบินตอม โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูร้อนของจีนในช่วงประมาณเดือนมิถุนายนจนถึงกันยายน (ไทยมีผลผลิตทุเรียนมากตั้งแต่เดือนเมษายนจนถึงสิงหาคม เมื่อส่งเข้าสู่ตลาดจีนก็จะเป็นช่วงฤดูร้อนของจีน) ซึ่งทุเรียนที่จำหน่ายในท้องตลาดจีนจะเสียหายได้ง่าย หารใดก็ตามที่สามารถทำการเก็บทุเรียนไว้ที่อุณหภูมิ 15 °C และควบคุมความชื้นสัมพัทธ์ที่ 85-90 จะสามารถเก็บรักษาผลทุเรียนได้นานประมาณ 2 สัปดาห์

นอกจากนี้ ทุเรียนไทยในตลาดจีนยังไม่มีการสร้างแบรนด์อย่างจริงจัง ในท้องตลาดมีทุเรียนไทยหลายแบรนด์ปะปนกัน เช่น แบรินด์อูฐ แบรินด์นกอินทรี และแบรินด์ตงฟางหง เป็นต้น ซึ่งไม่มีแบรนด์ใดที่เป็นผู้นำตลาดอย่างชัดเจน

3. โอกาส

การที่ธุรกิจร้านอาหารไทยและการท่องเที่ยวไทยเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลส่วนหนึ่งที่ชักนำให้ผู้บริโภคในจีนรู้จักและนิยมทุเรียนมากขึ้นตามลำดับ โดยในปัจจุบันมีความต้องการใช้ทุเรียนสดมาประยุกต์ทำเป็นขนมมากขึ้น เช่น เค้กทุเรียน ไอศกรีมทุเรียน ลูกอมทุเรียน พายทุเรียน และแพนเค้กทุเรียน เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะเป็นผลช่วยกระตุ้นการนำเข้าทุเรียนสดจากไทย ขณะเดียวกัน การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของศุลกากรและ CIQ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เขตการค้าเสรีต่าง ๆ ของจีน ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกด้านการผ่านพิธีการนำเข้าและตรวจสอบสินค้า ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการนำเข้าทุเรียนสดจากไทยเข้าสู่จีนด้วย นอกจากนี้ การที่กลุ่มผู้บริโภคผลไม้นำเข้าของจีนเริ่มหันมาสนใจเลือกซื้อผลไม้สดจากต่างประเทศบนเว็บไซต์ E-commerce อย่างมากในปัจจุบัน ประกอบกับกำลังซื้อและมาตรฐานการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคจีนที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ล้วนเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงโอกาสการเติบโตของทุเรียนไทยในตลาดจีนเช่นกัน

4. อุปสรรค

ตั้งแต่ที่มาเลเซียได้รับอนุญาตให้ส่งเนื้อทุเรียนแช่แข็งเข้าสู่ตลาดจีนเมื่อปี 2554 เป็นต้นมา มาเลเซียพยายามทำการตลาดในแบบที่แตกต่างจากไทย โดยเน้นเจาะกลุ่มผู้บริโภคระดับสูง ซึ่งต่างจากทุเรียนสดของไทยที่เน้นเจาะตลาดผู้บริโภคระดับกลาง -ล่างเป็นหลัก ทุเรียนสดของไทยจะเน้นช่องทางขายผ่านตลาดค้าส่งผลไม้ ร้านค้าปลีกผลไม้ และซูเปอร์มาร์เก็ตเป็นสำคัญ ขณะที่เนื้อทุเรียนแช่แข็งของมาเลเซียเน้นช่องทางขายผ่านร้านอาหารหรูหราและเว็บไซต์ขายผลไม้นำเข้าระดับ hi-end ซึ่งนับเป็นการสร้างภาพลักษณ์หรูหรามีคุณภาพสูงให้กับเนื้อทุเรียนแช่แข็งของมาเลเซีย ทั้งนี้ มาเลเซียได้ใช้ระบบบาร์โค้ดกับผลิตภัณฑ์เนื้อทุเรียนแช่แข็ง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจเรื่องคุณภาพให้กับผู้บริโภคจีน และเป็นการป้องกันทุเรียนปลอมแปลงที่มีคุณภาพต่ำ โดยสามารถติดตามสืบค้นข้อมูลตั้งแต่ชนิดทุเรียน แหล่งผลิต ผู้ส่งออก น้ำหนัก และส่วนประกอบทางโภชนาการ เป็นต้น โดยเมื่อเดือนพฤษภาคม 2558 หน่วยงานรัฐบาล สมาคมหอการค้า ผู้ผลิตทุเรียน และผู้ประกอบการทุเรียนของมาเลเซียได้เดินทางมายังนครเชียงใหม่เพื่อจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของเนื้อทุเรียนแช่แข็งว่าเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติคุณภาพสูงที่ไม่ผ่านการปรุงแต่งใด ๆ

ตารางที่ 10 : สรุปการวิเคราะห์ SWOT ทุเรียนไทยในตลาดจีน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1) ไทยเป็นประเทศเดียวที่ส่งผลทุเรียนสดเข้าจีนได้ 2) มีผลผลิตตลอดทั้งปี โดยเฉพาะมีมากในช่วงเดือนเมษายน – สิงหาคม ส่งเข้าจีนได้ตลอดทั้งปี 3) ทุเรียนไทยเข้าสู่ตลาดจีนมานาน ผู้บริโภคจีนค่อนข้างนิยม	1) เก็บรักษาได้ไม่นาน หากควบคุมอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ได้ไม่ดีพอ 2) ไม่มีการสร้างแบรนด์อย่างจริงจัง มีหลายแบรนด์ปะปนในท้องตลาดจีน
โอกาส	อุปสรรค
1) การเติบโตของธุรกิจอาหารและการท่องเที่ยว ไทยมีส่วนช่วยกระตุ้นการรับรู้และนิยมทุเรียนไทย 2) มีการนำทุเรียนมาทำเป็นขนมต่าง ๆ มากขึ้นในจีน ซึ่งมีส่วนช่วยกระตุ้นการนำเข้าทุเรียนสด 3) เว็บไซต์ค้าปลีกผลไม้นำเข้าเติบโต ผู้บริโภคจีนมีกำลังซื้อและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สะท้อนโอกาสการเติบโตของทุเรียนไทยในจีน	1) มาเลเซียดำเนินกลยุทธ์การตลาดที่แตกต่าง เน้นเจาะกลุ่มผู้บริโภค hi-end 2) มาเลเซียให้สร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคจีนด้วยการใช้ระบบบาร์โค้ด ซึ่งสามารถสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเนื้อทุเรียนแช่แข็งได้ 3) มาเลเซียโปรโมทภาพลักษณ์เนื้อทุเรียนแช่แข็งเป็นสินค้าจากธรรมชาติที่มีคุณภาพสูง ปราศจากการปรุงแต่งใด ๆ อย่างต่อเนื่อง

การวิเคราะห์ทุเรียนไทยในตลาดจีนด้วย 5 Forces Model :

1. สภาพการแข่งขันในปัจจุบัน

ทุเรียนสดเป็นผลไม้ที่จีนอนุญาตให้นำเข้าได้จากประเทศไทยเท่านั้น จึงทำให้ทุเรียนสดของไทยอยู่ในลักษณะผูกขาดรายเดียวในตลาดจีน โดยทุเรียนสดที่พบเห็นตามตลาดค้าส่ง ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านค้าปลีกผลไม้ล้วนเป็นการนำเข้าจากไทยทั้งหมด ไม่มีทุเรียนสดจากประเทศอื่น ๆ เข้ามาแข่งขันกับไทย โดยเมื่อปี 2557 จีนได้นำเข้าทุเรียนสดจากไทยรวม 315,475 ตัน คิดเป็นมูลค่านำเข้ากว่า 592.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

2. อำนาจการต่อรองของซัพพลายเออร์ (ผู้เพาะปลูกในไทย)

ตลอดช่วงหลายปีที่ผ่านมา ไทยมีการเร่งปลูกทุเรียนและส่งออกยังจีนอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2557 ไทยมีการส่งออกทุเรียนเข้าสู่ตลาดจีนมากถึงร้อยละ 80 ของผลผลิตทั้งหมดในประเทศ ด้วยความต้องการทุเรียนสดของไทยในปริมาณค่อนข้างสูงมาก ในตลาดจีน และผลผลิตทุเรียนสดของไทยในปีดังกล่าวมีปริมาณไม่มากเท่ากับปีก่อนหน้า จึงทำให้ทุเรียนสดของไทยมีราคาปรับขึ้นหน้าสวนดีขึ้น โดยพันธุ์หมอนทอง และพันธุ์ชะนีที่เป็นที่นิยมในตลาดจีนมี ราคาที่กิโลกรัมละประมาณ 35-40 บาท และ 25-30 บาทตามลำดับ ซึ่งจัดว่าอยู่ในเกณฑ์ราคาดี ทั้งนี้ ความต้องการทุเรียนในตลาดจีนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ราคาปรับขึ้นทุเรียนหน้าสวนของไทยเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งอาจเป็นผลไม้ต้นทุนส่งออกจากไทยและราคานำเข้าในจีนสูงขึ้นตามลำดับ เหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นได้ว่าปัจจุบันผู้เพาะปลูกทุเรียนไทยในฐานะซัพพลายเออร์ให้แก่ผู้ส่งออกเข้าสู่ตลาดจีนค่อนข้างมีอำนาจในการกำหนดราคาขายพอสมควร

3. อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ (ผู้นำเข้าในจีน)

จากการที่ผู้บริโภคจีนนิยมทุเรียนสดมากขึ้น ส่งผลให้ราคาขายทุเรียนหน้าสวนและราคาส่งออกทุเรียนจากไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับ แต่ราคาขายปลีกทุเรียนในจีนกลับมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องและไม่แพงเหมือนในอดีต สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้นำเข้าทุเรียนในจีน (ผู้รับซื้อทุเรียนจากผู้ส่งออกในไทย) มีส่วนต่างในการทำกำไรลดน้อยลงจากอดีต จึงทำให้พยายามที่จะกดราคานำเข้าทุเรียนจากไทยมาโดยตลอด

4. ภัยคุกคามจากผู้แข่งขันรายใหม่

ปัจจุบัน มาเลเซียได้เริ่มต้นพยายามหารือกับทางการจีนเพื่อให้อนุมัติส่งออกทุเรียนสดเข้าสู่ตลาดจีนได้ แต่อย่างไรก็ดีทางการจีนยังไม่มีผลตอบรับในเรื่องดังกล่าว โดยปกติแล้วก่อนที่จีนจะอนุมัติให้นำเข้าผลไม้

จากประเทศใดก็ตาม จำเป็นต้องมีกระบวนการที่เกี่ยวข้องค่อนข้างซับซ้อนหลายขั้นตอน เช่น การหารือแนวทางการร่วมมือ การสำรวจแหล่งเพาะปลูก และการทดลองคุณภาพสินค้า เป็นต้น ซึ่งมักต้องใช้เวลาหลายปี จึงจะพิจารณาอนุมัติ ดังนั้น เพื่อที่ว่ามาเลเซียยังจะไม่มีโอกาสส่งทุเรียนสดเข้ามาแข่งขันกับได้ได้ในช่วงอนาคตอันใกล้นี้ แห่งหากในอนาคตหากมาเลเซียประสบความสำเร็จดังกล่าวแล้ว ก็จะเป็นผลให้ทุเรียนสดของไทยในตลาดจีนต้องเผชิญการแข่งขันกับมาเลเซียอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

5. ภัยคุกคามจากสินค้าทดแทน

ด้วยเหตุที่มาเลเซียยังไม่สามารถส่งทุเรียนสดเข้าตลาดจีนได้ในปัจจุบัน จึงได้พยายามผลักดันเนื้อทุเรียนแช่แข็งเข้าสู่ตลาดจีน ซึ่งนับเป็นการสร้างทางเลือกอีกรูปแบบหนึ่งสำหรับการบริโภคทุเรียนในตลาดจีน โดยทำการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์สินค้าแบบ hi-end และรับประกันคุณภาพระดับสูง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคจีน

2.2) สัมโถ

สัมโถถือเป็นผลไม้ส่งออกที่สำคัญของไทยชนิดหนึ่ง สำหรับในตลาดจีนจะสามารถพบเห็นสัมโถไทยวางขายในตลาดค้าส่งและค้าปลีกผลไม้ ซูเปอร์มาร์เก็ตขนาดใหญ่ และเว็บไซต์ค้าปลีกผลไม้ออนไลน์ (เช่น Tmall.com , www.yhd.com และ www.gdcct.com เป็นต้น) โดยสายพันธุ์ที่พบเห็นในตลาดจีน คือ พันธุ์ทองดี และพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง ซึ่งมีราคาขายปลีกประมาณกิโลกรัมละ 30-40 หยวน และกิโลกรัมละประมาณ 60 หยวนตามลำดับ โดยในปัจจุบันจีนอนุญาตให้นำเข้าสัมโถได้เฉพาะเพียงไทยและไต้หวันเท่านั้น

ตารางที่ 11 : สถิติการนำเข้าสัมโถจากไทยและไต้หวันของจีน ปี 2555 – 2557

(หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

พื้นที่	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		เปรียบเทียบปี 2557 กับ 2556	
	ปริมาณนำเข้า	มูลค่านำเข้า	ปริมาณนำเข้า	มูลค่านำเข้า	ปริมาณนำเข้า	มูลค่านำเข้า	ปริมาณนำเข้า	มูลค่านำเข้า
ไทย	3,974.20	5.22	5,672.12	9.08	3,840.06	6.46	-32.30 %	-28.84 %
ไต้หวัน	1,952.53	2.02	2,302.04	2.54	2,601.26	3.52	12.99 %	38.81 %

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่า ปริมาณการนำเข้าสัมโถจากไทยสูงกว่าไต้หวันมาโดยตลอด โดยในปี 2555 – 2556 จีนนำเข้าสัมโถจากไทยมากกว่าไต้หวันเกิน 1 เท่าตัว แต่ในปี 2557 มีปริมาณนำเข้ามากกว่าเพียงประมาณครึ่งเท่าตัว อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการนำเข้าสัมโถจากไทยเมื่อปี 2557 จะลดลง แต่หากวิเคราะห์ราคาต่อหน่วยจะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มเติบโตขึ้นตลอดช่วงปี 2555 – 2557 ซึ่งราคานำเข้าต่อหน่วยของสัมโถไทยเฉลี่ยเท่ากับตันละ 1,313 ดอลลาร์สหรัฐ 1,600 ดอลลาร์สหรัฐ และ 1,682 ดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

ตารางที่ 12 : สถิติการนำเข้าส้มโอจากไทยของจีน ปี 2555 – 2557 แยกตามเขตศุลกากร
(หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

เขต ศุลกากร จีน	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		เปรียบเทียบ ปี 2557 กับ 2556	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
รวมทุกเขต	3,974.20	5.22	5,672.12	9.08	3,840.06	6.46	-32.3 %	-28.84 %
เซินเจิ้น	2,252.17	3.05	2,863.54	4.73	1,318.88	1.93	-53.94 %	-59.28 %
เซี่ยงไฮ้	858.16	1.19	928.56	1.52	1,009.14	1.56	8.68 %	2.58 %
คุนหมิง	730.33	0.80	1,205.33	1.66	887.65	1.87	-26.36 %	12.56 %
กว่างโจว	131.16	0.18	49.99	0.08	358.80	0.48	617.66 %	504.6 %
หวงผู่	0	0	623.07	1.09	265.44	0.63	-57.4 %	-42.17 %

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน

จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่า มณฑลกว่างตุ้ง (เซินเจิ้น กว่างโจว หวงผู่) คือพื้นที่หลักที่นำเข้าส้มโอจากไทย รองลงมา คือ เซี่ยงไฮ้ และคุนหมิง (พื้นที่อื่น ๆ ไม่มีการนำเข้าส้มโอจากไทย) ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าเขตศุลกากรเซินเจิ้นจะมีปริมาณการนำเข้าส้มโอจากไทยมากที่สุด แต่ปริมาณและมูลค่านำเข้าของปี 2557 ได้ลดลงจากปีก่อนหน้ามากถึงร้อยละ 53.94 และร้อยละ 59.28 ตามลำดับ ขณะที่เซี่ยงไฮ้มีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มต่อเนื่องตลอดช่วงปี 2555 – 2557 กว่างโจวเป็นพื้นที่ที่น่าจับตามองเนื่องจากการนำเข้ามีอัตราขยายตัวมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ยังมีปริมาณและมูลค่าค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับเซินเจิ้น เซี่ยงไฮ้ และคุนหมิง

การวิเคราะห์ SWOT ส้มโอไทยในตลาดจีน :

1. จุดแข็ง

ส้มโอไทยมีเนื้อนุ่มและน้ำในเนื้อค่อนข้างชุ่ม มีรสชาติหวานผสมเปรี้ยวกลมกล่อม และมีคุณภาพดี

2. จุดอ่อน :

สายพันธุ์ส้มโอไทยในตลาดจีนมีเพียง 2 ชนิด ขณะที่ส้มโอท้องถิ่นจีนมีหลากหลายชนิดและปลูกมากในพื้นที่ตอนใต้ของจีน เช่น พันธุ์ซาเทียนของเขตปกครองกว่างซีจ้วง พันธุ์จินหลานของมณฑลกว่างตุง พันธุ์น้ำผึ้งกว่านซีของมณฑลฝูเจี้ยน พันธุ์ผิงติงของมณฑลเสฉวน และพันธุ์หม่าจ้านสีฤดูของมณฑลเจ้อเจียง เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นสายพันธุ์ส้มโอระดับสูงของจีน โดยสายพันธุ์น้ำผึ้งกว่านซีของมณฑลฝูเจี้ยนเป็นสายพันธุ์ที่มีชื่อเสียงที่สุด รวมถึงราคาส้มโอไทยในตลาดจีนยังแพงกว่าส้มโอท้องถิ่นจีนและส้มโอนำเข้าจากไต้หวันค่อนข้างมาก โดยจากราคาค้าปลีกส้มโอช่วงเดือนตุลาคม 2557 (เดือนตุลาคมเป็นช่วงที่มีส้มโอขายในตลาดจีนมากที่สุดในแต่ละปี) พบว่า ส้มโอท้องถิ่นจีนเนื้อขาวมีราคาเฉลี่ยประมาณกิโลกรัมละ 4 – 6 หยวน แต่หากเป็นสายพันธุ์เนื้อแดงจะมีราคาเฉลี่ยประมาณกิโลกรัมละ 10 – 12 หยวน ส้มโอนำเข้าจากไต้หวันมีราคาเฉลี่ยที่กิโลกรัมละ 40 หยวน ขณะที่ส้มโอจากไทยคุณภาพค่อนข้างดีจะมีราคาเฉลี่ยสูงถึงกิโลกรัมละ 60 หยวน ทั้งนี้ เนื่องจากราคาส้มโอไทยค่อนข้างสูง จึงทำให้ผู้บริโภคจีนไม่ซื้อมากเก็บไว้ประจำบ้านเพื่อใช้รับประทานเล่น แต่จะเป็นการซื้อเพื่อลิ้มลองรสชาติมากกว่า ซึ่งต่างจากส้มโอท้องถิ่นจีนที่มีราคาค่อนข้างถูก ผู้บริโภคจีนสามารถซื้อมากเก็บไว้ประจำบ้านได้ นอกจากนี้ ผู้บริโภคจีนมักมีความเข้าใจว่าส้มโอคุณภาพดีต้องมีเปลือกบางเนื้อหนา ทว่า ส้มโอของไทยกลับมีเปลือกค่อนข้างหนากว่าและเมื่อกินมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับส้มโอของจีน

3. โอกาส

ส้มโอเป็นผลไม้ที่มีคุณค่าทางโภชนาการและมีความหมายดี (กลมเกลียว) ตามความเชื่อของชาวจีน ด้วยเหตุที่ส้มโอไทยมีราคาค่อนข้างสูง ผู้บริโภคจีนจึงมองว่าเป็นผลไม้ระดับ hi-end เหมาะสำหรับส่งมอบเป็นของขวัญที่ระลึกในช่วงเทศกาลต่าง ๆ หรือใช้สำหรับนำไปเยี่ยมผู้ป่วย เป็นต้น ปัจจุบันมีการนำส้มโอไทยใส่ไว้ในกระเช้าผลไม้เพื่อมอบเป็นของขวัญที่ระลึกมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน เริ่มมีการขายส้มโอไทยบนเว็บไซต์ค้าปลีกผลไม้ออนไลน์มากขึ้นด้วยเช่นกัน โดยส้มโอไทยถือเป็นผลไม้ hi-end ที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคจีนรุ่นใหม่ที่นิยมลิ้มลองรสชาติผลไม้แปลกใหม่จากต่างประเทศ ซึ่งเลือกซื้อผ่านเว็บไซต์ค้าปลีกออนไลน์เป็นหลัก นอกจากนี้ ส้มโอไทยมีผลผลิตป้อนเข้าสู่ตลาดจีนเร็วกว่าส้มโอที่ปลูกในท้องถิ่นจีน โดยส้มโอไทยจะเริ่มเข้าสู่ตลาดจีนตั้งแต่ช่วงเดือนกรกฎาคมเป็นต้นไป ขณะที่ส้มโอจีนจะเข้าสู่ตลาดประมาณเดือนตุลาคม-พฤศจิกายนของทุกปี

4. อุปสรรค

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ไต้หวันได้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพส้มโออย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งส้มโอมีรสชาติหวาน เนื้อสวย มีกลิ่นหอม น้ำชุ่ม และมีเปลือกบาง นอกจากนี้ ไต้หวันยังอยู่ใกล้กับจีน สามารถขนส่งส้มโอเข้าสู่ตลาดจีนได้รวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเข้าเขตศุลกากรเซี่ยเหมินที่ให้สิทธิพิเศษกับผลไม้จากไต้หวัน เช่น ลดขั้นตอนพิธีการผ่านด่าน/การตรวจสอบสินค้า ตรวจสอบปล่อยสินค้าอย่างรวดเร็ว และให้ยื่นเรื่องขอ

ตรวจสอบสินค้าล่วงหน้าได้ เป็นต้น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ส้มโอได้หวั่นเข้ามาแข่งขันกับส้มโอไทยในตลาดจีนมากขึ้นในฐานะที่เป็นส้มโอนำเข้าเช่นเดียวกัน

ขณะเดียวกัน เคยมีการนำส้มโอท้องถิ่นหรือจากที่อื่น ๆ มาแอบอ้างว่าเป็นส้มโอไทย ด้วยการนำสติ๊กเกอร์สัญลักษณ์คำว่า “ Thailand” มาติดบนเปลือกส้มโอที่ขายในซูเปอร์มาร์เก็ตและในท้องตลาดนครกว่างโจว ซึ่งเป็นกลยุทธ์ล่อลวงผู้บริโภคเพื่อโก่งราคาส้มโอขึ้นอีกหลายเท่าตัว เนื่องจากผู้บริโภคมองว่าส้มโอไทยเป็นสินค้า hi-end และมีราคาค่อนข้างสูง ทั้งนี้ ปรากฏการณ์แอบอ้างดังกล่าวจะทำให้ผู้บริโภคจีนเข้าใจผิดเกี่ยวกับตัวสินค้าส้มโอของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องคุณภาพ

นอกจากนี้ แม้ว่าส้มโอไทยจะเข้าสู่ตลาดจีนเร็วกว่าส้มโอท้องถิ่นประมาณ 2 เดือน แต่มีช่วงวางตลาดคาบเกี่ยวกับส้มโอท้องถิ่นค่อนข้างนานหลายเดือน (ตั้งแต่เดือนตุลาคมจนถึงช่วงต้นปีถัดไป) จึงทำให้ต้องเผชิญกับการแข่งขันกันในตลาดจีนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ตารางที่ 13 : สรุปการวิเคราะห์ SWOT ส้มโอไทยในตลาดจีน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1) เนื้อนุ่ม น้ำชุ่มรสชาติหวานเปรี้ยวกลมกล่อม คุณภาพเยี่ยม	1) มีเพียง 2 สายพันธุ์ที่เข้าสู่ตลาดจีน ขณะที่สายพันธุ์ท้องถิ่นมีจำนวนมาก และคุณภาพก็ค่อนข้างดีเช่นกัน 2) ราคาส้มโอไทยสูงกว่าส้มโอนำเข้าจากไต้หวัน และส้มโอท้องถิ่นค่อนข้างมาก ทำให้ผู้บริโภคไม่ซื้อมากเก็บไว้กินเป็นผลไม้ประจำบ้าน 3) เปลือกหนา เม็ดเยอะ มีคุณลักษณะต่างจากความเข้าใจของผู้บริโภคจีนที่เห็นว่าส้มโอที่ดีต้องมีเปลือกบาง

โอกาส	อุปสรรค
1) จัดเป็นผลไม้ hi-end ผู้บริโภคจีนนิยมใช้ส่งมอบ เป็นของที่ระลึกมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2) เริ่มมีการขายในเว็บไซต์ค้าปลีกออนไลน์มากขึ้น โดยอยู่ในสถานะเป็นผลไม้นำเข้าระดับ hi-end ซึ่งเป็นที่นำลืมล่องรสชาติของผู้บริโภคจีนรุ่นใหม่ 3) มีผลผลิตเข้าสู่ตลาดเร็วกว่าส้มโอท้องถิ่นจีน	1) ได้เห็นพยายามพัฒนาปรับปรุงสายพันธุ์ส้มโออย่างต่อเนื่อง และมีข้อได้เปรียบเรื่องสิทธิพิเศษ การนำเข้าผ่านเที่ยวเหมิิน สร้างภาวะการแข่งขันกับ ส้มโอไทยในฐานะเป็นส้มโอนำเข้าเหมือนกัน 2) มีการแอบอ้างว่าเป็นส้มโอไทย สร้างความเข้าใจผิดให้แก่ผู้บริโภคจีน ซึ่งทำลายภาพลักษณ์เรื่องคุณภาพของส้มโอไทย 3) มีฤดูกาลขายคาบเกี่ยวกับส้มโอท้องถิ่นจีนนานหลายเดือน ส่งผลให้มีอัตราการแข่งขันค่อนข้างสูง 4) ต้นทุนค่าขนส่งส้มโอเข้าตลาดจีนของไทยสูงกว่า ได้เห็น เนื่องจากได้เห็นตั้งอยู่ติดกับจีน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ราคาขายปลีกส้มโอไทยสูงกว่า

การวิเคราะห์ส้มโอไทยในตลาดจีนด้วยโมเดล 5 Forces :

1. สภาพการแข่งขันในปัจจุบัน

จีนมีผลผลิตส้มโอในแต่ละปีมากกว่า 3 ล้านตัน (ปี 2557 มีผลผลิตประมาณ 3.9 ล้านตัน) เพาะปลูกมากที่มณฑลฝูเจี้ยน โดยส้มโอชื่อเสียงดังหลากหลายสายพันธุ์ เช่น พันธุ์ซาเถียน พันธุ์จินหลาน พันธุ์น้ำผึ้งกว่านซี พันธุ์ผิงตี่ และพันธุ์หม่าจ้านสี่ฤดู เป็นต้น ซึ่งมีราคาขายปลีกเฉลี่ยที่กิโลกรัมละ 10 หยวนเท่านั้น ขณะที่ ส้มโอนำเข้ามีเพียงเฉพาะของไทยและไต้หวันเท่านั้น ซึ่งแม้ว่าปริมาณนำเข้าส้มโอจากไทยจะยังสูงกว่าไต้หวันค่อนข้างมาก แต่หากเปรียบเทียบกับส้มโอท้องถิ่นแล้ว ส้มโอไทยยังมีส่วนแบ่งตลาดในจีนน้อยมาก (ปี 2557 จีนนำเข้าส้มโอจากไทยประมาณ 3,800 ตัน) ทั้งนี้ ส้มโอไทยจัดเป็นผลไม้ระดับ hi-end (ราคาเฉลี่ยประมาณ กิโลกรัมละ 60 หยวน) ซึ่งแตกต่างจากส้มโอท้องถิ่นจีนที่ถือเป็นผลไม้ระดับทั่วไป ดังนั้น คู่แข่งขันรายสำคัญที่ไทยจะต้องจับตามองเป็นพิเศษ คือ ไต้หวัน เนื่องจากจัดอยู่ในฐานะส้มโอนำเข้าเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 14 : ผลผลิตส้มโอในประเทศจีน ปี 2555 - 2557

รายการ	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	337,600	371,400	390,000
อัตราการเปลี่ยนแปลง	- 7.56%	10.01%	5.0 %

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากสมาคมการเพาะปลูกส้มโอแห่งประเทศไทย

2. อำนาจการต่อรองของซัพพลายเออร์ (ผู้เพาะปลูกในไทย)

ปัจจุบันเกษตรกรไทยจำนวนมากหันมาสนใจเพาะปลูกส้มโอเพื่อการส่งออก โดยที่ผ่านมามีชาวสวนและผู้ส่งออกมีการทำสัญญาตกลงรับซื้อส้มโอในราคาเฉลี่ยที่กิโลกรัมละ 20 - 25 บาทขึ้นอยู่กับผลผลิตในแต่ละช่วง ซึ่งโดยทั่วไปในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงกันยายนจะเป็นช่วงที่ส้มโอมีราคาดี ชาวสวนค่อนข้างมีความพอใจกับราคาขายส้มโอหน้าสวนในปัจจุบัน จึงยังไม่เกิดเหตุการณ์เรียกร้องขึ้นราคาซื้อ และยังไม่มีบทบาทในการกำหนดราคาส่งออกส้มโอเข้าสู่ตลาดจีน

3. อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ (ผู้นำเข้าในจีน)

ปัจจุบัน ส้มโอไทยในตลาดจีนมีราคาขายปลีกค่อนข้างสูง ถือเป็นผลไม้ระดับ hi-end ผู้นำเข้าของจีนในฐานะผู้ซื้อจากผู้ส่งออกไทยยังสามารถสร้างผลกำไรได้มาก ด้วยเหตุนี้ จึงยังไม่เกิดเหตุการณ์ผู้นำเข้าในจีนกดราคาจากผู้ส่งออกไทย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วสินค้าผลไม้ระดับ hi-end ในจีนยังมีกลุ่มผู้บริโภคไม่มาก จึงยังไม่เกิดปัญหาเรื่องการต่อรองราคาระหว่างผู้นำเข้าและผู้ส่งออกเท่าใดนัก

4. ภัยคุกคามจากผู้แข่งขันรายใหม่

จีนมีผลผลิตส้มโอมากเพียงพอต่อความต้องการในตลาด โดยการนำเข้าส้มโอจากไทยหรือไต้หวัน เป็นเพียงการตอบสนองผู้บริโภคระดับ hi-end ที่ต้องการลิ้มลองรสชาติส้มโอของต่างประเทศ เท่านั้น ประกอบกับปัจจุบันจีนยังอนุญาตให้นำเข้าส้มโอได้เฉพาะจากไทยและไต้หวันเท่านั้น ดังนั้น จึงทำให้ไม่มีคู่แข่งรายใหม่ก้าวเข้าสู่ตลาดจีน

5. ภัยคุกคามจากสินค้าทดแทน

Grapefruit จัดเป็นผลไม้นำเข้าระดับ Hi-end มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ซึ่งเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคจีนนิยมส่งมอบเป็นของขวัญที่ระลึกเช่นเดียวกับส้มโอไทย โดยในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาจีนได้นำเข้า Grapefruit จากแอฟริกาได้มากถึงกว่า 9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่นำเข้าส้มโอจากไทยเพียงกว่า 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เท่านั้น ดังนั้น Grapefruit จึงถือเป็นผลไม้สำคัญที่อาจเข้ามาแทนที่ส้มโอไทยได้ง่าย

2.3) มะพร้าวสด

มะพร้าวเป็นผลไม้เมืองร้อนที่ประเทศไทยปลูกค่อนข้างมาก ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมาจีนนำเข้ามะพร้าวแก่และมะพร้าวอ่อนจากไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนำมะพร้าวแก่ไปใช้กับอุตสาหกรรมแปรรูปเครื่องดื่มมะพร้าว ผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าว และถ่านเชื้อเพลิง เป็นต้น ขณะที่มะพร้าวอ่อนใช้สำหรับการดื่มโดยตรง ซึ่งปัจจุบันมะพร้าวอ่อนจากไทยเริ่มได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่ของคนจีน โดยมีการขายอย่างแพร่หลายในเว็บไซต์ค้าปลีกผลไม้ออนไลน์ ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านค้าปลีกผลไม้ทั่วไป ซึ่งมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณลูกละ 15 - 18 หยวน ปัจจุบันมีเพียงไทย มาเลเซีย และไต้หวันเท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้ส่งมะพร้าวอ่อนเข้าสู่ตลาดจีน

ตารางที่ 15 : สถิติการนำเข้ามะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดจากไทยและมาเลเซียของจีน ปี 2555 – 2557
(หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		เปรียบเทียบ ปี 2557 กับ 2556	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
ไทย	1,542	1.69	3,272	4.76	8,610	10.99	163.14%	130.88%
มาเลเซีย	10	0.03	29	0.08	10	0.04	-65.52%	-50%

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน

จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่า มีเฉพาะไทยและมาเลเซียที่ส่งออกมะพร้าวอ่อนเข้าสู่ตลาดจีน (ได้วัน
ไม่ได้ส่งออกมะพร้าวอ่อนสู่จีน) โดยปริมาณการนำเข้ามะพร้าวอ่อนจากไทยตั้งแต่ปี 2555 – 2556 เพิ่มสูงขึ้น
อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยมากกว่าปีละ 1 เท่าตัว ขณะที่การนำเข้าจากมาเลเซียยังคงน้อยมาก

ตารางที่ 16 : สถิตินำเข้ามะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดจากไทยของจีน ปี 2555 – 2557
แยกตามเขตศุลกากร (หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

เขต ศุลกากร จีน	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		เปรียบเทียบ ปี 2557 กับ 2556	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
รวมทุกเขต	1,542	1.69	3,272	4.76	8,610	10.99	163.14%	130.88%
เซี่ยงไฮ้	125	0.18	599	0.59	3,441	3.41	474.46%	477.97%
เซินเจิ้น	1,095	1.23	1,815	2.91	3,179	4.72	75.15%	62.20%
หวงผู่	0	0	689	1.13	1,727	2.57	150.65%	127.43%
เซี่ยเหมิน	44	0.03	137	0.10	176	0.17	28.47%	70.00%
กว่างโจว	239	0.23	23	0.02	84	0.13	265.22%	550.00%

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่า จีนนำเข้ามะพร้าวอ่อนจากไทยเฉพาะมณฑลกวางตุ้ง (เซินเจิ้น หวงฝู และ กว่างโจว) นครเซี่ยงไฮ้ และมณฑลฝูเจี้ยน (เซี่ยเหมิน) โดยพื้นที่ที่น่าสนใจ คือ นครเซี่ยงไฮ้ เนื่องจากมีปริมาณ การนำเข้าเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก ซึ่งจากเดิมในปี 2556 ที่มีปริมาณนำเข้าเป็นอันดับ 3 รองจากเซินเจิ้นและหวงฝู แต่เมื่อปี 2557 กลับมีปริมาณนำเข้ามากเป็นอันดับที่ 1 รวมจำนวน 3,441 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 474.46 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปริมาณการนำเข้าของเซี่ยงไฮ้จะมากที่สุด และมูลค่านำเข้ายอดรวมกลับน้อยกว่า เซินเจิ้นมากกว่า 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตารางที่ 17 : สถิติการนำเข้ามะพร้าวแก่ (สด) จากต่างประเทศของจีน ปี 2555 – 2557 (หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		เปรียบเทียบ ปี 2557 กับ 2556	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
ยอดรวม	176,399	62.29	184,378	62.72	291,488	104.88	58.09%	67.2%
เวียดนาม	144,348	50.90	134,538	45.39	155,613	58.96	15.66%	29.89%
อินโดนีเซีย	23,206	7.65	13,253	3.64	118,393	38.01	793.34%	943.19%
ฟิลิปปินส์	7,799	3.04	36,280	13.21	15,184	5.59	-58.15%	-57.65%
ไทย	746	0.56	270	0.46	1,980	2.22	632.31%	377.02%
มาเลเซีย	116	0.05	36	0.01	317	0.09	772.13%	620.65%

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่า จีนมีความต้องการนำเข้ามะพร้าวแก่จากต่างประเทศเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยแหล่งนำเข้าทั้งหมดมาจากประเทศอาเซียน ซึ่งปริมาณการนำเข้าเกือบทั้งหมดมาจากเวียดนามและอินโดนีเซีย จีนยังคงนำเข้ามะพร้าวแก่จากฟิลิปปินส์ ไทย และมาเลเซียค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตาม หากดูแนวโน้มการนำเข้า จะเห็นได้ว่า จีนเริ่มให้ความสนใจนำเข้ามะพร้าวแก่จากอินโดนีเซีย ไทย และมาเลเซียเพิ่มมากขึ้น โดยปริมาณนำเข้าเมื่อปี 2557 มีอัตราการเติบโตสูงถึงร้อยละ 793.34 ร้อยละ 632.31 และร้อยละ 772.13 ขณะที่การนำเข้าจากฟิลิปปินส์ลดลงถึงครึ่งหนึ่ง

ตารางที่ 18 : สถิติการนำเข้ามะพร้าวแก่ (สด) จากไทยของจีน ปี 2555 – 2557 แยกตามเขตศุลกากร (หน่วยน้ำหนัก : ตัน / หน่วยเงิน : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

เขต ศุลกากร จีน	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		เปรียบเทียบ ปี 2557 กับ 2556	
	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า	ปริมาณ นำเข้า	มูลค่า นำเข้า
รวมทุกเขต	746	0.56	270	0.46	1,980	2.22	632.31%	377.02%
เซินเจิ้น	265	0.41	270	0.46	1,438	1.99	432.59%	332.61%
ไหโข่ว	481	0.15	0	0	499	0.18	N.A.	N.A.
ต้าเหลียน	0	0	0	0	43	0.05	N.A.	N.A.

หมายเหตุ : ข้อมูลสถิติอ้างอิงจากกรมศุลกากรจีน

จากตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่า พื้นที่หลักที่นำเข้ามะพร้าวแก่จากไทย คือ เซินเจิ้น และมีแนวโน้มนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมี 2557 มีอัตราการนำเข้าเติบโตค่อนข้างมากถึงร้อยละ 432.59 ขณะที่ไหโข่ว (มณฑลไห่หนาน) หยุดการนำเข้าไปเมื่อปี 2556 และต้าเหลียน (มณฑลเหลียวหนิง) นำเข้ามะพร้าวแก่จากไทยเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2557

การวิเคราะห์ SWOT มะพร้าวไทยในตลาดจีน :

1. จุดแข็ง

มะพร้าวของไทยมีคุณภาพดี เนื้อขาวหนา น้ำหวานหอม มะพร้าวของไทยมีผลผลิตต่อต้นค่อนข้างสูง โดยทั่วไปมะพร้าวจีนที่ปลูกในมณฑลไห่หนานมักมีผลผลิตต่อต้นเพียง 18 ลูก ฟิลิปปินส์มีผลผลิตต่อต้นประมาณ 40 กว่าลูก ขณะที่ไทย เวียดนาม และอินโดนีเซียมีผลผลิตต่อต้นมากกว่า 100 ลูก นอกจากนี้ ปัจจุบันจีนอนุญาตให้นำเข้ามะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดจากไทย มาเลเซีย และได้หวั่นเท่านั้น โดยที่มาเลเซียมีผลผลิตมะพร้าวดังกล่าวยังไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ จึงทำให้ส่งมะพร้าวเข้าสู่ตลาดจีนค่อนข้างน้อย ขณะที่ได้หวั่นมีข้อกีดในเรื่องสภาพแวดล้อมการเพาะปลูก ส่งผลให้มีผลผลิตมะพร้าวไม่มากนัก อีกทั้งคุณภาพยังไม่ดีพอ จึงไม่เหมาะสมสำหรับส่งออกเข้าสู่ตลาดจีน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ไทยค่อนข้างมีจุดแข็งในเรื่องค่าปลูกมะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดในตลาดจีนมากกว่ามาเลเซียและได้หวั่น

2. จุดอ่อน

มะพร้าวของไทยยังมีราคานำเข้าต่อหน่วยค่อนข้างสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอาเซียนอื่น ๆ โดยปี 2557 ราคานำเข้ามะพร้าวแก่ต่อหน่วยของไทยสูงถึงกิโลกรัมละ 1.12 ดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซียมีราคานำเข้าต่อหน่วยเฉลี่ยเพียงกิโลกรัมละ 0.38 ดอลลาร์สหรัฐ 0.32 ดอลลาร์สหรัฐ 0.37 ดอลลาร์สหรัฐ และ 0.28 ดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้จีนยังนำเข้ามะพร้าวแก่จากไทยค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับเวียดนาม อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

3. โอกาส

จากข้อมูลการสำรวจของศูนย์วิจัยมะพร้าวภายใต้สถาบันวิทยาศาสตร์การเกษตรเขตร้อนประเทศจีนพบว่า แต่ละปีภายในตลาดจีนมีความต้องการบริโภคและแปรรูปมะพร้าวประมาณ 2,600 ล้านลูก โดยพื้นที่เพาะปลูกมะพร้าวร้อยละ 99 ของจีนคือมณฑลไห่หนาน ซึ่งมีผลผลิตมะพร้าวต่อปีประมาณ 200 ล้านลูกเท่านั้น ประกอบกับระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมา มณฑลไห่หนานประสบกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีศัตรูพืช วิธีการเพาะปลูก ล้าหลัง และมีการรื้อถอนพื้นที่เพาะปลูกมะพร้าวเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น จึงทำให้ผลผลิตมะพร้าวของไห่หนานมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการในท้องตลาด จึงทำให้จีนจำเป็นต้องนำเข้ามะพร้าวจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศอาเซียน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เพาะปลูกมะพร้าวค่อนข้างมาก

ปัจจุบัน นักท่องเที่ยวจีนนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักท่องเที่ยวจีนจำนวนมากมีโอกาสได้ลิ้มลองรสชาติน้ำมะพร้าวอ่อนของไทยที่มีวางขายอย่างแพร่หลายในจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย เกิดเป็นกระแสความนิยมดื่มน้ำมะพร้าวอ่อนมากขึ้นในกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่ จึงทำให้จีนนำเข้ามะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดจากไทยเพิ่มขึ้นตามลำดับ

4. อุปสรรค

ประเทศอาเซียนเป็นแหล่งเพาะปลูกมะพร้าวที่สำคัญ และมีการส่งออกเข้าสู่ตลาดจีนค่อนข้างมาก โดยส่วนแบ่งตลาดในจีนเกือบทั้งหมดเป็นของเวียดนามและอินโดนีเซีย ไทยยังคงมีส่วนแบ่งตลาดค่อนข้างน้อยมาก เนื่องจากราคามะพร้าวแก่ต่อหน่วยของไทยจัดอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูงมาก ยังไม่เหมาะสมสำหรับใช้ในภาคอุตสาหกรรมของจีนมากนัก ขณะที่มะพร้าวอ่อนยังเป็นที่นิยมเฉพาะกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่เท่านั้น ผู้บริโภคจีนทั่วไปมองว่ามะพร้าวอ่อนจากไทยเป็นสินค้าใหม่ที่ราคาขายค่อนข้างสูง ไทยยังคงต้องใช้เวลามากเพื่อเพาะปลูก การบริโภคน้ำมะพร้าวอ่อนอีกพอสมควร จึงจะสามารถทำให้กลายเป็นผลไม้ที่ติดตลาดเหมือนกับทุเรียน

นอกจากนี้ แม้ว่าไทยจะมีผลผลิตมะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดตลอดทั้งปี แต่ผู้บริโภคจีนนิยมดื่มน้ำมะพร้าวอ่อนในช่วงอากาศร้อนเป็นหลัก และเมื่อเข้าสู่ฤดูหนาวผู้บริโภคจีนจะหันมาดื่มเครื่องดื่มร้อนเป็นสำคัญ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมักพบเห็นมะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดของไทยวางจำหน่ายในท้องตลาดเฉพาะช่วงฤดูร้อนของจีนเท่านั้น (เดือนมิถุนายน – กันยายน)

ตารางที่ 19 : สรุปการวิเคราะห์ SWOT มะพร้าวสดของไทยในตลาดจีน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1) มะพร้าวไทยมีคุณภาพดี เนื้อขาวหนา น้ำรสชาติน้ำหวานหอม 2) มีผลผลิตต่อต้นค่อนข้างสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตของท้องถิ่นจีนและฟิลิปปินส์	1) ราคานำเข้าต่อหน่วยของมะพร้าวไทยแพงกว่าเวียดนาม อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ค่อนข้างมาก

โอกาส	อุปสรรค
<p>1) ผลผลิตมะพร้าวในจีนแต่ละปีไม่เพียงพอับความต้องการในตลาด จึงจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศค่อนข้างมาก โดยเฉพาะกลุ่มอาเซียน</p> <p>2) กระแสการท่องเที่ยวไทยที่เติบโต ได้ช่วยกระตุ้นความนิยมในการดื่มน้ำมะพร้าวอ่อนของไทยมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภคจีนรุ่นใหม่</p>	<p>1) มะพร้าวแกงมีคู่แข่งในตลาดจีนจำนวนมาก โดยเวียดนามและอินโดนีเซียมีส่วนแบ่งตลาดสูงที่สุด เนื่องจากราคามะพร้าวต่อหน่วยต่ำกว่าของไทยค่อนข้างมาก</p> <p>2) มะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดของไทยเป็นที่นิยมเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภคจีนรุ่นใหม่ ยังต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะอีกช่วงหนึ่ง จึงจะสามารถติดตลาดจีนรวมถึงมักขายได้เฉพาะช่วงฤดูร้อนของจีน โดยช่วงฤดูหนาวผู้บริโภคจีนนิยมดื่มเครื่องดื่มร้อน</p>

การวิเคราะห์มะพร้าวไทยในตลาดจีนด้วยโมเดล 5 Forces :

1. สภาพการแข่งขันในปัจจุบัน

จีนมีความต้องการใช้มะพร้าวแกงในภาคอุตสาหกรรมผลิตและแปรรูปค่อนข้างมาก ปัจจุบันภายในประเทศมีผลผลิตไม่เพียงพอ โดยมะพร้าวแกงประมาณร้อยละ 99 ของจีนเพาะปลูกที่มณฑลไห่หนาน แต่ละปีเพียงมีผลผลิตประมาณ 80,000 - 90,000 ตัน และจำเป็นต้องนำเข้าจากกลุ่มประเทศอาเซียนอีกจำนวนมาก โดยปี 2557 จีนนำเข้ามะพร้าวแกงจากเวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และมาเลเซียรวมทั้งสิ้นประมาณ 291,500 ตัน โดยผู้นำตลาดรายใหญ่ คือ เวียดนามและอินโดนีเซีย ซึ่งครองสัดส่วนตลาดมะพร้าวแกงนำเข้าจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด ขณะที่ไทยมีสัดส่วนตลาดเพียงประมาณร้อยละ 2 ของตลาดมะพร้าวแกงนำเข้าทั้งหมดเท่านั้น

สำหรับมะพร้าวอ่อนบริโภคผลสด จีนมีผลผลิตวางจำหน่ายในตลาดน้อยมาก ซึ่งอาจพบเห็นได้เพียงเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวของมณฑลไห่หนานเท่านั้น (จีนมีความต้องการใช้มะพร้าวในภาคอุตสาหกรรมปริมาณมาก จึงเน้นที่การผลิตมะพร้าวแกงเป็นสำคัญ) ทั้งนี้ จีนอนุญาตให้นำเข้ามะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดได้เฉพาะจากไทย มาเลเซีย และได้หวันเท่านั้น แต่ปัจจุบันมีเพียงไทยและมาเลเซียที่ส่งมะพร้าวอ่อนเข้าตลาดจีน โดยไทยเป็นผู้ครอบครองส่วนแบ่งตลาดเกือบทั้งหมด

2. อำนาจการต่อรองของซัพพลายเออร์ (ผู้เพาะปลูกในไทย)

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ปริมาณความต้องการมะพร้าวจากไทยในตลาดต่างประเทศมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะมะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดที่สอดคล้องกับกระแสการดื่มเพื่อสุขภาพของตลาดสหรัฐอเมริกาและจีน เป็นผลให้มีการเพาะปลูกในไทยมากขึ้นและมีราคาขายดีขึ้น โดยราคารับซื้อมะพร้าวอ่อนหน้าสวนในปัจจุบันเฉลี่ยอยู่ที่ลูกละ 17-20 บาท ซึ่งจัดเป็นเกณฑ์ราคาที่ค่อนข้างดี การส่งออกขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จากสถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ชาวสวน (ในฐานะซัพพลายเออร์ให้แก่ผู้ส่งออก) ค่อนข้างมีอำนาจในการกำหนดราคาขายได้มากกว่าผู้ส่งออก เนื่องจากในต่างประเทศมีความต้องการที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับมะพร้าวแกงนั้นมีราคาซื้อขายหน้าสวนเฉลี่ยอยู่ที่ลูกละ 10 – 12 บาท จัดอยู่ในเกณฑ์ราคา ระดับทั่วไป ซึ่งมะพร้าวแกงของไทยจะนำไปใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปเป็นน้ำกะทิหรือกะทิผงเพื่อการส่งออก ต่างประเทศมากกว่าการส่งออกมะพร้าวแกงผลสด ดังนั้น จึงยังไม่มีปัญหาการต่อรองราคามะพร้าวแกงผลสด สำหรับการส่งออกระหว่างผู้เพาะปลูกและผู้ส่งออกในไทยมากนัก

3. อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ (ผู้นำเข้าในจีน)

สำหรับมะพร้าวแกงนั้น เนื่องจากปัจจุบันจีนมีแหล่งนำเข้าจากอาเซียนถึง 5 ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และมาเลเซีย จึงเป็นผลให้ผู้นำเข้าในจีน (ในฐานะผู้รับซื้อมะพร้าว) มีทางเลือกและมีอำนาจในการต่อรองจากผู้ส่งออกในอาเซียนได้ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของไทยที่มีส่วนแบ่ง ตลาดการนำเข้าที่ค่อนข้างน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับเวียดนามและอินโดนีเซีย จึงทำให้ผู้นำเข้ามะพร้าวแกงจากไทยมีบทบาทในการต่อรองราคาจากผู้ส่งออกของไทยค่อนข้างสูง

สำหรับมะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดนั้น ปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมอย่างดีในกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่ ของจีน โดยจีนอนุญาตอนุญาตให้นำเข้าได้จากไทย มาเลเซีย และได้หวันเท่านั้น โดยที่ขณะนี้ตลาดนำเข้าเกือบ ทั้งหมดมาจากประเทศไทย ผู้นำเข้าในจีนไม่มีทางเลือกนำเข้าจากแหล่งอื่น จึงทำให้ผู้นำเข้าในจีนมีบทบาทในการต่อรองราคาจากผู้ส่งออกไทยได้ค่อนข้างน้อยมาก

4. ภัยคุกคามจากผู้แข่งขันรายใหม่

สำหรับมะพร้าวแกงนั้น ตลอดช่วงที่ผ่านมาได้นำเข้าจาก 5 ประเทศอาเซียนมาโดยตลอด เนื่องจากมีผลผลิตมากที่สุดในโลก และยังสามารถป้อนเข้าสู่ตลาดจีนได้อย่างเพียงพอ อย่างไรก็ตาม ในอนาคตหากตลาดจีน มีความต้องการมะพร้าวแกงมากขึ้น และประเทศอาเซียนมีผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการแล้ว จีนอาจมีแนวโน้มหันไปนำเข้าจากกลุ่มประเทศเอเชียใต้แทน เช่น อินเดีย (ในอดีตเคยนำเข้าจำนวนน้อย) และศรีลังกา (ไม่เคยนำเข้ามาก่อน) หรือนำเข้าจากกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา (ไม่เคยนำเข้ามาก่อน) เช่น บราซิล และ เม็กซิโก เป็นต้น

สำหรับมะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดนั้น มีความเป็นไปได้ที่จีนอาจจะอนุญาตให้นำเข้าจากประเทศ อาเซียนอื่น ๆ นอกจากไทย มาเลเซีย และได้หวัน ซึ่งเวียดนาม อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ล้วนมีผลผลิตมะพร้าว อ่อนบริโภคสดเช่นเดียวกับไทยเช่นกัน ดังนั้น อาจกลายเป็นคู่แข่งรายใหม่ที่เข้ามาแย่งส่วนแบ่งการตลาดในจีน บางส่วนไปจากไทยได้ในอนาคต

5. ภัยคุกคามจากสินค้าทดแทน

สำหรับมะพร้าวแกงยังไม่มีสินค้าใดมาทดแทนได้ ด้วยความต้องการที่เติบโตอย่างต่อเนื่องในจีน จึง ทำให้จีนยังต้องนำเข้าจากอาเซียนต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะไม่มีสินค้าอื่นมาแทนที่ แต่ปริมาณมะพร้าวแกง ของไทยในตลาดจีนยังน้อยมากและยากที่จะกลายเป็นผู้นำตลาดจีน เนื่องจากมีราคาค่อนข้างแพงเมื่อเทียบกับ ประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ

มะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดมีสินค้าทดแทน คือ เครื่องดื่มน้ำมะพร้าวบรรจุกล่อง ซึ่งแม้อาจไม่ได้รสชาติต้นตำรับของมะพร้าวอ่อนสด แต่ได้มีการปรุงแต่งกลิ่นและรสชาติที่สอดคล้องกับผู้บริโภคในจีน อีกทั้งมีราคาถูกกว่ามะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดค่อนข้างมาก เก็บรักษาได้นาน ดื่มได้สะดวก และหาซื้อได้ง่ายตามซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านสะดวกซื้อ และแผงขายเครื่องดื่มทั่วไป

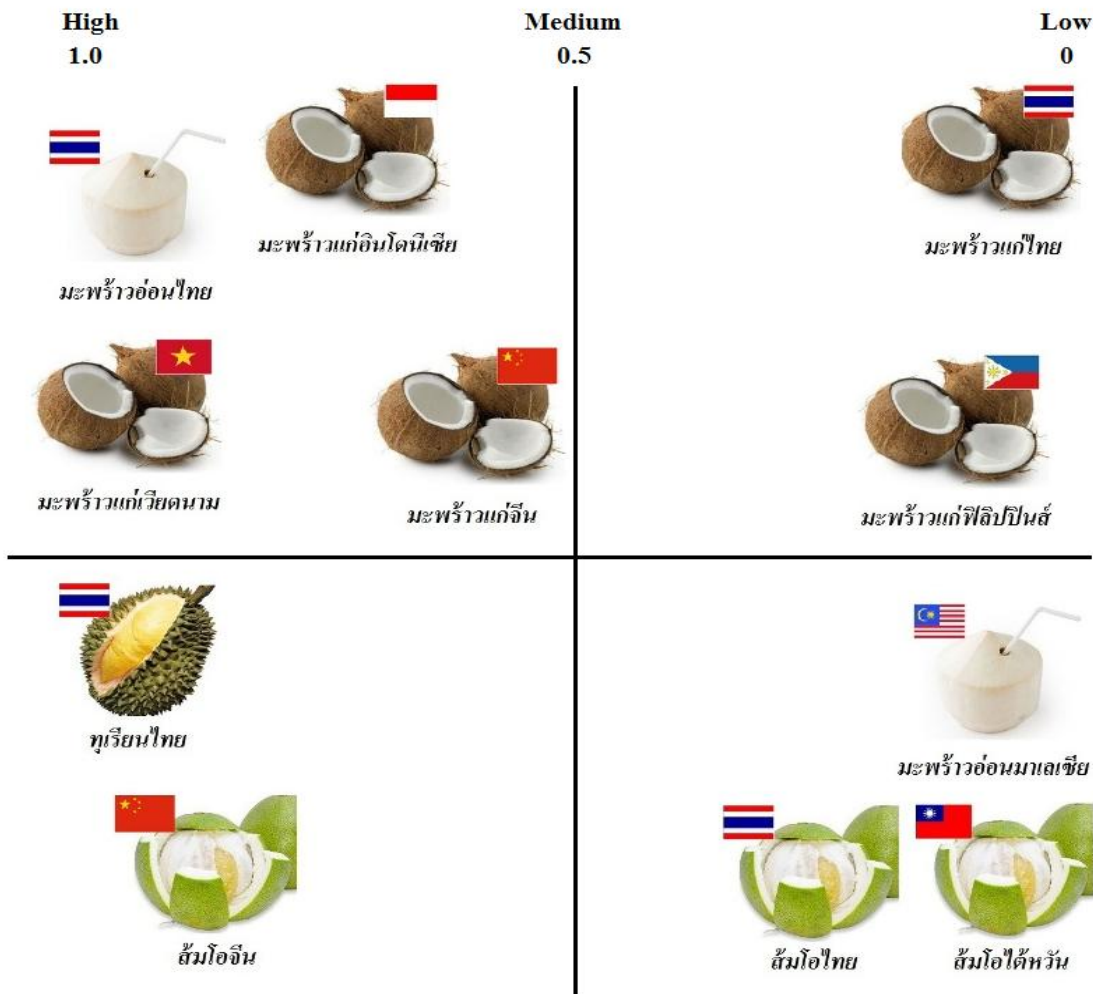
การวิเคราะห์ตัวอย่างผลไม้ไทย 3 ชนิดด้วยโมเดล BCG Matrix :

ตารางที่ 20 : วิเคราะห์ BCG Matrix สถานการณ์ผลไม้ไทยกับประเทศคู่แข่งในจีนปี 2557

ชนิดผลไม้ / ประเทศ		ผลผลิต ในตลาดจีน ปี 2557 (ตัน)	อัตรา การเติบโต	ส่วนแบ่งตลาด ของคู่แข่ง รายใหญ่สุด	ส่วนแบ่งตลาด ของแต่ละ ประเทศ	ส่วนแบ่ง ตลาด สัมพัทธ์
ทุเรียน	ไทย	315,475	-2.02%	100%	100%	1.0
มะพร้าว อ่อน	ไทย	8,610	160.09%	99.87%	99.87%	1.0
	มาเลเซีย	10	-66.31%		0.13%	0.001
ชนิดผลไม้ / ประเทศ		ผลผลิต ในตลาดจีน ปี 2557 (ตัน)	อัตรา การเติบโต	ส่วนแบ่งตลาด ของคู่แข่ง รายใหญ่สุด	ส่วนแบ่งตลาด ของแต่ละ ประเทศ	ส่วนแบ่ง ตลาด สัมพัทธ์
ส้มโอ	ไทย	3,840	-32.3%	99.83%	0.10%	0.001
	ไต้หวัน	2,600	13.0%		0.07%	0.0007
	จีน	3,900,000	5.0%		99.83%	1.0
มะพร้าว แก่	ไทย	1,980	632.31%	41.20%	0.53%	0.01
	เวียดนาม	155,613	15.66%		41.20%	1.0
	อินโดนีเซีย	118,392	793.34%		31.35%	0.76
	ฟิลิปปินส์	15,184	-58.15%		4.02%	0.09
	จีน	86,500	N.A.		22.90%	0.56

หมายเหตุ : อ้างอิงข้อมูลสถิติจากตารางที่ 9 , 11 , 15 และ 17

ส่วนแบ่งตลาดสัมพัทธ์

จากการวิเคราะห์ตัวอย่างผลไม้ไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งด้วยโมเดล BCG Matrix ข้างต้น สามารถสรุปประเด็นสำคัญตามทฤษฎี BCG Matrix ได้ดังนี้

- (1) ทุเรียนไทยจัดอยู่ในตำแหน่ง Cash Cows กล่าวคือ มีส่วนแบ่งการตลาดที่สูงมาก (ส่วนแบ่งตลาด 100%) ขณะที่ผลผลิตในตลาดจีนเติบโตค่อนข้างคงที่แล้ว ถือเป็นสินค้าติดตลาดจีน ซึ่งไทยไม่ต้องทุ่มทุนเพื่อประชาสัมพันธ์ ผู้บริโภคก็รู้จักดีและนิยมรับประทานทุเรียนไทยอย่างต่อเนื่อง
- (2) ส้มโอไทยจัดอยู่ในตำแหน่ง Dogs กล่าวคือ มีส่วนแบ่งตลาดค่อนข้างน้อยมาก และอัตราการเติบโตในตลาดจีนลดลง ถือเป็นสินค้าระดับ hi-end ที่ยังไม่ติดตลาดจีน ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังไม่นิยมซื้อมารับประทานเป็นประจำ เนื่องจากราคาค่อนข้างแพงมาก ส้มโอจีนเป็นสินค้าติดตลาดที่ผู้บริโภคจีนนิยมมาก ดังนั้น ไทยอาจต้องลงทุนประชาสัมพันธ์และผลักดันการนำเข้าสู่ตลาดจีนอย่างมากจึงจะทำให้ส้มโอไทยได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย

- (3) มะพร้าวแก่ไทยจัดอยู่ในตำแหน่ง Question Marks กล่าวคือ เป็นสินค้าที่มีอัตราการเติบโตดีมาก แต่ยังมีส่วนแบ่งตลาดน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ และยังมีคู่แข่งสำคัญคือ เวียดนาม อินโดนีเซีย และจีนที่อยู่ในตำแหน่ง Stars ซึ่งทั้งหมดมีส่วนแบ่งตลาดรวมมากกว่า 90%
- (4) มะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดของไทยจัดอยู่ในตำแหน่ง Stars กล่าวคือ มีส่วนแบ่งการตลาดสูงมาก (ส่วนแบ่งตลาด 100%) และมีอัตราการเติบโตในตลาดจีนค่อนข้างสูง ถือเป็นสินค้าที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในตลาดจีนปัจจุบัน ทั้งนี้ แม้ว่ามาเลเซียมีส่วนแบ่งตลาดน้อยมาก และไม่อาจนับได้ว่าเป็นคู่แข่งของไทย แต่ไทยยังคงต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์และเร่งการส่งออกมะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดเข้าสู่ตลาดจีนอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้กลายเป็นสินค้าติดตลาดจีนอย่างถาวร

3. ข้อสังเกตเรื่องทุเรียนสด ส้มโอ และมะพร้าวสดของไทยในตลาดจีน

จีนถือเป็นตลาดการบริโภคขนาดใหญ่ เศรษฐกิจเติบโตอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริโภคจีนโดยทั่วไปมีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น และมีกำลังซื้อเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ โดยผู้บริโภคจีนรุ่นใหม่ให้ความสนใจกับการซื้อสินค้าจากเว็บไซต์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ปัจจุบันจีนได้ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของศุลกากรและ CIQ โดยเฉพาะในเรื่องการอำนวยความสะดวกด้านพิธีการผ่านด่านและการตรวจสอบสินค้า ทั้งนี้ เหตุผลดังกล่าวทั้งหมดได้สะท้อนถึงโอกาสอันดีสำหรับธุรกิจส่งออกผลไม้ไทยสู่ตลาดจีน โดยหลังจากทำการวิเคราะห์ตัวอย่างผลไม้ไทยทั้ง 3 ชนิดในตลาดจีนแล้ว สามารถสรุปข้อสังเกตที่สำคัญดังนี้

ทุเรียน : แม้ว่าปัจจุบันจะมีไทยเพียงประเทศเดียวที่สามารถส่งออกทุเรียนสดเข้าสู่ตลาดจีนได้ และทุเรียนสดของไทยได้เข้าสู่ตลาดจีนเป็นระยะเวลาค่อนข้างนาน ซึ่งผู้บริโภคจีนรู้จักและยอมรับทุเรียนไทยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มตลาดผู้บริโภคระดับกลาง-ล่าง อย่างไรก็ตาม มาเลเซียได้พยายามสร้างกลยุทธ์ที่แตกต่างด้วยการเจาะตลาดผู้บริโภคระดับ hi-end โดยถึงแม้ มาเลเซียจะไม่สามารถส่งทุเรียนสดเข้าสู่ตลาดจีนได้ในปัจจุบัน แต่ก็ได้คัดสรรเนื้อทุเรียนแช่แข็งที่โปรโมทว่าเป็นสินค้าจากธรรมชาติที่มีคุณภาพสูงป้อนเข้าสู่ตลาดจีนอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับรับประกันคุณภาพและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคจีนด้วยระบบบาร์โคดที่สามารถติดตามสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทุเรียนนั้น ๆ ได้ ซึ่งมุ่งเน้นเจาะกลุ่มผู้บริโภคระดับ hi-end เป็นการเฉพาะ ปัจจุบัน แม้ว่าไทยจะเริ่มมีการผลักดันทุเรียนก้านยาวที่ได้รับขนานนามว่าเป็นสุดยอดคุณภาพทุเรียนในจีน และเริ่มเป็นที่รู้จักของกลุ่มผู้บริโภค hi-end แล้วเช่นกัน อย่างไรก็ตาม การดำเนินกลยุทธ์การตลาดของมาเลเซียยังถือเป็นความท้าทายที่สำคัญของทุเรียนไทยในตลาดจีน ดังนั้น ประเด็นที่ไทยควรให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง คือ คุณภาพของทุเรียนสดที่ส่งเข้าสู่ตลาดจีน เพื่อรักษากลุ่มผู้บริโภคระดับกลาง-ล่างอย่างมั่นคง

พร้อมกับพยายามผลักดันการสร้างและบริหารแบรนด์เพื่อให้เป็นที่รับรู้ในกลุ่มผู้บริโภคจีนมากขึ้น นอกจากนี้
ยังควรเพิ่มการโปรโมททุเรียนก้านยาวของไทยในตลาดผู้บริโภคระดับ hi-end อย่างต่อเนื่อง

ส้มโอ : ปัจจุบันมีเพียงเฉพาะไทยและไต้หวันเท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้ส่งออกส้มโอเข้าสู่ตลาดจีน โดย
ส้มโอของไทยยังมีส่วนแบ่งตลาดมากกว่าไต้หวันเกือบ 1 เท่าตัว ทว่า ส้มโอไทยยังมีส่วนแบ่งตลาดในจีนน้อย
มากเมื่อเปรียบเทียบกับส้มโอท้องถิ่นจีน (ส้มโอจีนครองส่วนแบ่งตลาดเกือบ 100 %) โดยในปัจจุบันจีนมีส้มโอ
หลากหลายสายพันธุ์และมีรสชาติไม่ด้อยไปกว่าส้มโอจากต่างประเทศ และมีราคาถูกกว่าส้มโอนำเข้าหลายเท่า
เป็นผลให้ส้มโอไทยในตลาดจีนซึ่งมีเพียงสายพันธุ์ทองดีและขาวน้ำผึ้งอาจไม่ได้มีข้อได้เปรียบแตกต่างไปจาก
ส้มโอจีนหรือไต้หวันอย่างชัดเจน จึงทำให้ส้มโอต้องเผชิญการแข่งขันกับส้มโอจีนและไต้หวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องราคาส้มโอไทยที่ค่อนข้างสูงกว่ามาก จึงทำให้ผู้บริโภคจีนไม่นิยมซื้อส้มโอไทยเก็บไว้
รับประทานเป็นผลไม้ประจำบ้าน แต่จะใช้สำหรับส่งมอบเป็นของขวัญที่ระลึกในฐานะผลไม้ hi-end นอกจากนี้
เนื่องจากส้มโอไทยมีราคาค่อนข้างสูง จึงทำให้ในตลาดจีนมีการนำส้มโออื่น ๆ มาแอบอ้างว่าเป็นส้มโอไทยเพื่อ
หวังเก็งกำไร ซึ่งอาจทำให้ส้มโอไทยสูญเสียภาพลักษณ์ที่ดีในระยะยาว ดังนั้น ไทยจึงควรให้ความสำคัญกับ
การสร้างแบรนด์ เพื่อเป็นการควบคุมและป้องกันการปลอมแปลงแอบอ้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มะพร้าวแก่ : ตลาดการบริโภคในจีนยังคงมีความต้องการนำเข้ามะพร้าวแก่จากต่างประเทศอย่าง
ต่อเนื่อง ทั้งนี้ แม้ว่าจีนจะนำเข้ามะพร้าวแก่จากไทยเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว แต่ส่วนแบ่งตลาดของมะพร้าวแก่ไทย
ยังคงน้อยกว่าเวียดนาม อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ค่อนข้างมาก โดยปัจจุบันมะพร้าวแก่ของไทยมีราคานำเข้า
ต่อหน่วยสูงกว่าประเทศอื่น ๆ หลายเท่าตัว จึงอาจเป็นอุปสรรคสำคัญในการขยายส่วนแบ่งตลาดของมะพร้าวแก่
ไทยในจีน

มะพร้าวอ่อนบริโภคผลสด : ปัจจุบันมะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดของไทยเริ่มได้รับความนิยมอย่างมาก
ในกลุ่มผู้บริโภคจีนรุ่นใหม่ ถือเป็นสินค้าใหม่ที่น่าสนใจเนื่องจากจีนมีการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
 ทั้งนี้ แม้ว่ามาเลเซียจะเป็นประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ส่งมะพร้าวอ่อนบริโภคผลสดเข้าสู่ตลาดจีนเช่นเดียวกับไทย
แต่การนำเข้าในตลาดจีนยังคงมีปริมาณน้อยมาก จึงทำให้มะพร้าวอ่อนของไทยอยู่ในลักษณะค่อนข้างผูกขาด
รายเดียวในตลาดจีน ทว่า ปัจจุบันมะพร้าวอ่อนของไทยยังคงได้รับความนิยมเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภคจีนรุ่นใหม่
เป็นสำคัญ ดังนั้น ไทยยังจำเป็นต้องใช้เวลาบ่มเพาะตลาดการบริโภคอีกช่วงระยะเวลาหนึ่ง จึงจะสามารถสร้าง
ความนิยมได้ในกลุ่มผู้บริโภคจีนทุกกลุ่ม

1. การวิเคราะห์ความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างประเทศของจีนด้วยโมเดล PEST

1) ทิศทางนโยบายทางการเมือง (Politics) :

ตามที่ประเทศจีนได้บุกเบิกพัฒนาพื้นที่ต่าง ๆ สู่ความเป็นเมืองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เริ่มขาดแคลนทรัพยากรน้ำมากขึ้น พื้นที่เพาะปลูกลดลงและคุณภาพของที่ดินด้านการเกษตรถดถอย รวมถึงแรงงานด้านการเกษตรเริ่มก้าวเข้าสู่วัยชรา ขาดแคลนแรงงานรุ่นใหม่ และต้นทุนแรงงานที่สูงขึ้น ทั้งหมดล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรของจีนในปัจจุบัน

ทั้งนี้ ถึงแม้จีนจะกังวลว่าการนำเข้าและการดึงดูดทรัพยากรจากต่างประเทศจะทำได้ความสามารถในการควบคุมซัพพลายธัญญาหารภายในประเทศลดลง ทว่า การพึ่งพาเฉพาะทรัพยากรในจีนเพียงอย่างเดียวยังไม่สามารถรองรับกับความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องได้ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจีนจึงได้แสดงนโยบายที่ชัดเจนว่า การที่จะช่วยให้ภาคเกษตรกรรมของจีนเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรและตลาดทั้งภายในจีนและต่างประเทศ ซึ่งสามารถคาดการณ์ได้ว่า ภายในอนาคตอันใกล้จีนจะพยายามร่วมมือเชิงลึกในด้านการเกษตรกับต่างประเทศทั้งด้านการลงทุน การค้า และเทคโนโลยี ตัวอย่างเช่น การขยายความร่วมมือด้านการค้าสินค้าเกษตร การส่งเสริมธุรกิจจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศ การใช้ทรัพยากรจากต่างประเทศมาเติมเต็มในส่วนที่จีนขาดแคลน การดึงดูดเงินทุนต่างชาติเข้าสู่ตลาดจีน การเพิ่มความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี และส่งเสริมการพัฒนาภาคเกษตรกรรมจีนสมัยใหม่ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ในความเป็นจริงนั้นรัฐบาลจีนได้นำการค้าและการลงทุนด้านการเกษตรระหว่างประเทศเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของนโยบายการต่างประเทศของจีน โดยเมื่อปี 2556 – 2557 ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง และนายกรัฐมนตรีหลี่ เค่อเฉียงได้เดินทางเยือนกลุ่มประเทศละตินอเมริกา ออสเตรเลีย และยุโรปตะวันออก โดยมุ่งเน้นด้านการค้าและการลงทุนด้านการเกษตรเป็นประเด็นสำคัญ เช่น การอำนวยความสะดวกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของกระบวนการผ่านพิธีการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตร การขยายช่องทางนำเข้าสินค้า

เกษตรจากต่างประเทศ การส่งเสริมให้วิสาหกิจจีนเข้าลงทุนในต่างประเทศเพื่อมีส่วนร่วมช่วยกระตุ้นในการส่งสินค้าประเภทัญญาหารเข้าสู่ตลาดจีนมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งได้รับกล่าวขานว่าเป็น “นโยบายการทูตภาคเกษตรกรรม” ที่รัฐบาลจีนชุดปัจจุบันให้ความสำคัญอย่างมาก และใช้เป็นประเด็นหลักในการร่วมมือกับนานาประเทศทั่วโลก โดยมีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

(1) การขยายช่องทางนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการนำเข้า และเพิ่มระดับความสามารถในการเจรจาหรือของผู้ประกอบการนำเข้าสินค้าในประเทศจีน ซึ่งจะช่วยให้ผู้นำเข้าจีนได้รับราคาที่ต่ำลงและลดความเสี่ยงเรื่องการกีดกันห้ามนำเข้าสินค้า โดยจัดเป็นกรอบนโยบายหนึ่งที่จีนใช้หรือความร่วมมือด้านการเกษตรกับต่างประเทศ เช่น กรณีที่ธุรกิจจีนมีแนวโน้มนำเข้าข้าวโพดจากสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ภาครัฐบาลจีนจึงได้เร่งขั้นตอนอนุมัติการเปิดตลาดข้าวโพดนำเข้าจากอาร์เจนตินาและยูเครนภายในประเทศจีน ซึ่งได้ใช้เวลาพิจารณาอนุมัติเพียงไม่กี่เดือนจากปกติที่จำเป็นต้องผ่านการตกลงหารือนานเป็นเวลาถึงหลายปี

นอกจากนี้ ประเทศจีนยังได้ศึกษาสภาพการณ์สินค้าเกษตรของต่างประเทศอย่างละเอียด เพื่อพยายามแสวงหาความร่วมมือในรูปแบบการแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน โดยที่ผ่านมาได้ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการ “ผักสดแลกน้ำมัน” และ “รถไฟความเร็วสูงแลกข้าวสาร” กับประเทศไทยแล้ว ซึ่งนับเป็นความร่วมมือการเกษตรตัวอย่างที่ช่วยขยายช่องทางนำเข้าสินค้าเกษตรเพื่อรองรับกับปริมาณความต้องการในประเทศจีน

(2) การส่งเสริมให้วิสาหกิจจีนลงทุนด้านการเกษตรในต่างประเทศ ซึ่งเป็นนโยบายที่สนับสนุนให้วิสาหกิจจีนเข้าไปมีบทบาทด้านการผลิตในต่างประเทศมากขึ้น พร้อมกับกระตุ้นการส่งสินค้าเกษตรกลับเข้าสู่ตลาดจีน ตัวอย่างเช่น รัฐบาลจีนได้สร้างให้เมืองรู่ยี่ของมณฑลยูนนานเป็นพื้นที่โครงการนำร่องความร่วมมือด้านการเกษตรกับพม่า ซึ่งทั้งสองประเทศจะบุกเบิกพัฒนาความร่วมมือที่สำคัญ 9 สาขา อาทิ การเพาะปลูกข้าวอินทรีย์ การเพาะปลูกผักอินทรีย์ การเพาะปลูกผลไม้เมืองร้อน การเพาะปลูกดอกไม้ การเพาะเลี้ยงสัตว์ และการประมงเชิงนิเวศ เป็นต้น โดยจีนเป็นผู้ออกเงินทุนและเทคโนโลยี ขณะที่พม่าเป็นฝ่ายสนับสนุนพื้นที่และแรงงาน หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะส่งกลับเข้าสู่ตลาดจีน ซึ่งนับเป็นการแก้ไขข้อจำกัดด้านพื้นที่เพาะปลูกของเมืองรู่ยี่ พร้อมกับช่วยกระตุ้นการพัฒนาภาคเกษตรกรรมและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรของพม่า ทั้งนี้ กลยุทธ์ส่งเสริมการลงทุนภาคการเกษตรของจีนในต่างประเทศในปัจจุบันยังจัดอยู่ในระยะเริ่มต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการออกไปทุนในทวีปเอเชียและแอฟริกาเป็นสำคัญ โดยการลงทุนในกลุ่มประเทศอื่น ๆ ยังคงมีไม่มากนัก เช่น การลงทุนผลิตเนื้อหมูและผลิตภัณฑ์นมในสหรัฐอเมริกา การลงทุนเพาะเลี้ยงวัวและแปรรูปเนื้อวัวในนิวซีแลนด์ การลงทุนเพาะปลูกธัญพืชในบัลแกเรีย เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดล้วนสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการออกไปลงทุนด้านการเกษตรหลากหลายสาขาของจีนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ตามที่จีนได้ขยายการเปิดกว้างการลงทุนภาคการเกษตรในจีนสำหรับธุรกิจต่างชาติ เป็นผลให้หลายปีที่ผ่านมามีบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ของสหรัฐอเมริกาและยุโรปเข้าลงทุนในสาขาการเกษตร ของจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันธุรกิจต่างชาติเหล่านี้เริ่มปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การลงทุนจากเดิมที่มักเป็น ผู้ประกอบการแปรรูปและผู้ค้าขายสินค้าเกษตรมาเป็นผู้ผลิตแทนแล้ว

2) การเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economics) :

ปัจจุบัน จีนกลายเป็นหนึ่งในประเทศที่มีการนำเข้า สินค้าเกษตรมากที่สุดในโลก โดยตั้งแต่ช่วงปี 2543 – 2557 จีนมี มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นจากประมาณ 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐเป็น 121,480 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งในช่วงหลายปี ที่ผ่านมามีเงินนำเข้าถั่วเหลือง ฝ้าย และน้ำมันพืชในปริมาณที่สูง มาก ขณะที่การนำเข้าน้ำตาลและผลิตภัณฑ์นมก็มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างมากเช่นกัน พร้อมกับหันมา นำเข้าข้าวสาร มอลต์ และข้าวโพดมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ แม้ว่าการนำเข้าข้าวสารและมอลต์จะค่อนข้างมีโควตา จำกัด แต่หากดูแนวโน้มภาพรวมตลอดช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมาจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า จีนได้หันมานำเข้าสินค้า เกษตรประเภทธัญพืชต่าง ๆ จากต่างประเทศมากขึ้น โดยธัญพืชต่าง ๆ เริ่มก้าวเข้าสู่ภาวะปริมาณนำเข้าจาก ต่างประเทศสูงกว่าปริมาณส่งออกไปยังต่างประเทศ (ตัวอย่างเช่น ปี 2014 จีนนำเข้าข้าวโพด 10,000 ล้านตัน ขณะที่ส่งออกข้าวโพดเพียง 8,000 ตัน เป็นต้น)

ตามที่เศรษฐกิจจีนเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เป็นผลให้มาตรฐานรายรับของประชาชนจีน เติบโตขึ้นเช่นกัน โดยภาพรวมความต้องการสินค้าเกษตรสำหรับเป็นอาหารเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งมีอัตราการขยายตัว ของการบริโภคอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับโครงสร้างการบริโภคก็ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีการบริโภค สินค้าที่หลากหลายมากขึ้น โดยมีการบริโภคธัญพืชและผักสดลดลง ขณะที่บริโภคเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์นม และ ผลไม้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกัน ผู้บริโภคจีนยุคใหม่เริ่มมีกำลังซื้อสูงขึ้น จึงมีความต้องการสินค้าระดับ hi-end เพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร เช่น ไวน์ เบียร์ ซีท คุกกี้ กาแฟ ขนมปัง และไอศกรีม เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันมีการนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ สินค้า เกษตรสำหรับภาคอุตสาหกรรมในจีน เช่น ฝ้ายและยางพารา ก็มีปริมาณความต้องการเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้ การที่ประเทศจีนได้เริ่มปรับเปลี่ยนสู่การเป็นภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น และมีการแผ่ขยายพื้นที่ เขตเมืองอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้พื้นที่ภาคเกษตรกรรมของจีนลดลงแต่ปริมาณความต้องการสินค้าเกษตรสูงขึ้น ประกอบกับปัจจุบันต้นทุนด้านการเกษตรในจีนเริ่มสูงขึ้น (เช่น วัสดุค้ำและแรงงาน) ขณะที่ตลาดต่างประเทศ สามารถชัพพลายสินค้าเกษตรได้อย่างพอเพียงและมีราคาต่ำกว่าจีน ดังนั้น เป็นผลให้จีนยังคงจำเป็นต้องอาศัย การนำเข้าทรัพยากรและสินค้าเกษตรจากต่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3) ปัจจัยทางสังคม (Society) :

(1) ผู้บริโภคจีนมีแนวโน้มต้องการสินค้าเกษตรที่หลากหลายและคุณภาพสูงเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยจากภาคการบริโภคและการค้าปลีกจะเห็นได้ว่า ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจีนมีข่าวเกี่ยวกับการปนเปื้อนของ ยาปราบศัตรูพืชในสินค้าเกษตร การใช้สารปรุงแต่งต้องห้ามให้อาหาร และสารตกค้างในอาหาร เป็นต้น ส่งผลให้ผู้บริโภคหันมาให้ความสนใจในเรื่องความปลอดภัยของอาหาร และมีความต้องการอาหารคุณภาพสูงมากขึ้น กว่าในอดีต ผู้บริโภคจำนวนมากเริ่มไม่มั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าอาหารในประเทศ และเห็นว่าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์อาหารที่นำเข้าจากต่างประเทศมีความปลอดภัยและมีคุณภาพมากกว่า นอกจากนี้ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้บริโภคจีนยุคใหม่ ส่งผลให้เกิดการบริโภคในรูปแบบที่หลากหลายขึ้น เริ่ม มุ่งเน้นโภชนาการ ให้ความสำคัญในรสชาติมากขึ้น และสนใจสิ่งแปลกใหม่ เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะมีส่วน ช่วยกระตุ้นการนำเข้าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์อาหารจากต่างประเทศ ทั้งนี้ สมาพันธ์อุตสาหกรรมอาหารของ สหรัฐอเมริกาได้คาดการณ์ว่า ยอดขายสินค้านำเข้าในประเทศจีนจะมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยที่ร้อยละ 15 ต่อปี โดยเมื่อถึงปี 2561 จีนจะกลายเป็นประเทศที่มีการบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารนำเข้าจากต่างประเทศมากที่สุดในโลก ซึ่งจะทำขนาดตลาดผลิตภัณฑ์อาหารนำเข้าในประเทศจีนมีมูลค่าสูงถึง 480,000 ล้านดอลลาร์

(2) E-commerce สินค้าเกษตรเติบโต เกิดเป็นกระแสการบริโภคผ่านระบบออนไลน์ โดยในช่วง หลายปีที่ผ่านมาผู้ประกอบการ E-commerce ด้านสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีผู้เชี่ยวชาญได้ คาดการณ์ว่าอีก 5 ปีข้างหน้ามูลค่าการซื้อขายสินค้าเกษตรผ่านระบบออนไลน์ของจีนจะครองสัดส่วนร้อยละ 5 ของมูลค่าการซื้อขายสินค้าเกษตรทั้งหมด ซึ่งแบ่งเป็นมูลค่าการซื้อขายสินค้าเกษตรนำเข้าจากต่างประเทศ ร้อยละ 1 ขณะเดียวกัน ข้อมูลรายงาน E-commerce สินค้าเกษตรของสถาบันวิจัย Ali Reserch ระบุว่า เมื่อ ปี 2557 มีผู้ประกอบการสินค้าเกษตรบนเว็บไซต์ของ Alibaba Group จำนวนกว่า 762,100 ราย โดยเป็น ผู้ประกอบการค้าปลีกจำนวน 749,800 ราย ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 60.57 คิดเป็นมูลค่าการซื้อขายทั้งสิ้น 48,302 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 69.83 (ปี 2556 มีมูลค่าการซื้อขายสินค้าเกษตร ออนไลน์เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 112.15) ทั้งนี้ ขนมหักเล่น ถั่วต่าง ๆ และสินค้าพื้นเมืองจีนเป็นรายการ

สินค้าเกษตรที่มีการซื้อขายมากที่สุดในเว็บไซต์ค้าปลีกของ Alibaba Group (Tmall.com และ Taobao.com) ซึ่งครองสัดส่วนประมาณร้อยละ 35 ของสินค้าทั้งหมด ขณะที่เนื้อสัตว์ อาหารทะเล ผักและผลไม้สดเป็นสินค้าเกษตรที่ยอดขายเติบโตมากที่สุด โดยยอดขายของปี 2556-2557 มีอัตราการเติบโตสูงถึงร้อยละ 194.58 และร้อยละ 76.94 ตามลำดับ ทั้งนี้ หากวิเคราะห์ยอดขายและยอดขายแบ่งตามพื้นที่ของจีนจะพบว่า มณฑลเจ้อเจียง มณฑลเจียงซู และนครเซี่ยงไฮ้มียอดขายการซื้อสูงเป็นลำดับแนวหน้าของจีน ขณะที่มณฑลอานฮุยเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีอัตราการขยายตัวของยอดขายการซื้อสูงที่สุด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การซื้อขายสินค้าเกษตรผ่านเว็บไซต์ E-commerce ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคจีนในปัจจุบันมากขึ้น จนเกิดเป็นกระแสความคึกคักในการบริโภคผ่านระบบออนไลน์

(3) E-commerce กลายเป็นประเด็นใหม่สำหรับส่งเสริมการค้าขายสินค้าเกษตรในตลาดจีนของ
นานาชาติ เมื่อปี 2556 สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่มีโครงการความร่วมมือด้าน E-commerce กับจีน โดยสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศจีนได้ร่วมกับ Tmall.com จัดกิจกรรมซื้อขายเซอริร้นำเข้าจากสหรัฐอเมริกาบนเว็บไซต์ดังกล่าว ลำดับต่อมาคือการร่วมมือของสถานเอกอัครราชทูตชิลีกับจีนด้วยการนำเซอริรและบลูเบอริรจากชิลีมาขายบนเว็บไซต์ Tmall.com การร่วมมือของสถานเอกอัครราชทูตเดนมาร์กกับ Alibaba Group ในการนำผลิตภัณฑ์นมอินทรีย์เข้ามาขายใน ju.taobao.com (เว็บไซต์ค้าปลีกในลักษณะ Group-buying) และการส่งเสริมกิจกรรมส่งจอบูเรียนล่วงหน้าผ่านเว็บไซต์ Tmall.com ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของประเทศไทย โดยตลอดช่วงปี 2556 Tmall.com ได้สร้างความร่วมมือด้านการนำเข้าสินค้าเกษตรกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 12 ประเทศ และในช่วงก่อนตรุษจีนของปี 2557 เว็บไซต์ Tmall.com ได้ร่วมมือกับ 25 ประเทศทั่วโลกเพื่อนำสินค้าเกษตรเข้ามาจำหน่ายบนเว็บไซต์ดังกล่าว นอกจากความร่วมมือกับเครือ Alibaba Group แล้ว ปัจจุบันสถานเอกอัครราชทูตของออสเตรเลีย เกาหลีใต้ อังกฤษ อิตาลี และสเปนยังได้สร้างความร่วมมือด้าน E-commerce กับจีนผ่าน www.jd.com และ www.yhd.com ด้วยเช่นกัน ซึ่งล้วนสะท้อนให้เห็นว่า E-commerce เป็นเวทีสำคัญที่นานาชาติใช้สำหรับส่งเสริมการค้าขายสินค้าเกษตรในตลาดจีน

4) แรงสนับสนุนด้านเทคโนโลยี (Technology) :

การพัฒนา ระบบขนส่งด้วยตู้ควบคุมอุณหภูมิความเย็นเพื่อสนับสนุนการบริโภคสินค้าเกษตร ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยรักษาความสดใหม่ให้แก่สินค้าเกษตรโดยเฉพาะผักและผลไม้ ซึ่งปัจจุบันจีนมีอัตราการใช้ตู้ควบคุมอุณหภูมิความเย็นในการขนส่งผักและผลไม้เพียงร้อยละ 10 ของการขนส่งสินค้าเกษตรทั้งหมดเท่านั้น (สหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่นมีใช้การขนส่งผักและผลไม้ด้วยตู้ควบคุมอุณหภูมิความเย็นสูงถึงร้อยละ 80-100) เป็นผลให้ในอดีตจีนมีผักและผลไม้ได้รับความเสียหายจากการขนส่งประมาณ 140 ล้านตันต่อปี คิดเป็นมูลค่าความเสียหายมากกว่า 100,000 ล้านบาท

ด้วยเหตุดังกล่าว ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาทั้งภาครัฐบาล ผู้ประกอบการธุรกิจ E-commerce และ ผู้ประกอบการโลจิสติกส์ขนาดใหญ่ในจีนจึงได้เห็นมาลงทุนพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้วยตู้ควบคุมอุณหภูมิความเย็นมากขึ้น โดยเมื่อปี 2556 จีนได้ลงทุนในระบบโลจิสติกส์ดังกล่าวมากกว่า 100,000 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 24.2 ซึ่งคาดการณ์ว่าภายใน 5 ปีข้างหน้าอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ด้วยตู้ควบคุมอุณหภูมิความเย็นของจีนจะมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 25 ต่อปี และเมื่อถึงปี 2560 – 2561 ขนาดตลาดของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ดังกล่าวจะมีมูลค่าเท่ากับ 470,000 ล้านดอลลาร์ และ 580,000 ล้านดอลลาร์ ตามลำดับ ทั้งนี้ การลงทุนพัฒนาระบบขนส่งด้วยตู้ควบคุมอุณหภูมิความเย็นจะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนการบริโภคสินค้าเกษตรในจีน

2. โอกาสและประโยชน์ที่สินค้าเกษตรไทยได้รับจาก SFTZ

การดำเนินงานภายใต้ SFTZ คือ การทดลองปฏิรูปนโยบายใหม่ที่มุ่งเน้นเรื่องการค้าลดข้อจำกัดและเปิดกว้างการลงทุนสำหรับต่างประเทศ พร้อมการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้ภาคธุรกิจได้รับประโยชน์สูงสุด โดยภาคธุรกิจไทยสามารถใช้ประโยชน์จากนโยบายของ SFTZ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมภาคการเกษตร ดังนี้

1) การใช้ประโยชน์จากการปฏิรูปประสิทธิภาพงานด้านตรวจสอบสินค้าและพิธีการผ่านด่านเพื่อส่งเสริมการนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทย

SFTZ ได้ปฏิรูปการทำงานของ CIQ และศุลกากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เช่น การยื่นตรวจสอบสินค้าผ่านระบบออนไลน์ การลดขั้นตอนตรวจสอบกักกันโรคพืชและสัตว์นำเข้าสำหรับสินค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ การปฏิรูปเรื่องการยื่นแจ้งผ่านพิธีการศุลกากร และการนำสินค้าเข้าเขตได้ก่อนแจ้งให้ศุลกากรบันทึกข้อมูล เป็นต้น (รายละเอียดดังที่กล่าวไว้แล้วในเนื้อหาบทที่ 4 ข้อที่ 3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเดือนมิถุนายน 2558 SFTZ ได้กำหนดให้ท่าเรือน้ำลึกหยางชานเป็นด่านนำเข้าผลไม้เป็นการเฉพาะแห่งแรกของพื้นที่ SFTZ ทั้งนี้ จากการสำรวจกระบวนการนำเข้าผลไม้ผ่านด่านดังกล่าวพบว่า ภายหลังจากการปฏิรูปการทำงานของ CIQ และศุลกากรแล้ว ส่งผลให้การตรวจสอบสินค้าและการผ่านพิธีการศุลกากรใช้เวลาเพียงแค่ 6 ชั่วโมงจากเดิมที่ต้องใช้เวลาประมาณ 2 – 3 วัน ซึ่งช่วยให้ภาคธุรกิจประหยัดต้นทุนลงประมาณ 500 หยวนต่อตู้คอนเทนเนอร์ ในอนาคตนอกจากการดำเนินงานที่อำนวยความสะดวก

ประโยชน์ดังกล่าวสำหรับการนำเข้าผลไม้แล้ว ยังจะขยายผลสู่การนำเข้าสินค้าเกษตรอื่น ๆ ด้วย เช่น ผักสด สินค้าประมง และดอกไม้สด เป็นต้น ซึ่ง SFTZ จะพัฒนาให้ท่าเรือน้ำลึกหยางชานกลางเป็นศูนย์กลาง one stop service สำหรับสินค้าเกษตรนานาชาติ และพัฒนาเป็นศูนย์กลางกระจายและจัดแสดงสินค้าเกษตรสำหรับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในอนาคตด้วย

ทั้งนี้ ภาคธุรกิจไทยจึงสามารถพิจารณาใช้ประโยชน์จากการปฏิรูปประสิทธิภาพการทำงานดังกล่าว ในการส่งสินค้าเกษตรไทยโดยเฉพาะผลไม้ผ่านเข้าสู่ท่าเรือหยางชาน ซึ่งจะช่วยประหยัดทั้งเวลาและต้นทุนธุรกิจ

2) การใช้ SFTZ เป็นฐานการผลิตหรือแปรรูปสินค้าก่อนส่งเข้าพื้นที่อื่น ๆ ของจีนหรือก่อนส่งต่อไปยังต่างประเทศ

ตามที่ SFTZ อนุญาตให้ธุรกิจจีนใน SFTZ สามารถเลือกประเมินเสียภาษีศุลกากรได้ 2 แบบสำหรับกรณีที่จะส่งสินค้าที่ผลิตหรือแปรรูปใน SFTZ เข้าสู่พื้นที่อื่น ๆ ของจีน กล่าว คือ (1) ประเมินจากวัตถุดิบนำเข้า หรือ (2) ประเมินจากมูลค่าของปริมาณ สินค้าที่ส่งขาย จริงในพื้นที่อื่น ๆ ของ จีน ซึ่งช่วยให้ภาคธุรกิจสามารถเลือกรูปแบบประเมินการชำระภาษีศุลกากรที่มียอดเงินพึงชำระภาษีน้อยกว่าได้ (รายละเอียดดังที่กล่าวไว้ในเนื้อหาบทที่ 2 หัวข้อภาคการค้า ข้อที่ 4) ขณะเดียวกัน SFTZ ยังให้สิทธิพิเศษด้านภาษีโดยไม่เรียกเก็บภาษีนำเข้า – ส่งออกกับสินค้าที่นำเข้ามาใน SFTZ ซึ่งจะช่วยให้ภาคธุรกิจที่ผลิตหรือแปรรูปสินค้าใน SFTZ มีต้นทุนต่ำกว่าพื้นที่อื่น ๆ ของจีนด้วย (รายละเอียดปรากฏในเนื้อหาบทที่ 4 หัวข้อย่อยเรื่อง การเปรียบเทียบ ต้นทุนนำสินค้าเข้าเมืองอื่น ๆ ของจีนโดยตรงและนำเข้าโดยผ่าน SFTZ)

จากสิทธิพิเศษข้างต้น ภาคธุรกิจไทยจึงสามารถพิจารณาใช้ SFTZ เป็นพื้นที่สำหรับผลิตหรือแปรรูปสินค้าก่อนส่งเข้าพื้นที่อื่น ๆ ในจีน เช่น การผลิตผลไม้อัดกระป๋อง หรือการแปรรูปเนื้อสัตว์เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น ซึ่งการดำเนินกิจการดังกล่าวใน SFTZ จะช่วยประหยัดต้นทุนทางธุรกิจลงได้ นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ SFTZ เป็นพื้นที่สำหรับผลิตหรือแปรรูปสินค้าก่อนส่งต่อไปยังต่างประเทศ ซึ่งภาคธุรกิจไม่ต้องชำระภาษีนำเข้า-ส่งออกและภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยปัจจุบัน SFTZ อยู่ระหว่างการก่อสร้างศูนย์บริการรวบรวมตู้คอนเทนเนอร์เพื่อการส่งต่อไปยังต่างประเทศ ในเขตโลจิสติกส์สินค้าทัณฑ์บนไว่เกาเจียวและเขตท่าเรือสินค้าทัณฑ์บนหยางชาน ซึ่งนับเป็นการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจส่งออกสินค้าจาก SFTZ ไปยังต่างประเทศอีกช่องทางหนึ่ง

3) การใช้ SFTZ เป็นพื้นที่จัดแสดงสินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อแสวงหาซัพพลายเออร์ในจีน

ปัจจุบัน SFTZ มีศูนย์จัดแสดงและจัดจำหน่ายสินค้าทัศนทัศน์บนที่สำคัญ 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์จำหน่ายตรงสินค้านำเข้าไวเกาเฉียวเซียงไฮ้และศูนย์จัดแสดงซื้อขายสินค้าอาหารนำเข้าท่าเรือหยางชาน ซึ่ง มีนโยบายมุ่งเน้นดึงดูดสุราและสินค้าสดโดยเฉพาะอาหารทะเลและผลไม้ เข้ามาจัดแสดง⁵ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธุรกิจต่างชาติสามารถใช้พื้นที่ดังกล่าวสำหรับจัดแสดงสินค้าเพื่อทดลองตลาดว่า สินค้าดังกล่าวได้รับความนิยมในตลาดจีนมากน้อยเพียงใด ซึ่ง SFTZ ได้จัดให้กลุ่มซัพพลายเออร์จีนเข้าสำรวจสินค้าให้ศูนย์จัดแสดงดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเชื่อมโยงธุรกิจจีนกับธุรกิจต่างประเทศ โดยหากซัพพลายเออร์ในจีนสนใจสินค้าใดก็สามารถติดต่อกับผู้ประกอบการของประเทศนั้นได้โดยตรงเพื่อดำเนินการหรือเรื่องการนำเข้าสินค้าในลำดับต่อไป

ด้วยเหตุนี้ ธุรกิจไทยจึงสามารถพิจารณาใช้ ศูนย์จัดแสดงและจัดจำหน่ายสินค้าทัศนทัศน์บน ทั้ง 2 แห่งดังกล่าวเป็นเวทีสำหรับประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่รู้จักในจีนมากขึ้น พร้อมใช้สำหรับแสวงหาซัพพลายเออร์ในจีนได้ โดย SFTZ อนุญาตให้นำสินค้าหลากหลายชนิดเข้ามาจัดแสดงโดยเฉพาะสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์อาหาร และสามารถเปลี่ยนแปลงสินค้าที่ต้องการนำมาจัดแสดงได้อย่างต่อเนื่อง (ไม่จำกัดจำนวนครั้ง) ซึ่งสินค้าที่นำมาจัดแสดงจะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม และจะชำระภาษีก็ต่อเมื่อมีการซื้อขายเกิดขึ้นจริงเท่านั้น ดังนั้น จึงถือเป็นการแบ่งเบาภาระภาษีส่วนหนึ่งให้แก่ภาคธุรกิจ กล่าวคือ หากสินค้าที่นำมาจัดแสดงแล้วไม่มีผู้ซื้อ หรือไม่เหมาะสมสำหรับตลาดจีน ภาคธุรกิจสามารถนำสินค้าชนิดใหม่จากประเทศของตนเองเข้ามาจัดแสดงแทนสินค้าเดิมได้โดยไม่ต้องชำระภาษีใด ๆ

⁵ การนำเข้าสินค้าเข้ามาจัดแสดงในศูนย์จัดแสดงสินค้าของ SFTZ ไม่มีการเรียกเก็บค่าแรกเข้าพื้นที่แต่อย่างใด (หากนำสินค้าเข้าซูปเปอร์มาร์เก็ตหรือห้างสรรพสินค้าทั่วไปในเซี่ยงไฮ้จะต้องเสียค่าแรกเข้าสินค้าต่อ 1 รายการที่หลักหมื่นหรือแสนหยวนขึ้นอยู่กับทำเลที่ตั้งและประเภทสินค้า) โดยผู้ประกอบการเพียงวางเงินค้ำประกัน 500,000 หยวนก็สามารถนำสินค้าเข้าจัดแสดงในพื้นที่ดังกล่าวได้แล้ว และจะได้รับเงินคืนเมื่อได้สิ้นสุดสัญญาการจัดแสดงสินค้า ทั้งนี้ ราคาเช่าพื้นที่โดยเฉลี่ยในศูนย์จัดแสดงดังกล่าวจะถูกกว่าค่าเช่าพื้นที่นอกเขต SFTZ ประมาณร้อยละ 30 (ข้อมูลอ้างอิงจากการสอบถามผู้ประกอบการจัดแสดงสินค้าจากออสเตรเลียใน SFTZ)

4) การใช้ SFTZ เป็นศูนย์กลางสำหรับพัฒนาธุรกิจ E-Commerce ค้าปลีกในจีน

SFTZ มีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจ E-commerce โดยดำเนินการในลักษณะการซื้อขายปลีกผ่านเว็บไซต์สินค้าทัณฑ์บน ของ SFTZ (www.kjt.com 跨境通) ซึ่งให้ผู้ประกอบการ นำสินค้าจากต่างประเทศ ทั้งล็อตเก็บเข้าสู่คลังสินค้าในพื้นที่ SFTZ และแบ่งจัดส่งให้ผู้บริโภคจีนตามรายการสั่งซื้อแต่ละใบในลักษณะเป็น สิ่งของส่วนตัว จากนั้นจึงเรียกเก็บภาษีนำเข้าสิ่งของส่วนตัวที่ส่งทางไปรษณีย์ ในอัตราร้อยละ 10 ของค่าสินค้า แทนที่การเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่อัตราร้อยละ 13 ของมูลค่าสินค้า และกรณีเป็นการซื้อขาย ปลีกสินค้าอาหาร ที่มีมูลค่าต่ำกว่า 500 หยวนต่อ 1 ใบเสร็จจะไม่ต้องชำระภาษีนำเข้าดังกล่าว อันเป็นผลให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าได้ ในราคาที่ถูกลงกว่าการซื้อผ่านร้านค้าทั่วไปเนื่องจากสินค้าไม่มีภาษีใด ๆ (สินค้าของร้านทั่วไปเป็นราคาที่รวมภาษี แล้ว) ด้วยเหตุนี้ ภาคธุรกิจไทยจึงสามารถใช้ SFTZ เป็นพื้นที่กระจายสินค้าเกษตรและอาหารในตลาดจีนผ่าน ระบบ E-commerce ได้ ซึ่งการสินค้าเกษตรผ่านระบบออนไลน์ในจีนกำลังได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน

3. ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมสินค้าเกษตรไทยในตลาดจีน

จากปัจจัยด้านนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของประเทศจีนที่ได้กล่าวแล้ว ในเนื้อหาข้างต้น ได้สะท้อนถึงโอกาสสำหรับด้านการเกษตรของไทยเป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ สินค้าเกษตรไทยเติบโตอย่างยั่งยืนในตลาดจีน ฝ่ายไทยอาจพิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้

1) การใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ภายใต้นโยบายของ SFTZ

ตามที่ SFTZ ได้ปฏิรูบนโยบายใหม่เพื่อเปิดรับและส่งเสริมการค้าการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การผ่อนคลายนโยบายจำกัดการลงทุนด้วยระบบ Negative list การอนุมัติจัดตั้งธุรกิจได้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็วภายใน 7 วัน การลดขั้นตอนการตรวจสอบสินค้าและการผ่านพิธีศุลกากร การยกเว้นภาษีนำเข้า-ส่งออกสินค้า เป็นต้น ธุรกิจไทยจึงควรใช้ประโยชน์จากนโยบายที่เปิดกว้างและอำนวยความสะดวกดังกล่าวในการบุกเบิกตลาดจีน อย่างเต็มที่ โดยในส่วนของนโยบายเปิดกว้างภาคการเกษตรภายใต้ SFTZ นั้นได้เปิดโอกาสให้ธุรกิจไทยสามารถเข้า ลงทุนธุรกิจหลายสาขา อาทิ ธุรกิจ นำเข้า-ส่งออกสินค้าเทคโนโลยีการเกษตรหรือสินค้าอุตสาหกรรมอาหาร ที่มีสินค้าเกษตรเป็นวัตถุดิบ ธุรกิจผลิตหรือแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกไปยังประเทศที่ 3 ธุรกิจบริการ ที่ปรึกษาการลงทุนด้านการเกษตรในไทยหรือบริการข้อมูลทางการเกษตรของไทย และธุรกิจตัวแทนการค้าด้าน การเกษตร เป็นต้น

2) การอาศัยความร่วมมือฝ่ายจีนหรือคู่ร่วมมือจากประเทศอื่น ๆ บุกเบิกตลาดจีน

เนื่องจากจีนเป็นตลาดการบริโภคที่ใหญ่มาก แต่ละพื้นที่มีลักษณะการบริโภคและความต้องการ สินค้าในรูปแบบที่แตกต่างกัน การที่ธุรกิจไทยจะบุกเจาะเข้าสู่ตลาดจีนโดยลำพังอาจไม่สามารถดำเนินการได้ อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากขาดความเชี่ยวชาญหรือความรู้ในเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค ดังนั้น การสร้างความร่วมมืออย่างยั่งยืนกับธุรกิจจีนหรือธุรกิจต่างชาติที่มีความชำนาญในสาขาใดสาขาหนึ่ง จะมีส่วน

ช่วยให้ธุรกิจไทยสามารถบุกเบิกตลาดจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมผลิตอาหารในจีน ซึ่งธุรกิจไทยจะได้สามารถส่งออกวัตถุดิบด้านการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง หรือการสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการธุรกิจโลจิสติกส์ต่างประเทศ เพื่อช่วยลดต้นทุนด้านการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น

3) การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐของไทยกับภาคธุรกิจ E-commerce ของจีน

ปัจจุบัน ธุรกิจ E-commerce ในจีนเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง การซื้อขายผ่านระบบออนไลน์ได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มผู้บริโภคจีน ทั้งนี้ ภาครัฐบาลไทยสามารถพิจารณาร่วมมือกับธุรกิจ E-commerce ในจีนอย่าง Tmall.com และ www.jd.com ในการนำผลไม้ไทยหรือสินค้าอาหารของไทยมาจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายผ่านเว็บไซต์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการตอบรับการรับรู้ในเรื่องคุณภาพและกระตุ้นการบริโภคสินค้าไทย โดยช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐของประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกาและซีลีได้เคยร่วมมือกับ Alibaba Group ดำเนินโครงการสั่งซื้อผลไม้ล่วงหน้าก่อนถึงฤดูกาลวางตลาดผ่านเว็บไซต์ Tmall.com ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีเยี่ยม

4) การประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์สินค้าไทยโดยมีภาครัฐบาลเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม

ปัจจุบัน สินค้าเกษตรไทยในตลาดจีน เช่น ข้าวและผลไม้ เริ่มเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้บริโภคจีนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในตลาดจีนเกิดการปลอมแปลงและแอบอ้างว่าเป็นสินค้าเกษตรไทย เช่น ข้าวหอมมะลิปลอมปนข้าวจีนที่บรรจุถุงในจีน มะม่วงของเวียดนามหรือพม่าที่แอบอ้างว่าเป็นมะม่วงของไทย เป็นต้น ซึ่งทำให้สูญเสียภาพลักษณ์ของสินค้าไทย ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ข้อเท็จจริงให้แก่กลุ่มผู้บริโภคจีน ราชการไทยจึงอาจพิจารณาเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของสินค้าไทย รวมถึงสร้างความรู้เกี่ยวกับคุณภาพและการคัดเลือกสินค้าเกษตรไทยอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายสินค้าเกษตรไทยในงานแฟร์ที่สำคัญประจำปี และการให้ข้อมูลความรู้ด้านคุณค่าทางโภชนาการและคุณภาพของสินค้าเกษตรไทยผ่านเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ weibo (เป็นเว็บไซต์เครือข่ายออนไลน์จีนที่คล้ายกับ facebook และ twitter ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน) เป็นต้น

Special Administrative Measures for Foreign Investment Access in Pilot Free Trade Zones (Negative List)

Guo Ban Fa [2015] No.23

(Issued by the General Office of the State Council on April 8 2015 and effective after 30 days as of the date of issuance.)

Remarks

1. The Special Administrative Measures for Foreign Investment Access in Pilot Free Trade Zones(the PFTZ Negative List) have been formulated in accordance with current relevant laws and regulations, approved by the State Council and are hereby issued. The PFTZ Negative List sets out the special administrative measures governing access for foreign investment that do not comply with the principle of national treatment and other such principles, and is applicable to the four pilot free trade zones located in Shanghai, Guangdong, Tianjin and Fujian(the PFTZs).
2. The PFTZ Negative List is divided into 15 categories, 50 items and 122 special administrative measures base on the *Industrial Classification for National Economic Activities(GB/T4754-2011)*. Special administrative measures include specific industry measures and measures on standards that apply to all industries.
3. Special administrative measures not covered in the PFTZ Negative List and relating to national security, public order, public culture, financial prudence, government procurement, subsidies, special procedures and taxation shall be handled in accordance with current provisions. Where a foreign investment in a PFTZ has a bearing on national security, a security review must be conducted in accordance with the *Trial Measures for the National Security Review of Foreign Investments in Pilot Free Trade Zones*.
4. For areas falling outside the Negative List, the principle of same treatment for foreign and domestic investors will apply inside the Free Trade Zones and the local provincial people's government is responsible for the release of practice guideline and the guidance and supervision.
5. The PFTZ Negative List also applies to investments in the Pilot Free Trade Zones by investors from the Hong Kong Special Administrative Region, the Macao Special Administrative Region and Taiwan. If more favorable treatments(if applicable in the Pilot Free Trade Zones)are available for qualified investors according to the “*Closer Economic Partnership Agreements*” and their *Supplements* between Mainland and Hong Kong/ Macao, the “*Cross-Strait Economic Cooperation Framework Agreement*”, and other free trade agreements signed by China, such treatments shall prevail over the Negative List.
6. The PFTZ Negative List will be effective after 30 days as of the date of issuance and will be adjusted when appropriate.

Special Administrative Measures for Foreign Investment Access in Pilot Free Trade Zones (Negative List)

No.	Fields	Specific regulations
A. Agriculture, forest, husbandry and fishery		
1	Planting & Breeding	1. R&D, breeding, cultivation of rare or peculiar species and production of relevant propagation materials including superior genes in crops, husbandry and aquatic sectors, prohibited; 2. Breeding and cultivation of genetically modified crop seeds, animal and aquatic breeds, prohibited; 3. Breeding of new crops and seeds production (restricted, equity controlled by Chinese Party, namely Chinese participation rate not less than 51%, similarly hereinafter); 4. Unless permitted, collecting crop seed resources prohibited;
2	Fishery	5. Fishing activities within Chinese jurisdictional waters subject to Chinese Government's permission; 6. Application of fishing vessel and net device quota for introducing foreign fishing vessels for operation in Chinese jurisdictional waters via joint equity or cooperative forms not allowed;
B. Mining		
3	exclusive economic zones and continental shelf exploration and exploitation	7. Exploration and exploitation of natural resources in China's exclusive economic zones and continental shelf, or drilling exploration of any purpose in China's continental shelf, subject to Chinese government's approval;
4	oil and natural gas exploitation	8. Exploration and exploitation of oil and natural gas (including unconventional oil and gas resources such as oil shale, oil sands, shale gas and coal bed gas), restricted to equity or cooperative joint ventures only;
5	rare earth and ore mining	9. Exploration, exploitation and ore dressing of rare earth, prohibited; Unless permitted, entry into rare earth mines, or obtaining mine geological materials, or ore samples and production techniques, prohibited; 10. Exploration and exploitation of tungsten, molybdenum, tin, antimony and fluorite, prohibited; 11. Exploration, exploitation and ore dressing of radioactive minerals, prohibited;
6	metals and non-metals mining	12. Exploration and exploitation of noble metals (gold, silver and platinum group), prohibited; 13. Lithium exploitation and ore dressing restricted; 14. Graphite exploration and exploitation restricted;
C. Manufacturing		
7	Aviation manufacturing	15. Design, manufacturing and repair of aircrafts for trunk line and feeder line, design and manufacturing of civil helicopters (not less than 3 tons), manufacturing of ground effect and water surface effect aircrafts, as well as design and manufacturing of unmanned aerial vehicle and aerostat, equity to be controlled by Chinese party; 16. Design, manufacturing and repair of aircrafts for general aviation (equity or cooperative joint ventures only);
8	Vessel manufacturing	17. Manufacturing of low- and medium-speed diesel engines and crank shafts for vessels, equity to be controlled by Chinese party; 18. Manufacturing and repair of marine engineering equipment (module included), equity to be controlled by Chinese party; 19. Design, manufacturing and repair of vessels (sub-block included), restricted, with equity controlled by Chinese party;
9	Automobile manufacturing	20. Manufacturing of finished automobiles and special-purpose motor vehicles restricted, with Chinese equity not less than 50%; one foreign investor may establish up to two equity joint ventures to manufacture automobiles in the same category (two categories: passenger vehicle and commercial vehicle), but this restriction may not apply to the case of acquiring other domestic automobile manufacturing companies together with its

		Chinese partners; 21. Newly established pure electric passenger vehicle manufacturers shall use self-owned brands for its manufactures, with propriety intellectual property rights and relevant authorized invention patents;
10	Rail transportation equipment manufacturing	22. Manufacturing of rail transportation equipment restricted to equity or cooperative joint ventures only(except for the R&D, design and manufacturing of passenger service facilities and equipment used in high-speed rails, passenger-dedicated railway line and urban rail transportation; R&D, design and manufacturing of track and bridge equipment used in high-speed rails, passenger-dedicated railway line and urban rail transportation; manufacturing of electric rail equipment and apparatus and manufacturing of rail train sewage equipment, etc.); 23. Domestic-made equipment shall at least take up a 70% proportion in urban rail traffic projects;
11	Communication equipment manufacturing	24. Design and manufacturing of commercial satellite and their payloads, with equity controlled by Chinese party; 25. Manufacturing of ground satellite TV broadcasting receiving facility and key parts restricted;
12	Mineral smelting and rolling processing	26. Smelting of rare metals such as tungsten, molybdenum, tin(except for tin compounds) and antimony(including antimony oxide and antimony sulfide) restricted; 27. Rare earth smelting and separation restricted to equity or cooperative joint ventures; 28. Smelting and processing of radioactive minerals prohibited;
13	Pharmaceutical manufacturing	29. Processing of materials for traditional Chinese medicines as listed in the Regulations on Protection of Wild Medical Resources and the Catalogue of Rare and Endangered Chinese Plants prohibited; 30. Processing of traditional Chinese medicines(through steaming, frying, moxibustion, calcination, etc..) and production of traditional Chinese medicine patent drugs with secret formulas prohibited;
14	Other manufacturing	31. Ivory carving, tiger bone processing, production of Chinese art paper and ink ingots prohibited;
D. Electricity, thermal power, gas and water production and supply		
15	Nuclear power	32. Construction and operation of nuclear power stations, with equity controlled by Chinese party; 33. Production&operation and import& export of nuclear fuels, nuclear materials, uranium products and related nuclear technologies subject to monopoly operation of qualified Central enterprises; 34. Only state or state-controlled enterprises eligible for handling solid radioactive wastes;
16	Pipe network & grid	35. Construction and operation of heat-supply, gas-supply, water-supply and drainage pipe network in cities with population over 500,000 restricted, with equity controlled by Chinese party; 36. Construction and operation of power grid restricted, with equity controlled by Chinese party;
E. Wholesale and retail		
17	Monopoly&franchise	37. Monopoly operation system for tobaccos: monopoly administration over the production, sale, import and export of tobacco monopoly commodities(referring to cigarettes, cigars, cut tobacco, redried leaf tobacco, leaf tobacco, cigarette paper, filter rods, cigarette tow and cigarette manufacturing equipment) is exercised and a tobacco monopoly license system is practiced; investment in wholesale and retail of tobacco leaf, cigarettes, redried tobacco leaf and other tobacco products prohibited; 38. Monopoly operation system for central grain(oil) reserves: China Grain Reserve Corporation in charge of the procurement, storage, operation and management of central grain(oil) reserves; 39. Duty-free commodity sales business subject to franchise and unified management; 40. Franchise operation for lottery issuance and sales; issuance and sales of foreign lotteries inside China prohibited;
F. Transport, warehouse and postal service		
18	Road transport	41. Investment in highway passenger transport companies restricted;
19	Railway transport	42. Construction and operation of railway trunk line network, equity controlled by Chinese party;

		43. Investment in railway passenger transport companies restricted, with equity controlled by Chinese party;
20	Water transport	44. Investment in water transport companies(except for international shipping transportation companies set up inside SFTZ) restricted, with equity controlled by Chinese party and with following businesses prohibited:1).Domestic waterway transport businesses, including those operated in the disguised forms of renting Chinese owned ship or shipping space; 2). Domestic ship management, waterway passenger transport agency and waterway cargo transport agency businesses; 45. Foreign participation in shipping agency may be up to 51%; 46. Foreign ship cargo tally restricted to equity or cooperative joint ventures; 47. Waterway transport operators shall prohibited from using foreign-owned ships for China's domestic waterway transport business, unless permitted by the Chinese government; 48. Marine transportation and towage between Chinese ports shall be carried out by ships of PRC national flag; foreign ships' business in this area shall first be approved by the Chinese government;
21	Public air transport	49. Investment in public air transport companies restricted, with equity controlled by Chinese party and the capital participation of one single foreign investor(including its related enterprises) is restricted within 25%; 50. The board president and legal representative of public air transport companies must be Chinese nationals; 51. Foreign aircraft operators prohibited from operating transport between two Chinese domestic locations; 52. Only the designated Chinese carrier can carry out bilateral air transport business between China and its counterparts with bilateral transport agreements signed;
22	General aviation	53. Investment in general aviation companies in sectors of farming, forestry and fishing industries allowed as equity joint ventures, while other general aviation companies must be controlled by Chinese party; 54. Legal representatives of general aviation companies must be Chinese nationals; 55. Foreign aircrafts or personnel prohibited from participation in general aviation in important professional fields such as aviation photography, remote sensing mapping and mining exploration;
23	Civil airports and air traffic control	56. Investment and operation of air traffic control system prohibited; 57. Construction and operation of civil airports, with equity comparatively controlled by Chinese party;
24	Postal service	58. Investment in postal service companies and operating postal services prohibited; 59. Domestic courier business of delivering letters prohibited;
G. Information transmission, software and information technology service		
25	Telecommunication Transmission service	60. Investment in telecommunication companies restricted to telecommunication services China promised to open for foreign access before its entry into WTO, and foreign participation in value-added telecommunication service(except for ecommerce) limited within 50%; basic telecommunication services shall be operated by legally established companies that are specialized in basic telecommunication services and the Chinese equity or share shall not be less than 51%;
26	Internet and related services	61. Investment in internet news services, online publishing, audio visual program services, internet culture-related services(excluding music service), venues to provide internet access and internet public information services(all excluding the areas that China has promised to open up before its entry into WTO) prohibited; 62. Internet map making and publishing businesses(all excluding the areas that China has promised to open up before its entry into WTO) prohibited; 63. Enterprises of internet news information services shall report to the Chinese government for safety appraisal when cooperating with foreign investors for businesses concerning internet news information services;
H. Financial services		
27	requirement on institutions of banking shareholders	64. Foreign investors for banking financial institutions shall be financial institutions or special-type institutions, specifically: (1) The shareholder(s) in a bank that is either wholly foreign-owned or a Sino-foreign joint venture must itself be a financial institution, and its only or controlling entity a

		commercial bank; (2) The investor in a fully Chinese-owned bank or trust company must be a financial institution; (3) Only foreign banks may invest in Chinese rural-commercial banks, rural cooperative banks, rural credit cooperative unions or village and town banks; (4) The investor in a financial leasing company must itself be a financial institution or a financial leasing company; (5) The main capital contributor in a consumer finance company must be a financial institution; (6) The investor in a currency brokerage must itself be a currency brokerage; (7) The investor in a financial asset management company must itself be a financial institution, but may not be involved in the establishment of a new asset management company; (8) Those unspecified by laws and regulations shall be financial institutions;
28	Banking qualifications	65. Foreign investment in banking financial institutions must meet certain total asset criteria, specifically: (1) foreign legal person bank's only or entity controlling shareholder, parent bank of the foreign branch bank; (2) foreign investors of Chinese-owned commercial banks, rural commercial banks, rural cooperative bank, rural credit(cooperative) unions, village& town banks, trust companies, financial leasing companies, loan companies and financial asset management companies; (3) Foreign investors of other banking financial institutions that are not specified by laws and regulations as inapplicable; 66. Foreign investors for currency brokerage shall meet certain criteria such as related business operation years, global institutional network and information communication network, etc.;
29	Shareholding ratio requirements	67. Foreign investors shareholding in banking financial institutions such as Chinese-owned commercial banks, rural commercial banks, rural cooperative banks, rural credit(cooperative) union and financial asset management companies is subject to the proportion requirements of one single shareholder and the total shares they can hold;
30	Foreign-invested banks	68. In addition to requirements of institution entity and qualifications, foreign-invested banks are also subject to the following conditions: (1)foreign banks may not conduct the following activities, as defined in the <i>Commercial Banking Law</i> : acting as an agent to issue, honor and underwrite government bonds, issuance of bank cards and the acting as an agent for receipt and payments of funds. Apart from taking time deposits for Chinese nationals of less than 1 million RMB each transaction, foreign banks in China may not engage in RMB activities for Chinese nationals. (2) The parent bank of a foreign invested bank in China must provide its operational funds free of charge, and part of the operational fund must exist in certain form and meet related management requirements; (3) The foreign invested bank must operate with an eight percent RMB capital reserve; (4) Foreign-invested banks providing RMB services must meet the minimum requirements on business years;
31	Futures companies	69. Investment in futures companies restricted, with equity controlled by Chinese party;
32	Securities companies	70. Investment in securities companies restricted with foreign participation within 49%; 71. One single foreign investor can hold(both directly and indirectly) not more than 20% of the shares of the listed domestic securities companies; all foreign investors can hold(both directly and indirectly) altogether not more than 25% of the shares of the listed domestic securities companies;
33	Securities investment fund management companies	72. Investment in securities investment fund management companies restricted, foreign participation within 49%)
34	Securities and futures trading	73. Not allowed to be common member of security exchanges or member of futures exchanges; 74. Prohibited from applying for A share securities account and futures account;
35	Insurance institution	75. Investment in insurance companies restricted(foreign participation in life insurance

	setup	companies within 50%); domestic insurance companies overall share-holding in insurance asset management companies shall not be less than 75%; 76. Foreign insurance companies that apply to establish foreign insurance companies and foreign financial institutions as shareholders of insurance companies(except for shareholders purchasing shares via securities exchange) shall meet Chinese insurance regulator's demands on business years and total assets;
36	Insurance business	77. Unless approved by Chinese insurance regulators, foreign insurance companies shall not work with its affiliated enterprises to sell or cede in reinsurance businesses;
H. Leasing and business services		
37	Accounting& auditing	78. Chief partner(or other positions in charge of the highest managerial work)of limited liability partnership accounting firms shall be Chinese nationals;
38	Legal service	79. Foreign law firms can only enter China as representative offices and the setup of representative offices and the assignment of representatives shall be permitted be Chinese legal administrations; 80. Prohibited from participating in Chinese legal businesses or to be partners of domestic law firms; 81. Representative offices of foreign law firms are prohibited from employing Chinese practicing lawyers and the assisting personnel employed are prohibited from providing legal service to litigants;
39	Statistic survey	82. Foreign-related survey institutions subject to qualification identification system and foreign-related social survey projects subject to approval system; 83. Social survey prohibited; 84. Market survey restricted to equity or cooperative joint ventures and for research on radio and TV listening and watching, equity controlled by Chinese party; 85. Rating services restricted;
40	Other business services	86. Legal representatives of agencies for private-purpose exit and entry businesses shall be Chinese citizens of permanent Chinese residence and full capacity for civil conduct;
I. Scientific research and technology services		
41	Special technology service	87. Investment in geodetic surveying, marine charting, aerial photography for surveying and mapping, surveying and mapping of territorial boundaries of administrative divisions, compiling topographic, world political map, national political map, political map of province level and below, national teaching maps, local teaching maps and real three-dimensional maps and navigation e-maps, regional surveys on geological mapping, mineral resource geology, earth geography, earth chemistry, hydrogeology, environmental geology, geological disasters and remote-sensing geology, etc.; 88. Investment in surveying and mapping companies restricted with equity controlled by Chinese party; 89. Investment in development and application of human stem-cell technology and gene technologies in diagnosis and medical treatment, prohibited; 90. Establishment and operation of humanistic and social sciences research institutions prohibited;
J. Management of water conservancy, environment and public facilities		
42	Animal and plants resource protection	91. Exploitation of wildlife animals and plants originating from China and protected by the State prohibited; 92. Collecting or purchase of wildlife animals and plants of national protection priority, prohibited;
K. Education		
43	Education	93. Foreign education institutions and other organizations or individuals are prohibited from independently set up schools or other educational institutions(excluding non-school system vocational skill training) mainly targeted for Chinese citizens; 94. foreign education institutions may cooperate with Chinese education institutions to set up educations institutions enrolls mainly Chinese citizens, but (1) excluding education institutions carry out compulsory education and special institutions focusing on military affairs, policemen and politics or Party schools; (2) foreign religious organizations, institutions, academies and religious personnel are prohibited from cooperation in schooling, and cooperative joint venture education institutions are prohibited from religious education and activities;

		(3) Investment in normal high school education, higher education and pre-school education restricted, with the Chinese party as the leading side(principals/presidents or major administrative head shall be Chinese nationals residing in China; the Chinese take up over half of the school board or joint managerial committee; educational teaching activities and curriculum materials shall comply with Chinese laws and regulations concerned;
L. Health and social activities		
44	Medical care	95. Investment in medical institutions restricted to equity or cooperative joint ventures;
M. Culture, sports and entertainment		
45	radio and television broadcasting, transmission, production and operation	96. Foreign investment in the establishment or operation of all radio stations, television stations, radio and television channels(frequencies) and timeslot programs, radio and television transmission and coverage networks (transmitting stations, relay stations, radio and television satellites, satellite uplink stations, satellite receiving and transmitting stations, microwave stations, monitoring stations, and cable radio and television transmission and coverage networks) prohibited; business in radio and television on-demand video broadcasting and installation services for satellite TV broadcasting ground receiving facilities, prohibited; 97. Investment in radio and TV program production and operation companies prohibited; 98. Review and approval system for the landing of foreign satellite channels; the import of foreign films and TV dramas as well as importing other foreign TV programs via satellite transmission shall be reported by organs designated by General Administration of Press and Publication; 99. Licensing system for China-foreign cooperatively produced TV dramas(including TV animations);
46	News& Publishing, radio broadcasting, TV & films, financial information	100. Investment in establishing news agencies, newspapers& periodicals offices, publishing companies and news institutions prohibited; 101. Foreign news institutions' setup of resident news institutions inside China and assignment of resident journalists to China shall be first approved by the Chinese government; 102. Foreign news agencies' news providing services inside China subject to Chinese government's review and approval; 103. Investment in businesses of the publishing and production of books, newspapers, periodicals, audiovisual products and electronic publications prohibited; business in newspaper layouts prohibited; 104. China-foreign news institution business cooperation and China-foreign cooperative news publishing programs shall be led by the Chinese party and shall first be approved by the Chinese government(upon Chinese government's approval, domestic science& technology periodicals may establish copyright cooperation with cooperation term not exceeding 5 years, and re-application for approval is needed for cooperation extension; the Chinese party is in charge of the final review of the content and foreign personnel shall not join the editing and publishing of Chinese periodicals); 105. Participation in the import business of cultural products such as films, radio& TV programs, artwork, digital document database and their publications(all except for the areas China has promised to open up upon its WTO entry), prohibited; 106. Publication printing business restricted, with equity controlled by the Chinese party; 107. Providing financial information services inside China prohibited unless approved by the Chinese government; 108. Foreign media(including foreign and Hong Kong/Macao/Taiwan news offices, periodical offices, book publishers, audiovisual publishers and electronic publication publishers as well as mass communication institutions for radio, films and TV) are prohibited from setting up agency or editing office inside China; the setup of administrative body shall first be reported for review and approval;
47	Film making, distribution and marketing	109. Investment in film making, distribution or marketing companies prohibited; 110. Chinese government implements licensing system for China-foreign joint production of films; 111. Construction and operation of cinemas restricted with equity controlled by Chinese party; the screening of films shall comply with Chinese government's regulations on the time proportion of domestic films to imported films, with the screening-duration of domestic films taking over two thirds of the total screening duration;

48	Intangible cultural heritage, cultural relics and archeology	112. Investment in and operation of auction companies for cultural relics auction and companies for sales and purchase of cultural relics prohibited; 113. Investment in and operation of state-owned cultural relics museum prohibited; 114. The transfer, pledge and lease to foreigners of non-moveable cultural relics or cultural relics China prohibits from exiting the country, prohibited; 115. Establishment and operation of investigation institutions for intangible cultural heritages prohibited; 116. Overseas organizations or individuals shall work with Chinese parties and obtain special permit before carrying out investigation on intangible cultural heritage, archeological survey, exploration or excavation;
49	Cultural entertainment	117. Prohibited from forming cultural and artistic performance troupes; 118. Investment in performance agencies restricted, with equity controlled by Chinese party(excluding those providing services to local cities and provinces); 119. Construction and operation of large-scale theme parks restricted;
N. All industries		
50	All industries	120. Business engagement as individually-owned business, sole proprietorship enterprise investor or member of farmer specialized cooperatives, prohibited; 121. For projects falling into categories of “prohibition”, “restricted to equity joint ventures”, “restricted to cooperative joint ventures”, “restricted to equity or cooperative joint ventures”, “equity controlled by Chinese party”, “equity comparatively controlled by Chinese party” and those with requirements for foreign capital participation, the establishment of foreign-funded partnership enterprises is prohibited; 122. Foreign investors’ merger and acquisition of domestic enterprises, foreign investors’ strategic investment in listed companies, foreign investors’ using equity interest in domestic enterprises for capital contribution purposes which involves the establishment or change of foreign invested projects and enterprises shall comply with regulations currently in effect;

แหล่งข้อมูลอ้างอิง REFERENCE DOCUMENTATION

ข้อมูลจากเว็บไซต์ :

- (1) 中国（上海）自由贸易试验区官网: <http://www.china-shftz.gov.cn/>
(เข้าชม ณ วันที่ 5 – 10 , 18 – 19 , 25 – 26 เมษายน 2558 / วันที่ 1- 3 พฤษภาคม 2558)
- (2) 上海政府网站: <http://www.shanghai.gov.cn/>
(เข้าชม ณ วันที่ 5 – 10 เมษายน 2558 / วันที่ 1- 3 พฤษภาคม 2558)
- (3) 上海出入境检验检疫局 <http://www.shciq.gov.cn/>
(เข้าชม ณ วันที่ 1- 3 พฤษภาคม 2558 / วันที่ 20 – 22 มิถุนายน 2558 / วันที่ 4 – 11 กรกฎาคม 2558)
- (4) 中华人民共和国商务部: www.mofcom.gov.cn
(เข้าชม ณ วันที่ 1- 3 พฤษภาคม 2558 / วันที่ 20 – 22 มิถุนายน 2558 / วันที่ 4 – 11 กรกฎาคม 2558)
- (5) 中华人民共和国农业部: <http://www.moa.gov.cn/> (เข้าชม ณ วันที่ 15 – 18 พฤษภาคม 2558)
中国国际贸易促进委员会: <http://www.ccpit.org/> (เข้าชม ณ วันที่ 15 – 18 พฤษภาคม 2558)
- (6) 国家质量监督检验检疫总局: www.aqsiq.gov.cn (เข้าชม ณ วันที่ 6 – 10 มิถุนายน 2558)
- (7) 中华人民共和国海关总署: www.customs.gov.cn (เข้าชม ณ วันที่ 6 – 10 มิถุนายน 2558)
- (8) 跨境通: www.kjt.com (เข้าชม ณ วันที่ 1 – 2 สิงหาคม 2558)
- (9) 天猫商城: www.tmall.com/ (เข้าชม ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2558)
- (10) 京东商城: www.jd.com/ (เข้าชม ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2558)
- (11) 天天果园: www.fruitday.com (เข้าชม ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2558)
- (12) 易果网: www.yiguo.com/ (เข้าชม ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2558 / วันที่ 25 กรกฎาคม 2558)
- (13) 阿里研究院: www.aliresearch.com (เข้าชม ณ วันที่ 1 – 2 สิงหาคม 2558)
- (14) 中国食品土畜进出口商会: www.cccfna.org.cn/ (เข้าชม ณ วันที่ 1 – 2 สิงหาคม 2558)
- (15) ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน : www.thaibizchina.com (เข้าชม ณ วันที่ 5 – 10 เมษายน 2558)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ :

- (1) การสัมภาษณ์อดีตผู้จัดการฝ่ายการตลาด กลุ่มสินค้าผลไม้ของพื้นที่ภาคตะวันออกจีน
บริษัท CP Intertrade Co., Ltd. (วันที่ 8 สิงหาคม 2558)
- (2) การสัมภาษณ์ Mr. Cui Rong ผู้บริหารบริษัท C&R International Trade Co., Ltd. (27 กรกฎาคม 2558)
- (3) การสัมภาษณ์ Miss. Deng Yarong ผู้ประกอบการนำเข้าและค้าปลีกผลไม้ไทยในนครเซี่ยงไฮ้
(วันที่ 15 สิงหาคม 2558)